SORENSEN I INZKO: DVA EVROPSKA PREDSTAVNIKA POD ISTIM KROVOM

SLOBODNA BOSNA

NEZAVISNA INFORMATIVNA REVIJA

GODINA XVII | BROJ 775 | SARAJEVO 15.9.2011. | CIJENA 3 KM

O ZLOČINAČKOJ ORGANIZACIJI ZIJADA TURKOVIĆA ZA SB GOVORE I PIŠU

EKSKLUZIVNI DOSJE

FAHRIJA KARKIN

NASER KELMENDI

NASER ORIĆ

SENAD AVDIĆ

SRBIJANSKA MANIPULACIJA JOSIPOM BROZOM

Hej, nesvrstani, još ste živi!

www.slobodna-bosna.ba

ISSN 0354-1436 | PRINTED IN BOSNIA-HERZEGOVINA

Dukat
mlin i pekara
Tešanj

DUKAT DOO MLIN I PEKARA JELAH - TEŠANJ
Tel.: ++387 32 663-753, 663-195
663-054, 663-327
Fax: ++387 32 664-485
E-mail: dukat@bih.net.ba
www.dukat.co.ba

PREDSTAVLJAMO:

INTEGRALNO PŠENIČNO BRAŠNO, ZA PITE I TAMNI HLJEB

PŠENIČNO MEKO BRAŠNO TIP 400

PŠENIČNO BIJELO BRAŠNO TIP 500

RAŽENO PŠENIČNO BRAŠNO

PALENTA 450 Gr

IZDVAJAMO:

DIJETALNO BRAŠNO

Za osobe koje se brinu o svom zdravlju i žele uravnoteženu prehranu, preporučujemo DIJETAL namjensko brašno za pripremu graham hljeba. Graham hljeb od Dijetal brašna bogat je mineralima, vlaknima i proteinima.
Nešto je niže energetske vrijednosti i daje osjećaj sitosti.
Pripremljen hljeb i peciva od ovog brašna prirodnog su ugodnog mirisa i punog okusa. Dijetal brašno može se miješati sa brašnom drugih vrsta žitarica, kako bi se postigao željeni okus i prehrambena vrijednost.

POTRAŽITE NAŠE PROIZVODE U VAŠEM OMILJENOM MARKETU

Bezalkoholno SARAJEVSKO PIVO od sada i u limenci 0,5l

24 SARAJEVSKI SAMIT ŠESTORKE

Rasplet krize u rukama Dodika i Lagumdžije

Lakše nego što je iko očekivao lideri šest stranaka usuglasili su stavove oko nekih važnih zakonskih rješenja, ali nisu riješili "najvažniji" spor - kome će pripasti Ministarstvo vanjskih poslova BiH; Slobodna Bosna otkriva s kakvim stavovima stranački lideri dolaze na sarajevski sastanak i analizira mogu li deblokirati izbor vlasti na državnoj razini

38 NEW YORK

Deset godina nakon užasa

Suradnica "SB" bila je u New Yorku tokom obilježavanja deset godina od terorističkog napada na ovaj grad i Sjedinjene Američke Države; za naš list izvještava kako je izgledao najtužniji dan u modernoj povijesti SAD-a, šta se promijenilo a šta ostalo isto

46 I POSLIJE TITA TADIĆ I JEREMIĆ

Skandal pred "dve trećine sveta"

Brojni skandali obilježili su konferenciju Pokreta nesvrstanih koja je prošle nedjelje održana u Beogradu, povodom 50. godina od osnivanja ovog globalnog pokreta; naša novinarka analizira sve brižljivo pripremane i režirane organizacijske ispade i zloupotrebe ovog međunarodnog skupa koji su organizovali Vlada Srbije i kabinet Borisa Tadića a koji je imao samo jedan politički cilj - pritisak na članice pokreta koje nisu priznale Kosovo da to ni ubuduće ne učine

52 NOGOMET NA RUBU

U raljama kladioničara i mafije

Njemački novinar JÜRGEN ROTH (66), vrstan poznavatelj zapadnoevropskog podzemlja, autor nekoliko knjiga o mafiji i organiziranom kriminalu u Njemačkoj, Italiji, Rusiji, protekle je nedjelje objavio knjigu UNFAIR PLAY koja govori o tokovima prljavog novca upumpanog u balkanske nogometne klubove kako bi bio "opran"; ROTH za SLOBODNU BOSNU govori o kladioničarskoj mafiji, načinu na koji se obogatio MIROSLAV MIŠKOVIĆ i kako su ŽELJKO RAŽNATOVIĆ ARKAN i DARKO ŠARIĆ u srpskim nogometnim klubovima prepoznali odličnu "poslovnu" priliku

56 "SB" NA SNIMANJU FILMA "VENUTO AL MONDO"

Španska zvijezda i bosanska realnost

Početak snimanja dugometražnog igranog filma "VENUTO AL MONDO" italijanskog reditelja SERGIA CASTELLITTA, u kojem glavnu ulogu tumači španska oskarovka PENELOPE CRUZ, protekao je manje-više očekivano: ekipa filma vrijedno je radila na lokacijama od Jevrejskog groblja do Sarajevskog aerodroma, brojni pripadnici obezbjeđenja bili su na nivou zadatka, glavna zvijezda je uspješno izbjegavala novinare, a oni su se dovijali na sve moguće i nemoguće načine kako bi snimili slavnu glumicu na setu...

66 PIJANAC I GENIJE, CHRISTOPHER HITCHENS

Smijem biti sve samo ne dosadan

Njegova vjera je ateizam, a njegova misija već skoro četrdeset godina polemisanje i brutalno razračunavanje sa neistomišljenicima: iako je teško bolestan od raka i iscrpljen mučnim liječenjem CHRISTOPHER HITCHENS (62) ne odustaje od svojih uvjerenja; protekle sedmice objavio je knjigu eseja "Dokazivo" za koju kaže da je možda njegova posljednja i još jednom je svojim provokativnim tvrdnjama uspio uznemiriti i svoje obožavatelje i svoje neprijatelje; Hitchens uporno negira Boga, podržava američke vojne akcije, blati svetice, te tvrdi da žene nemaju smisla za humor, a da je njegov voljeni Marx aktuelniji nego ikad

BOSNA

SLOBODNA BOSNA
nezavisna informativna revija

IZDAVAČ
Pres-Sing d.o.o. Sarajevo

Glavni i odgovorni urednik: **Senad AVDIĆ**
Predsjednik Upravnog odbora: **Asim METILJEVIĆ**
Direktor: **Erbein REŠIDBEGOVIĆ**

Uređuje redakcijski kolegij

Novinari
Suzana MIJATOVIĆ, Danka SAVIĆ, Mirha DEDIĆ, Nedim HASIĆ, Mirsad FAZLIĆ, Dino BAJRAMOVIĆ, Adisa BAŠIĆ, Maja RADEVIĆ

Grafički urednik: **Edin SPAHIĆ**

DTP: **Atif DŽIDIĆ** **Elvira HAJDAREVIĆ**

Lektor: **Sedina LONČARIĆ**

Sekretar redakcije: **Edina MUŠOVIĆ**

Marketing i prodaja: **Amela ŠKALJIĆ**
e-mail: marketing@slobodna-bosna.ba

Fotografija: **Milutin STOJČEVIĆ, Mario ILIČIĆ**

Revija izlazi sedmično
Telefoni: **444-041**, **262-630**, telefaks: **444-895**

Adresa: **Čekaluša čikma 6**, Sarajevo

Transakcijski računi
1610000015710034 - Raiffeisen BANK

HYPO ALPE-ADRIA-BANK 3060510000025213

MOJA BANKA d.d. SARAJEVO
137-042-60011444-55

List "Slobodna Bosna" upisan je u evidenciju javnih glasila u Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta pod rednim brojem 522, Mišljenjem Federalnog ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta od 12.6.2001.

Štampa: **UNIONINVESTPLASTIKA**, Semizovac.
Fotografije, rukopisi i diskete se ne vraćaju.

PDV broj 200333040003
e-mail: sl.bos@bih.net.ba

Vijeće za štampu u Bosni i Hercegovini

Slobodna Bosna je punopravni član Vijeća za štampu u BiH

BILO, NE PONOVILO SE

Aktuelna federalna Vlada ograničila broj savjetnika - u budućoj federalnoj Vladi!

Federalna Vlada je napokon reagirala na učestale kritike javnosti: odlučila je ograničiti broj savjetnika u federalnoj Vladi na taj način što će svaki ministar imenovati najviše tri savjetnika, dva dopremijera po pet, a premijer najviše - šest savjetnika.
Odluka je usvojena početkom sedmice, no primjenjivat će se tek od 1. januara naredne godine. Drugim riječima, federalna Vlada je donijela odluku koja će eventualno obavezivati njihove nasljednike nakon narednih izbora 2014. godine. Pravni akti u principu se ne primjenjuju retroaktivno tako da ni jedan prekobrojni savjetnik imenovan u proteklih nekoliko mjeseci neće ostati bez posla. "Ko je jamio jamio" a pravna država "od ponedjeljka"... (M.A.)

S DEALOM NA VIDJELO

Javnost s nestrpljenjem očekuje objavljivanje presretnutih razgovora Amira Zukića i Zijada Turkovića

S obzirom na prisne, intenzivne i raznovrsne višegodišnje veze koje je imao sekretar SDA **Amir Zukić** sa optuženim vođom zločinačke organizacije **Zijadom Turkovićem**, bh.

NIĐE VIZE

Lažni azilanti iz Srbije i Makedonije u Italiji masovno tvrde da su građani BiH

PRAVOVREMENA REAKCIJA
Ministar sigurnosti Sadik Ahmetović demantirao je informacije o lažnim azilantima

Za razliku od većine drugih zemalja u regiji, BiH nije imala ozbiljnijih problema u vezi sa provedbom sporazuma o bezviznom režimu s Evropskom unijom. Zbog toga su državne institucije bile vrlo iznenađene nakon što su dobile informacije o drastičnom povećanju tražitelja azila iz BiH u Italiji, i to za 80 % na nivou cijele EU. Pomenute informacije su se, međutim, pokazale netačnim, a prikupljene su tek na temelju netačnih izjava lažnih azilanata iz Srbije i Makedonije koji su se predstavljali kao državljani BiH.

(Dez)informacije o drastičnom povećanje broja lažnih azilanata u Italiji su ipak bile predmet diskusije na posljednjoj sjednici COREPER-a (*Comité des Représentants Permanents* - Odbor stalnih predstavnika članica EU-a koji nadgleda i koordinira radom oko 300 komisija i radnih grupa koji se sastoje od službenika država članica) u Briselu. Ipak, ovaj je događaj bio povod da se ministar **Sadik Ahmetović** nedavno obrati italijanskom ambasadoru u BiH. U pismu koje mu je poslao, između ostalog, stoji: **"Želim Vas upoznati da su predstavnici Ministarstva sigurnosti BiH upozorili još u maju ove godine u Varšavi na sastanku u Frontexu (Agencija za zaštitu spoljnih granica, EU op.a.) ukazali na mogućnost da se ubuduće lažni azilanti iz Srbije i Makedonije predstavljaju kao državljani BiH kako bi sebi osigurali duže procedure rješavanja azilantskog statusa."**

U periodu juni-juli ove godine umanjen je broj lažnih azilanata iz Srbije i Makedonije, a navodno povećan iz BiH, ali italijanske vlasti su "utvrdile" državljanstvo BiH na osnovu izjava lažnih azilanata, a ne na osnovu njihovih dokumenata, jer su ih azilanti sakrili ili uništili. Sadiković napominje da je Bosna i Hercegovina u posljednjih 9 mjeseci imali svega 21 riješen zahtjev za readmisiju iz svih država članica EU-a, "što samo po sebi govori o disciplinranosti bh. državljana kad je u pitanju bezvizni režim".

(D. Savić)

FOTO NEDJELJE | MILUTIN STOJČEVIĆ

"Telecomov" porodični dan

javnost sa nestrpljenjem očekuje prezentaciju sadržaja presretnutih i snimljenih telefonskih razgovora koje su vodili Zukić i Turković u vezi sa uslugama koje su činili jedan drugom. Posebno će biti zanimljiva podjela i način realizacije posla koji su dogovarali na dan općih izbora u BiH te cijene i način plaćanja.
Nadati se da Sud BiH neće sudsku raspravu, na kojoj se budu preslušavali snimljeni telefonski razgovoru ovog dvojca, zatvoriti za javnost! (M.F.)

NULA I FAZ(L)A

Čelnik EPBiH Dino Grabovica tajno pregovora s notornim Damirom Fazlićem o prodaji struje

Prema izvorima *Slobodne Bosne*, novoimenovani direktor Elektroprivrede BiH **Elmedin Dino Grabovica** i njegov partijski šef **Zlatko Lagumdžija** nedavno su u jednom od sarajevskih restorana uz plodove mora i vrhunska vina obavili višesatni razgovor sa potencijalnim kupcima viškova električne energije Elektroprivrede BiH čija je godišnja procijenjena vrijednost oko 100 miliona eura. Potencijalnog kupca iz Srbije predstavljao je bh. javnosti i tužilaštvu dobro poznati lik **Damir Fazlić**, zvani **Fazla**. U javnosti se spekuliše da je sastanak Damira Fazlića i predstavnika Elektroprivrede BiH i SDP-a upriličio jedan od SDP-ovih medijskih jurišnika čija rođaka je, slučajno, supruga Damira Fazlića. Na sastanku je u načelu prihvaćena obostrana "saradnja" i dogovoreni njeni modaliteti. (M.F.)

Elmedin Dino Grabovica

TEHNIČKI MANDATI LEGITIMNO IZABRANIH MALOGRAĐANA

Piše: **SENAD AVDIĆ**

Punu i cijelu godinu državna vlada, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, radi i djeluje u tehničkom mandatu. Može li se iko sjetiti ko je i kada, pod kojim političkim uvjetima i u kakvoj stranačkoj konstelaciji, rasporedu snaga, birao navodnu državnu vladu koja iz nekih teško vidljivih razloga istrajava punih pet-šest godina? Tu je Vladu, na čelu sa predsjednikom Nikolom Špirićem, sve sa ministrima tipa Safeta Halilovića, Svena Alkalaja, prije pet godina izabrao državni Parlament u kojem je sjedila manje-više ista postava, Zlatko Lagumdžija, Slavuj Jovičić, Niko Lozančić, Dušanka Majkić, Ivo Miro Jović, Denis Bećirović

Prilično dirljivo i dovoljno uzbudljivo djeluje projekat, negdje u Hrvatskoj pokrenut, začet pod egidom: "Muzej prekinutih veza": ima se u tom muzeju vidjeti svašta - od suznih maramica do napuštenih domova - nekadašnjih ljubavnih gnijezda. Dosta bi se tu stvari dalo popraviti i dograditi. Cijela stvar prilično melodramatično djeluje, veliki **Douglas Sirk**, genije melodramske forme, od toga bi čudo napravio. Dakle, tragamo za izgubljenim riječima, pojmovima, kategorijalnim aparatom. Prizivajući starinske, tradicionalne obrasce i modele ponašanja, društvenih konvencija, zadiremo, navodno, u privatnost, to jest neku do kraja restriktivnu submateriju.

Među osjetljivim pojmovima, naslijeđenim iz bivšeg režima, ostao je vitalan i živahan termin tehnomenadžer. Bolje je sto puta i lakše milion puta u bivšem režimu bilo da te proglase pederom, anarholiberalom, stranim plaćenikom... nego da te svrstaju u "tehno - menadžere".

Kažu mi prijatelji iz Zenice da je objavljena knjiga o nekadašnjem gradonačelniku toga našeg grada **Ezharu Ezi Arnautoviću**. Nešto malo znam, nedovoljno u svakom slučaju, o bivšem preporoditelju Zenice Arnautoviću, koji je krupnu zatvorsku kaznu fasovao pod osnovanom optužbom da je "tehnomenadžer".

Ostao je negdje na kraju, u zatišju, fenomen malograđanštine. *Ja, malograđanin* jedina je ozbiljna knjiga lidera Srpskog pokreta otpora **Vuka Draškovića**, nastala, koliko se sjećam, nakon *Sudije*, a prije *Noža*.

Ko je, prema oficijelno usvojenoj definiciji, malograđanin?

Recimo, onaj koji vozi motor vrijedan nekoliko desetaka hiljada maraka, a grozničavo očekuje pare iz budžetske sehare prevarant je i uzurpator javnih sredstava. Onaj koji se bespotrebno razmeće budžetskim parama trebao bi imati odgovore na prilično teška i s pravom postavljena javna pitanja.

Malograđanski pir nezaja

Zeznuta je i poprilično široka lepeza državnih parazita, solidno plaćenih besposličara, raspoređenih od strane vladajućih partija; ostaje težak i jedino važan problem - kako tu cijelu stvar demokratski upakirati i pri tome ostaviti dojam solidnosti i odgovornosti? Ono što se svugdje u svijetu egzatkno i vrlo jednostavno može provjeriti, kod nas je prepušteno na volju i nevolju individualnom osjećaju za mjeru i građanskoj odgovornosti/pristojnosti. U tako disperzivno, dakle rastezljivo postavljenom okviru, sve je dozvoljeno a da, pri tom, ništa nije sveto i obavezujuće. Neki je državni činovnik dobar, pošten samo zato što je privatno odlučio da bude takav, a ne zbog toga što ga na takav "gard" obavezuju zakon i pozitivni zakonsko/podzakonski akti.

Punu i cijelu godinu državna vlada, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, radi i djeluje u tehničkom mandatu. Može li se iko sjetiti ko je i kada, pod kojim političkim uvjetima i u kakvoj stranačkoj konstelaciji, rasporedu snaga, birao navodnu

MALOGRAĐANSKI PIR; DAJTE ŠANSU MIRU, MIRI PURIVATRI
Miro Purivatra i Damir Hadžić

žljive "pothranjene" političke elite

državnu vladu koja iz nekih teško vidljivih razloga istrajava punih pet-šest godina?

Tu je Vladu, na čelu sa predsjednikom **Nikolom Špirićem**, sve sa ministrima tipa **Safeta Halilovića, Svena Alkalaja,** prije pet godina izabrao državni Parlament u kojem je sjedila manje-više ista postava, **Zlatko Lagumdžija, Slavuj Jovičić, Niko Lozančić, Dušanka Majkić, Ivo Miro Jović, Denis Bećirović**; dakle, sa stajališta legaliteta i legitimiteta nema tu ničega spornog niti upitnog; postojeće Vijeće ministara, instalirano u prošlom mandatu, polaže račune istom onom parlamentarnom "kompletiću" koji ga je aminovao prije pet godina; nema tu, doduše, prekaljenog parlamentarca **Mladena Ivanića**, na čije je mjesto zasjela SDS-ovska alapača, radikalna nacionalistička sponzoruša **Aleksandra Pandurević**.

Ništa se promijenilo nije, niti ima logike i potrebe da se mijenja, osim, eventualno, ponekog imena i prezimena; na sceni je ista građanska, ili nacionalistička, a u osnovi malograđanska politička elita Majkić/Pandurević, Lozančić/Jović, Hadžiahmetović/Belkić, koja nema nikakvog, osim privatno-statusnog, interesa da se išta promijeni, nabolje ili nagore, potpuno je nevažno. Kakva je razlika između Lagumdžijinih SKOJ-evaca Bećirovića, **Hadžića**... i srpskog parlamentarnog podmlatka **Ognjena Tadića**, Aleksandre Pandurević... i jedni i drugi vrijedni su isključivo prezira i gnušanja poštenog svijeta?

Nikakva, osim, eventualno, po količini dnevnica i drugih privilegija koju uzimaju iz državnih blagajni, odnosno što podjednako razmetljivo i neodgovorno uzimaju hljeb iz naših usta.

Državna vlada u "tehničkom mandatu", Parlamentarna skupština koja uprkos složenim okolnostima djeluje u "punom kapacitetu", komisije, odbori, sve to stvara nekakav privid legalnosti i legitimnosti, angažmana, recentne vlasti. A u osnovi se radi o uzurpatorskoj, malograđanskoj posesivnoj bezočnoj kliki, koju na javni i politički angažman tjeraju najprizemniji, ultrapragmatični, privatni, nezajažljivi porivi... ■

ALLAHIMANET, HADŽIJA...

Sve što sam mislio napisati i što sam napisao gubi smisao pred činjenicom da od jutros među nama nije **Nedžad Ibrišimović**. Valjda, posljednji totalni genije na prostorima Bosne i Hercegovine. "**Da mi je Nedžadov talenat, ja ništa ispod Nobela ne bih pikao"**, rekao je svojevremeno **Abdulah Sidran**. Besmisleno je išta ovome dodati.

Donesite Smart odluku!

3 mjeseca plaćajte samo pola pretplate.

Bilo da ste već postpaid korisnik ili to planirate postati, izaberite u promotivnom periodu jednu od Smart tarifa i jedan od fenomenalnih Smart telefona iz ponude i dobijate čak 3 mjeseca 50% nižu pretplatu! Surfajte još povoljnije po internetu, šaljite mejlove, povezujte se preko društvenih mreža, gledajte omiljene video klipove na You Tube kanalu i koristite besplatne minute i SMS poruke.

	M	L	XL	XXL
Pretplata u promo periodu (KM/mjes.) bez PDV-a	10	12,5	25	45
Bonus minute	60	100	200	400
Bonus SMS	60	100	200	400
Bonus mobilni internet	250MB	500MB	1GB	2GB

m:tel *imate prijatelje!*

facebook/mtelbih

www.mtel.ba

korisnički servis: 066 10 10 10

DUPLA TV PINKA

Vlasnik TV Pinka Željko Mitrović na reemitiranju beogradskog programa u Sarajevu zaradi 5 milione eura godišnje

Srbijanski medijski tajkun **Željko Mitrović**, vlasnik TV *Pinka*, dementirao je glasine prema kojim je njegova kompanije pred bankrotom zbog bankarskog duga od 150 miliona eura. Mitrović je priznao da bankama duguje "samo" 40 miliona eura, i da će taj dug namiriti djelimičnom rasprodajom nekih sporednih biznisa, kako bi se fokusirao na primarni tv biznis, prvenstveno u Srbiji, BiH i Crnoj Gori.

Mitrović se uzgred pohvalio da njegova televizijska filijala u Sarajevu na marketinškim uslugama zaradi oko 5 miliona eura godišnje!

Mitrovićeva tv filijala u Sarajevu skoro da i ne proizvodi vlastiti program a desetak preostalih uposlenih radnika uglavom brine o reemitiranju programa proizvedenog u Beogradu.

Da se kojim slučajem uposleni u RAK-u

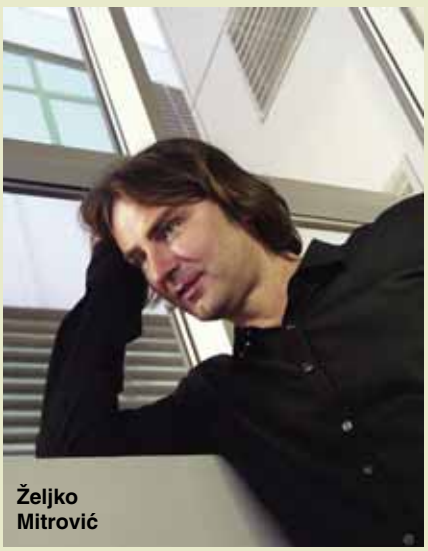

Željko Mitrović

LEPA BABIĆ-DŽABIĆ

Nakon poduže istrage, ministar Alkalaj utvrdio da službenica MIP-a Lepa Babić dolazi na posao samo da primi paću

Sven Alkalaj, ministar vanjskih poslova BiH, pokrenuo je nekoliko važnih aktivnosti u svom ministarstvu, a konačan cilj je da napravi uštede nakon što je sam probio putne troškove u okviru budžeta za prvih šest mjeseci.

Sven Alkalaj

Tako je Alkalaj odlučio da rukovodećim službenicima ograniči upotrebu mobilnih telefona na račun MVP-a. Ovom odlukom ministar nije obuhvatio sebe jer će i dalje imati pravo na neograničenu upotrebu mobitela, ali će zato sekretar ministarstva **Adi Hadžikapetanović** moći mjesečno trošiti 250 KM, a pomoćnici ministra po 150 KM.

Osim ovih ušteda Alkalaj je inicirao potragu za službenicom MVP-a **Lepom Babić** koja se vodi kao zaposlena, ali je rijetko ko viđa u zgradi Ministarstva, a nije ni član DKP mreže BiH. Babićeva, koja je kadar bivšeg ministra **Mladena Ivanića**, odavno je završila svoju diplomatsku misiju u Beogradu, ali glavni grad Srbije nije napustila jer predaje na tamošnjem univerzitetu *Singidunum*. Ponekad Babićevu vide u zgradi MVP-a, ali nije jasno da li se skrasila u kabinetu zamjenice ministra **Ane Trišić-Babić** ili u nekom od brojnih sektora MVP-a, pa šef bh. diplomatije u saradnji sa **Harisom Lukovcem**, pomoćnikom ministra za opće poslove, vodi istragu o njenom kretanju. Do sada su samo utvrdili da Babićeva uredno prima plaću, ali nisu pronašli nikakav ozbiljniji trag o njenom radu u MIP-u. (S.B.)

ISTRAGA PRESPORA, PRAVDA SPORA

Istraga protiv švercera oružja Slobodana Tešića nije makla s mjesta

Glavna državna tužiteljica **Jadranka Lokmić-Misirača**, koja je na toj dužnosti, istina privremeno, početkom jula zamijenila suspendiranog **Milorada Barašina**, i dalje dosljedno izbjegava da se lati svoga posla. Iako su prošli mjeseci otkako je tužiteljica Lokmić-Misirača formalno započela istragu protiv međunarodnog švercera oružja **Slobodana Tešića** i njegovih poslovnih partnera u BiH (zbog čega je, podsjetimo, protiv Barašina i pokrenut disciplinski postupak), i pored čvrstih dokaza kojima, provjereno, raspolaže, još nije povukla niti jedan konkretan potez. Navodno se glavna državna tužiteljica u povjerljivom razgovoru požalila kolegama kako je "slučaj Tešić" vrlo kompliciran, budući da su se na podužem popisu zaštitnika tog bjelosvjetskog mešetara, protiv kojih bi trebala biti otvorena istraga, našli mnogi bh. političari: od ministra obrane **Selme Cikotića**, zamjenice ministra vanjskih poslova **Ane Trišić-Babić**, pomoćnika ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa **Dragana Mekića**, do njezinog kolege **Milorada Barašina**.

(S.M.)

PRO ET CONTRA

Treba li SDP prekinuti pregovore ako izostane dogovor na sastanku 15. septembra?

HUSNIJA KAMBEROVIĆ

V.d. direktor Instituta za historiju

NE

Mišljenja sam da su pregovori nužni i smatram da SDP ne smije popustiti onima koji ne misle dobro ovoj zemlji.

ISLAM IMAMOVIĆ

Predsjednik Sindikata "Arcelor-Mittala"

DA/NE

Želim da vjerujem da sve stranke traže način kako da riješe probleme. Smatram da njima ne odgovara da nađu rješenja problema i zbog toga odugovlače kako bi dogovorili neke stvari koje su trebali na početku riješiti.

GRADIMIR GOJER

Režiser

NE

Smatram da alternative dogovoru u ovoj zemlji, koja je tako složena i po broju nacija i po broju političkih opcija, nema. Pregovori su jedina logika stvari u ovoj našoj situaciji ovakvoj zamršenoj kakva jeste.

DARIO NOVALIĆ

Glavni urednik "STARTA"

NE

Smatram da SDP ne treba prekinuti pregovore jer nemamo ništa osim pregovora i oni su nam jedina nada.

MUHIDIN HRAPOVIĆ

Direktor JUB-a

DA

Smatram da bi SDP trebao nastaviti pregovore jer ipak su oni političari i moraju pregovarati i dan i noć dok ne nađu rješenje.

MLADEN PANDUREVIĆ

Direktor UPFBiH

NE

Ne treba SDP prekinuti pregovore jer stvari u Bosni i Hercegovini se jedino dogovorom mogu riješiti.

SEDMIČNI POGLED U KRIVO OGLEDALO
BY MARIO BRANCIGLIONI

pozabave svojim poslom, Mitrovićeva tv filijala u BiH odavno bi ostala bez licence. (M.A.)

BOLJE NIŠTA NEGO IŠTA

Inat dvije entitetske vlade ugrozio projekte iz IPA programa vrijedne 88 miliona eura

Evropska komisija je na korak do odluke da suspendira sve projekte Instrumenata pretpristupne pomoći za BiH (IPA). Jedino na što se još čeka prije objavljivanja odluke o tome je razgovor **Zlatka Lagumdžije i Sulejmana Tihića** kao posljednji pokušaj da se stvar spasi u zadnji čas. Podsjetimo, nakon što je prošle sedmice postignut dogovor o revidiranoj listi IPA 2011. vrijednoj 88 miliona (umjesto prvobitnih 96 miliona koliko je trebalo pripasti BiH jer nije bilo entitetskog dogovora oko četiri projekta), federalna Vlada nije dala saglasnost na "reducirani" plan nego je insistirala na usvajanju "prvobitno dogovorene liste projektnih prijedloga IPA 2011." oko koje, inače, nije postignuta saglasnost sa Republikom Srpskom, o čemu je *SB* ranije opširno pisala. Vlada Republike Srpske je osporila četiri projekta (iz oblasti poljoprivrede, zapošljavanja, statistike, pravosuđa), ali zbog loše koordinacije na entiteskom i državnom nivou o tome se ništa nije znalo do trenutka kada je Evropska komisija pravila svoju internu provjeru i shvatila da nema potrebne saglasnosti. Tako se u posljednji čas saznalo da ne postoji dogovor o listi koja je već prošla procedure, a BiH se našla u situaciji da izgubi 96 miliona eura. Brisel nam je tada progledao kroz prste. Evropska komisija je na sve načine pokušala da ipak pronađe neko kompromisno rješenje, inicirala je nove razgovore koji su doveli do reducirane liste. Na koncu se "isprsila" Vlada FBiH s ultimativnim zahtjevom da se usvoji integralna (prvobitna) lista projektnih prijedloga ili – ništa. (D.S.)

U najautentičnijem javnosti dostupnom dosjeu, novinari "SB" razotkrivaju sve morbidne tajne najokrutnije zločinačke organizacije okupljene oko ZIJADA TURKOVIĆA koja se tereti za monstruozna ubistva, pljačke, trgovinu narkoticima

Piše: **SENAD AVDIĆ**

"Nemam nijednog klijenta nezadovoljnog mojim profesionalnim angažmanom, osim...", kazao je sarajevski advokat **Senad Kreho** dan nakon što je na volšeban način izbjegao likvidaciju u sarajevskom kafeu *Pravda*. Profesionalni ubica prošlog je četvrtka u ranim večernjim satima prišao stolu za kojim je advokat Kreho sjedio sa maloljetnim sinom, prislonio mu pištolj na čelo i hladnokrvno pucao; srećom, pištolj je zakazao, metak se zaglavio u cijevi. Još je dva puta, prema tvrdnjama očevidaca, ubica pokušao "oživjeti" pištolj i upucati advokata Krehu, nakon što je svaki put pištolj "zaštekao", udario ga je drškom po glavi i pobjegao.

JUGO-NOSTALGIČARI

Poruka ovog zločinačkog čina je strašna i alarmantna: usred grada u kafiću u kojem se okuplja uglavnom pristojna i nenasilna čeljad, udaljenom pedesetak metara od zgrade Kantonalnog suda i tužiteljstva, isto toliko od sjedišta Kantonalnog MUP-a, nepoznati mladić maskiran u tamne naočale pred više desetina svjedoka hladnokrvno pokušava likvidirati poznatog advokata. Dežurna kantonalna tužiteljica ne nalazi elemenata da izađe na lice mjesta, cijeli slučaj tretira kao "kafanski incident", a ne kao pokušaj svirepog ubojstva s (pred)umišljajem.

Vrlo brzo su dobro obaviješteni mediji pod kontrolom **Fahrudina Radončića** pokušaj ubistva advokata Senada Krehe povezali s početkom suđenja zločinačkoj organizaciji **Zijada Turkovića** pred Sudom Bosne i Hercegovine. Tužiteljstvo BiH Turkovićevu zločinačku organizaciju tereti za (nedvojbenih) pet ubistava, pljačku 2.5 miliona maraka na Sarajevskom aerodro-

NASER ORIĆ ZA SB

"Ne znam zašto bi mene ubili, ali znam da su pokušavali"

Iz izvora bliskih Tužiteljstvu BiH saznajemo kako je u dosadašnjoj istrazi protiv Zijada Turkovića, između ostalih, saslušan i **Naser Orić**, koji je, također, trebao biti likvidiran. Orić je potvrdio da je prošle godine u blizini njegovog stana u sarajevskom naselju Šip primjetio ljude bliske Turkoviću, ali nije kazao zbog čega se našao na Turkovićevoj listi za odstrjel. Iako su novinari *Dnevnog avaza* objavili da je Zijada Turkovića na ubistvo Orića nagovarala supruga Šejla, kako bi mu dokazala da "u emotivnom smislu nije imala ništa s šarmantnim Naserom", nije poznato da je njihova dojučerašnja kolegica ikada bila u ljubavnoj vezi s Naserom Orićem. Činjenica je, naime, da su Avazova "crna udovica" i Naser Orić dugogodišnji prijatelji, te da su u istom društvu bili **Fahrudin Radončić, Naser Kelmendi, Senad Šahinpašić Šaja**, što zorno potvrđuju brojne fotografije koje je policija zaplijenila prije tri godine, nakon Orićevog hapšenja. ■

(S. M.)

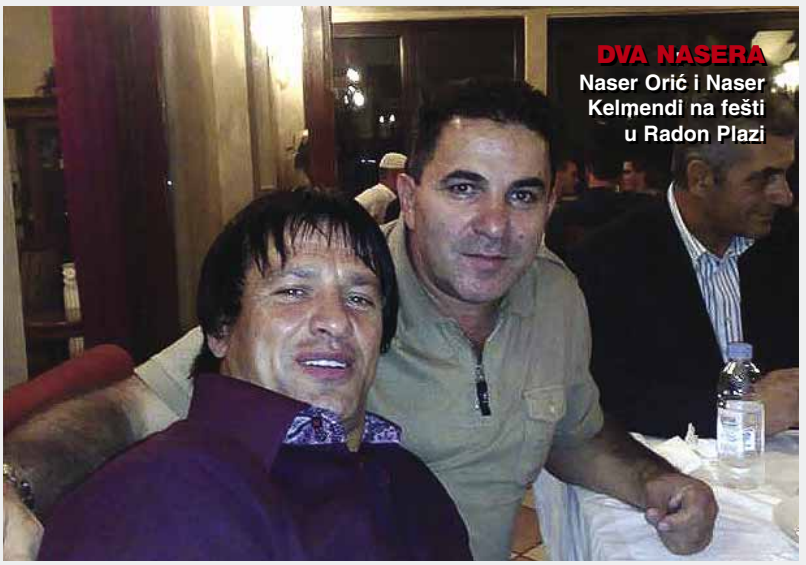

DVA NASERA
Naser Orić i Naser Kelmendi na fešti u Radon Plazi

mu, trgovinu drogom i još desetine "sitnih" krivičnih djela.

OPASNA TURKOVIĆEVA ARHIVA: Prema tvrdnjama odlično upućenih izvora iz policije i Tužiteljstva, Zijad Turković je neposredno pred hapšenje svom obiteljskom advokatu Krehi "dobacio" golemu arhivu, pedantno i strpljivo prikupljanu: pored ostalog i foto-zapis na kojem se bjelodano vidi kako izvjesnom tužitelju daje neutvrđen iznos novca

Advokat Kreho se prethodnih godina tretirao, čemu je i sam ozbiljno doprinio, kao obiteljski advokat i kućni prijatelj Zijada Turkovića i supruge mu **Šejle Jugo-Turković**; u to vrijeme ta vrsta intimiziranja sa Turkovićima bila je svojevrsni statusni simbol i ulaznica u sarajevsko džet-set podzemlje. Kreho je, nakon što je Turković uhapšen prije godinu dana, bio njegov ovlašteni pravni zastupnik. Stvar se zakomplicirala nakon što je na Sudu BiH ustanovljen "sukob interesa" kod advokata Krehe: Tužiteljstvo BiH ga je predložilo kao važnog svjedoka u tom kapitalnom predmetu. Prema tvrdnjama odlično upućenih izvora iz policije i Tužiteljstva, Zijad Turković je neposredno pred hapšenje svom obiteljskom advokatu Krehi "dobacio" golemu arhivu, pedantno i strpljivo prikupljanu: pored ostalog i foto-zapis na kojem se bjelodano vidi kako izvjesnom tužitelju daje neutvrđen iznos novca. Prema istim izvorima, Turković je na svom platnom spisku imao u svakom trenutku 20-30 sarajevskih policajaca čiju je lojalnost i "nepristranost" honorirao sa 500 eura mjesečno. Advokat Kreho, ratni bljedunavi vojni i civilni pravosudni djelatnik, u osnovi sa svakom vrstom kriminala i nezakonitosti srasla i familijarizirana osoba, našao se u unakrsnoj vatri - prijatelja i pravnog zaštitnika obitelji Turković a istodobno važnog svjedoka Tužetljstva protiv zločinačke grupe Zijada Turkovića. Na fotografijama koje mu je njegov klijent Turković povjerljivo dao je, navodno, i državni tužitelj **Oleg Čavka** u činu primanja novca.

RATNO DRUGARSTVO
Fahrija Karkin i Fahrudin Radončić

PRVI PUT ZA JAVNOST: NASER KELMENDI ZA "SB"

"Turković je planirao likvidaciju cijele moje familije"

Zijad Turković, kojeg optužnica Tužiteljstva BiH tereti da je od početka 2005. godine do septembra prošle godine organizovao i rukovodio zločinačkom organizacijom koja je počinila niz najtežih krivičnih djela, pred sutkinjom za prethodno saslušanje državnog Suda **Tatjanom Kosović** priznao je da je pokušao ubiti Nasera Kelmendija i negirao sva ostala krivična djela koja mu se optužnicom stavljaju na teret, uključujući pet ubistava, pljačku cargo centra na Sarajevskom aerodromu i organizovani šverc opojnih droga. **"Bilo je sasvim logično da Zijad Turković prizna da je planirao moje ubistvo. Moja porodica i ja se već godinama u svim bosanskohercegovačkim medijima tretiramo kao okorjeli kriminalci, narko-dileri međunarodne reputacije. Priznanjem da je planirao ubistvo jednog takvog kriminalnog 'kapitalca', valjda je želio pridobiti simpatije javnosti, pravosuđa..."**, kaže Naser Kelmendi.

Činjenica jeste da su Naser Kelmendi i njegovi sinovi **Elvis, Basnik** i **Liridon** već godinama (ne)opravdano glavni likovi crnih hronika lokalnih listova, koji Nasera Kelmendija svrstavaju u red kriminalaca s međunarodnom reputacijom oko čijih su se poslova zadeverali i Interpol i policije više zapadnoevropskih zemlja. **"Ja nikada nisam, niti ću demantovati napise u medijima. Neću da ulazim u rasprave i polemike sa novinarima i da im objašnjavam kako ja nemam nikakve veze sa onim za što me optužuju i sa čime me dovode u vezu. Uvijek će se naći neko ko će reći "ma to je on novinaru zamazao oči",** kaže Naser Kelmendi koji je već godinama na udaru svih agencija za provođenje zakona u BiH, ali bez konkretnih rezultata. **"Ja normalno i bez ikakvih problema putujem i u Austriju, i u Njemačku, Dubai... Da neko negdje ima dokaz da sam kriminalac kakvim me predstavljaju, pa valjda bi me, ako ništa drugo, priveli i ispitali u nekoj od tih zemalja",** kaže Naser Kelmendi koji, po vlastitom priznanju, izbjegava novinare i bilo kakvu vrstu publiciteta. Kako sam kaže, on i njegova porodica, odnosno njegovi sinovi, sa Zijadom Turkovićem "zakačili su se" nakon pucnjave u Holiday Inn-u 13. novembra 2003. godine u kojoj su sudjelovali njegov sin Elvis Kelmendi, **Almir Kukan, Fahrudin Alić** i Zijad Turković. "**Od tog incidenta on je za mene prekrižen i više nikada nisam pristao, niti sam imao ikakav kontakt sa njim i njemu bliskim ljudima",** kaže Naser Kelmendi, koji ne osporava da je poznavao Turkovićevu suprugu Šejlu Jugo i bio s njom u prijateljskim odnosima. **"Onoga momenta kada se udala za Zijada Turkovića ja sam s njom prekinuo svaki kontakt. Zvala me je da popijemo kahvu, ali ja sam joj jasno stavio do znanja da sa njom više ne želim da imam nikakve veze",** kaže Naser Kelmendi, kojem nisu jasni medijski istupi i napadi Šejle Jugo i pokušaj kompromitacije tužitelja Olega Čavke. Zanimljivo je da je svojevremeno tužitelj Čavka bezuspješno pokušavao dokazati da je **Muhamed Ali Gaši** naručio ubistvo **Ramiza Delalića Ćele** koje se sada pripisuje Zijadu Turkoviću i njegovoj grupi. **"Ja sam tada kantonalnom tužiocu Olegu Čavki rekao da je Gaši jak, ali samo na riječima. Ako je on ubio nekoga, ja sam spreman otići u zatvor i odležati ga. Osim toga, Čavka je tvrdio da je Ramiza Delalića Ćelu likvidirao Bitići. Rekao sam mu da ako ima dokaze da je Bitići pucao u Ramiza, ja ću mu ga isporučiti. On me pitao koja je moja protivusluga za to. Odgovorio sam mu da je nema",** kaže Naser Kelmendi, koji nikada nije bio u prijateljskim odnosima sa tužiteljem Olegom Čavkom, s kojim se viđao jedino u prisustvu svog advokata i prijatelja **Midhata Koče**. Sam Naser Kelemendi navodi da je još od 2004. godine utjecajne krugove upozoravao na opasnost i kriminal kojim se bavio Zijad Turković, ali niko mu nije vjerovao niti ga je ozbiljno shvatao jer su to svi gledali kroz prizmu sukobljenih klanova. **"Ne možete se baviti takvim poslovima i izvoditi tako svirepa ubistva i očekivati da ćete proći nekažnjeno. Kad-tad istina ispliva na vidjelo. Na kraju krajeva, neka se svako bavi svojim poslom pošteno i profesionalno, a vremenom će, kao i u slučaju Turkovića, na površinu isplivati ko je ko, ko jeste, a ko nije kriminalac",** kaže Naser Kelmendi. ■ (M. F.)

ISKRENO, PRVI PUT ZA MEDIJE
Naser Kelmendi

Mnogo je složenija, nego što se na prvi pogled čini, storija o zločincu Zijadu Turkoviću. Nije Turković "pao s neba", nije se slučajno nametnuo kao "nezaobilazan faktor" u svim kriminalnim i zločinačkim poslovima u bosanskohercegovačkom košmarnom postraću. Turković je prije rata bio identificiran kao neustrašiv kriminalac, brz na pištolju i vješt u izbjegavanju zakonski predviđenih kaznenih mjera.

KOMŠIĆ NIJE ZAPALIO ŽITO

U ratu se međunarodno potvrdio nizom spektakularnih pljačkaških akcija na području Njemačke. Turkovića i njemu bliske "umjetnike" (**Senad Kobilić, Emir Hadžić**...) zavrbovao je **Asim Dautbašić**, diplomatsko-konzularni predstavnik BiH u Njemačkoj. Dautbašić je poznat, pored ostalog, po tome što je idejno osmislio i materijalno opskrbio kulturno-umjetnički ansambl *Ševe*, galeriju

KARIKATURALNA CRNA DAMA
Šejla Jugo Turković

"SLUČAJ TORLAKOVIĆ"

Taiba Torlakovića je ubila banda Elez - Ždrale po nalogu Turkovića

Zločinačku organizaciju Zijada Turkovića Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine, u nedostatku dokaza, nije dovelo u vezu s likvidacijom **Taiba Torlakovića**, "proslavljenog" ratnog komandanta vojne policije iz sarajevske općine Stari Grad, u februaru 2004. Policijska istraga, koju je provela sarajevska kantonalna policija, svjedoči o sljedećem: direktor Fabrike duhana **Šefik Lojo**, tražio je od Taiba Torlakovića da zaštiti konvoje ilegalnih, "crnih cigareta". Ilegalne konvoje cigareta presretale su i pljačkale bande pod kontrolom Zijada Turkovića. Torlaković je, prema svjedočenju jednog od sudionika, posjetio Turkovića i zamolio ga da prestane s tom pljačkaškom praksom. Nekoliko dana kasnije, Torlaković je likvidiran. Taj svirepi zločin, po nalogu Turkovića, počinili su **Darko Elez** i **Đorđe Ždrale**. Egzekutor je bio **Saša Bilinac Bili** kojem se nakon tog zločina gubi svaki trag. Navodno je ubijen na Trebeviću dok je postavljao eksplozivnu napravu... ■

RITAM ZLOČINA
Žrtve, ubice i svjedoci

PRAVO I PRAVDA
Tužilac Oleg Čavka teško je optužen

neumoljivih ubica u ratnom Sarajevu. Nakon rata, Zijad Turković je hodao Sarajevom sa akreditacijom AID-a, doduše "rezervnog sastava", pripadnika tajne bošnjačke službe agencije za istraživanje i dokumentiranje. Na čelu te agencije bio je **Bakir Alispahić**, koji je za odnose sa Turkovićem i ostalim međunarodnim banditima ovlastio **Asima Fazlića**, travničkog policajca kasnije raspoređenog u INTERPOL sa jedinim zadatkom - zataškavanje međunarodnih potjernica (crvenih) protiv građana Bosne i Hercegovine. Suđen je gospodin Fazlić, nije presuđen, u nedostatku dokaza, i trenutno je kadrovski raspoređen u SIPA-i na dužnost pomoćnika za kadrove. U istoj službi je zaposlen polubrat advokata Senada Krehe, otjeran iz federalne policije zbog očiglednih "propusta" i "prekoračenja ovlaštenja".

Ko je strašnom, nezajažljivom kriminalcu, jezivom i beskrupuloznom ubici Turkoviću dao dozvolu za nadgradnju 30-40 stanova na Grbavici, ko mu je osigurao građevinske i urbanističke saglasnosti? Neki kažu da je za taj poduhvat zaslužan tadašnji načelnik općine Novi Grad **Željko Komšić**. Po drugoj verziji, navodno je cijela priča tijesno povezana i sa nekadašnjim dominstrom odbrane BiH **Feridom Buljubašićem**. Još se neka imena, zvučna i aktuelna, vrte oko tog Turkovićevog nadziđivanja (šezdeset posto investicije bilo je učešće Turkovića a 40 posto je uložio **Murat Skalonjić**, samozatajni biznismen sa Baščaršije). Dobro se zna, jednostavno je provjeriti ko je u vrijeme kada je Turković stambeno eskalirao bio ministar prostornog uređenja, ko ministar policije, a ko ministar pravde... ■

HYUNDAI

TRI NOVA MODELA

U prisustvu velikog broja medija Hyundai je predstavio tri nova modela - **Veloster, Elantra** i **i40.** Uz nove modele, Hyundai ima dodatni razlog za slavlje, a to je zvanični početak radova na prodajno-servisnom centru, investiciji vrijednoj preko devet miliona KM.

Nova Elantra (2011) predstavlja petu generaciju ovog modela i treba da upotpuni ponudu između kompaktnih modela i30 i i40. Novu Elantru odlikuje najviši nivo sigurnosti, najniži nivo buke i iznadprosječan popis standardne opreme. Na bh. tržište Elantra dolazi s benzinskim motorom obima od 1,6 litara (Euro 5), snage od 132 KS u kombinaciji sa 6-stepenim ručnim mjenjačem. Hyundai Elantra je najpopularniji model ovog proizvođača na globalnom nivou sa prodajom od preko 6 miliona jedinica od 1990. godine. Hyundai Veloster je po mnogo čemu jedinstven model - kombinacija hatchbacka i sportskog coupea. Uz jedinstvena rješenja o broju vrata (jedna vrata sa vozačeve, dvoja sa suvozačeve) Hyundai Veloster plijeni pažnju. Hyundai i40, novi europski Hyundai, predstavlja perjanicu nove Hyundai ponude. Moderne i futurističke dizajnerske linije vanjštine, udobna i raskošna unutrašnjost kod modela svakako će pomoći Hyundaiju u dodatnom rastu na europskom tržištu.

SPORT CENTAR

NOVI BROJ u prodaji...

U novom, 125. broju SC revije, možete pročitati:

- Kvalifikacije za EURO 2012

MOŽE LI SUŠIĆ NADMAŠITI BLAŽEVIĆA?

- Košarkaška reprezentacija BiH vratila se sa "Eurobasketa 2011"

NAPREDAK DA, CILJ NE

- Zrinjski izgubio tek na četvrtom gostovanju

MUSA: NIJE SVE BILO POŠTENO

- Za SC govore i: Amar Osim, Branko Karačić, Edin Džeko, Sabit Hadžić...
- Tu su i naše stalne rubrike: savjeti za kladioničare, planetarni sport, auto-moto, te sedmični pregled sporta na kablovskim TV stanicama....

I ne zaboravite: kupovinom SC REVIJE dajete doprinos Udruženju za razvoj sporta u BiH

www.SCsport.ba

INTERVIEW

Fahrija Karkin | advokat po nacionalnosti

Donedavno su urednici i novinari "Dnevnog avaza", predvođeni vlasnikom "Avaza" FAHRUDINOM RADONČIĆEM, ekskluzivno objavljivali pohvale o radu FAHRIJE KARKINA, no vremena se mijenjaju...; novinska kuća, kojoj je na čelu Karkinov ratni drug krenula je u opštu ofanzivu protiv "đavoljeg advokata" Karkina, tako što svojim čitaocima plasira informacije kojima degradira ugled ovog sarajevskog advokata

Moj je posao da branim najgore među nama; čim veliki slučaj prođe pored mene, znači da sam završio karijeru!

Razgovarao: **DINO BAJRAMOVIĆ**
Foto: **MILUTIN STOJČEVIĆ**

Gotovo nijedno izdanje *Dnevnog avaza* posljednjih godina ne može proći bez sarajevskog advokata **Fahrije Karkina**. Donedavno su novinari ovog dnevnog lista, ekskluzivno, imali sve informacije vezane za Karkinov rad. No, od kada je angažovan u predmetu protiv **Zijada Turkovića** "i drugih", u kojem je spomenuti optužen za monstruozna djela, ubistva, pokušaje ubistva, trgovinu drogom, pljačku na *Međunarodnom aerodromu Sarajevo*..., Karkin se našao na medijskoj meti vlasnika *Avaza* **Fahrudina Radončića**, čiji ga novinari i urednici optužuju baš onako, neselektivno, kao što su ga nekada hvalili. Dakle, red je da, nakon serije tekstova radnog naslova *Đavolji advokat* koji su objavljeni u *Dnevnom avazu*, čujemo i "drugu stranu", a Fahrija Karkin je uvijek na "drugoj strani". **"Oni ne razumiju šta znači *Đavolji advokat*. Ja sam prvi rekao da mene zovu tako. *Đavolji advokat* je bio jedan. Ali, oni u *Avazu* ne znaju odakle to potiče, ne znaju oni za *Svetu stolicu*, oni misle da je to ružno. Nikad nikoga nisam odbio da branim. Pušem se time da sam branio i Radovana Karadžića i Momčila Krajišnika. Već sam četrdeset i dvije godine u advokaturi. Čim veliki slučaj prođe pored mene, znači da sam završio karijeru! Pa, kakvih sam problema sve imao kad sam poslije rata branio Krajišnika. To je nevjerovatno! Piše tada u novinama da Fahrija Karkin ne smije otići na *Baščaršiju* na ćevape. A, ja se uguših jedući ćevape"**, govori nam Fahrija Karkin u svom uredu.

KARKIN NA METI

■ **Koja je Vaša strategija odbrane u predmetu *Zijad Turković i drugi*?**

RADONČIĆ POJMA NEMA: Jedno je pritvor, a drugo je zatvor. U zatvor ide onaj ko je pravosnažno osuđen, a pritvor je period u kojem je čovjek "iza brave", da ne bi uticao na svjedoke, da bi se vodila istraga, suđenje...

U predmet *Zijad Turković i drugi* ušao sam naknadno, što znači da do tada nismo bili u tako dobrim odnosima kako se špekuliše. Njega je ranije branio advokat **Senad Kreho**. Kojeg je Tužilaštvo BiH predložilo za svjedoka, a pošto ne možeš u isto vrijeme biti i svjedok i advokat, Kreho je izašao iz *Predmeta*. Mada smo mi imali *statusnu konferenciju* na kojoj je sudija, koji je vodio *Predmet*, rekao kako to nije razlog da on prestane braniti **Zijada Turkovića**. Ipak, Kreho je postupio korektno i izašao iz predmeta *Zijad Turković i drugi*, iako je istraga bila u poodmakloj fazi. Turković je već bio dao iskaz pred svojim ranijim advokatom, a od momenta kada ja ulazim u *Predmet* on više nikada ništa nije progovorio. Moji se klijenti brane šutnjom i to je moja strategija. Dakle, Turković u mom prisustvu ništa nije rekao ni tužiocu, ni policajcima, iako su pokušavali da ga saslušavaju. Međutim, on se čvrsto držao moje upute.

■ **Vaši klijenti se isključivo brane šutnjom?**

Da, i ja to ne krijem. Moji klijenti se brane šutnjom i to mi Zakon dozvoljava. U jednoj od faza postupka moram dobiti sve dokaze od tužilaštva. Doduše, tužioci na različite načine tumače odredbu *Člana 47*,

LICE S “AVAZOVE” POTJERNICE

Na Fahriju Karkina se u posljednje vrijeme obrušila gotovo kompletna Radončićeva eskadrila

drugačija su mišljenja o tome kada advokat ima pravo gledati spis. Uglavnom, kad dobijem te dokaze, moji klijenti više nisu u prilici da daju iskaz kao optuženi, pa ih predlažem kao svjedoke odbrane. Dakle, da svjedoče u svoju korist. Tek tada, ali kad znaju sve dokaze tužilaštva. To je jednostavno, da kažem - providno. Tako je i u Turkovićevom predmetu, ali on je već dao iskaz pred svojim tadašnjim advokatom. Tada nisam ni učestvovao u procesu, ni savjetovao Zijada Turkovića kako će se braniti, niti sam pokušavao nešto "rovariti" protiv Fahrudina Radončića.

■ Zašto ste zasmetali Fahrudinu Radončiću?

Zaista mi nije jasno. U svojim dnevnim novinama on pokušava uraditi nešto i protiv

ŠUTNJA JE ZLATO
Zijad Turković i Fahrija Karkin

NETAČNI NAVODI: *Avazov* "istraživački tim" je nestručan! O tome kako sam se "naglo povukao iz Gašijeve odbrane" mogu svjedočiti tužilac Tužilaštva BiH Oleg Čavka i Muhamed Ali Gaši

mene i protiv Turkovića. Ne znam odakle tolika zainteresovanost za *Predmet*, a pogotovo zainteresovanost da mene ocrni, i to netačnim informacijama koje plasira. Ne dajem ovaj intervju da bih se branio od napada Radončića, jer javnosti je poznato da sam ja advokat koji je često na meti, zato što branim takve predmete. Ja ne branim članove akademije nauka, pa da me svi hvale i govore: *vidi što brani akademika*. Ja branim kiriminalce i to je moj posao, moja vokacija! Ali, Radončiću sam najviše zasmetao zato što u BiH ne postoji kategorija advokata kakav je Fahrija Karkin. To je svima jasno! Mene neće niko potkupiti, mene niko neće prepasti. Pod moju kožu to ne može. Pa, mene prepadaju od 1992. godine.

■ Da li ste planirali u Vašu strategiju odbrane uključiti i Fahrudina Radončića?

Rano je o tome govoriti. Takozvanu uvodnu riječ dajem 21. septembra u popodnevnim časovima. To je *zakonska odredba* koja dozvoljava da optuženi i njegov branilac, ako žele, nešto kažu. Iako ja, obično, ne dajem uvodnu riječ. Zašto? Zato što bih tada suviše rano otkrio strategiju odbrane. Po novom *Zakonu o krivičnom postupku*, čiji sam i ja djelimični tvorac, postoje "tužilačka teorija slučaja" i "teorija slučaja odbrane". Ne traži se materijalna istina kao u ranijem krivičnom postupku, nego se traži ko će pobijediti, ko će imati jaču argumentaciju! Vama mogu reći da ću sada dati uvodnu riječ.

■ Kakvi su bili Vaši odnosi sa Radončićem?

Prije ovih "dešavanja", napada na mene u njegovim novinama, nazvao me Fahrudin Radončić. Ja njega nikad nisam u životu nazvao na telefon, jer nemam njegov broj, a nisam imao ni potrebu. Smatram da sam bio povlašteni advokat u toj novini. Pratili su svako moje suđenje, prenosili svaku moju izjavu, imaju u arhivi milion mojih fotografija. Jer, ja sam interesantan advokat, a oni su godinama ekskluzivno objavljivali većinu onoga što je vezano za moj rad. Dakle, nazvao me Radončić i u uvodu mi pričao o našem ratnom prijateljstvu, uz podsjećanje da nas je upoznao načelnik Generalštaba Armije RBiH **Sefer Halilović** u njegovom kabinetu i da smo nas trojica često zajedno večerali. Tako je i bilo. A prethodnih godina sretali smo se, s vremena na vrijeme, na određenim manifestacijama, vrlo ljubazno se pozdravljali. U tom razgovoru mi, poslije, objašnjava zašto me zove. Kažem mu: *Fahro, ti dobro znaš da sam ja advokat. I znaš moje osnovno pravilo: ja sam advokat po nacionalnosti, advokatura je moja ljubavnica, moj klijent je meni zakon! Porodica Karkin nikada nije znala izdati čovjeka, a advokati Karkini ne izdaju svoje klijente. Prema tome, ništa ti neću reći o* Predmetu, *nemoj to tražiti od mene, jer je to nemoralno!* Nije bio zadovoljan time.

■ Da li ste se vidjeli nakon što je *Dnevni avaz* objavio tekstove iz serijala "Đavolji advokat"?

Jesmo. Koristim usluge *Moje klinike*, koja je smještena u njegovoj poslovnoj zgradi. Neposredno nakon što su objavili prvi tekst, slučajno smo se sreli u hodniku, rukovali se. S tim da je njegova ruka bila jako vlažna, vidio sam da je nervozan. Ništa nismo pričali, samo smo se pozdravili. Njemu je bitno isključiti Fahriju Karkina iz predmeta *Zijad Turković i drugi*. Nemam potrebu da se branim protiv njegovih napisa. Jer svi su dio mog krivičnog spisa iz 1993. godine, koji sam objavio u svojoj knjizi. Samo, otkud meni akreditacija broj 50 sa potpisom ministra **Muniba Bisića**. Ja falsifikovao? Bilo bi dobro kada bi neko htio objaviti kako se završio taj krivični postupak. Ništa od onoga što je objavljeno u *Avazu* nije čak bilo ni predmet optužnice. Nisam ja ratni zločinac! Ja sam tada osuđen, nepravomoćno, na pet godina za saradnju sa neprijateljem. Ja sarađujem sa neprijateljem, ja im ne siječem uši, što on piše. Osudio me sudija koji mi je rekao: *Fahrija, nemoj se ljutiti, ja te moram osuditi*. Da bi njegovu presudu ukinuo Vrhovni sud. Nakon sedam dana pušten sam iz pritvora.

SJEĆAŠ LI SE "KONTRAGARDA"?

■ A u kakvim su odnosima bili Zijad Turković i Fahrudin Radončić?

Ja za te odnose ne znam. Samo znam da je **Šejla Jugo-Turković** radila kod Radončića...

■ Između ostalog i na TV Alfa. Prije, otprilike, dvije godine gostovali ste u emisiji *Kontragard*, koju je na Alfi uređivala i vodila Šejla-JugoTurković. Da li ste tada razgovarali s njenim tadašnjim gazdom?

Pa, dočekao me u kafeu *Avazove* zgrade, zajedno sa Šejlom i još nekim novinarima. Htio me predstaviti... Šta će on mene predstavljati, kad sam ja poznat! U toj emisiji ispričao sam sve ono što on sada objavljuje. Između ostalog i da sam bio u

zatvoru. Ja nikad nisam bio u zatvoru. Bio sam u pritvoru. Radončić pojma nema! Jedno je pritvor, a drugo je zatvor. U zatvor ide onaj ko je pravosnažno osuđen, a pritvor je period u kojem je čovjek "iza brave", da ne bi uticao na svjedoke, da bi se vodila istraga, suđenje... Ja sam u pritvoru bio osamnaest mjeseci i dva dana, u ratu. I to nikad nisam krio. Meni je bila čast što sam bio u pritvoru, sa svojim saborcima. I bilo bi me stid da sam ostao na slobodi, zato što bih sam sebe smatrao "šmekerom". S tim što sam i tada bio predmet napada, jer sam bio jedini intelektualac u *Zelenim beretkama*. Ja sam svima interesantan. I svim Radončićevim novinama. Onim ženskim, vamo, tamo... Duša im sa mnom napraviti intervju na četiri, pet strana.

■ Gdje u Vašoj strategiji odbrane završava Zijad Turković, a gdje počinje Šejla Jugo-Turković?

Šejla će apsolutno biti svjedok, to vam otkrivam. Meni je bitno da se objavi kako radi advokat. A radi po Zakonu o krivičnom postupku, po Zakonu o advokaturi i po kodeksu. Čitam kodeks, *Glavu 3 - zastupanje u krivičnim predmetima*, da bi se raja upoznala: *Bez obzira na osobu - okrivljenika i težinu krivičnog djela, nepobitne dokaze, javno mnijenje, advokat je dužan braniti tog čovjeka.*

■ Je li Jugo-Turković "važan član zločinačke organizacije", kako pročitah u Vašem omiljenom dnevnom listu?

Pa, ne znam. Vidite da su "članovi zločinačke organizacije" nevažni. Juče je jedan njihov član dobio godinu dana zatvora. Doduše, jedan je dobio 6,5 godina. Ako je Šejla od tolike važnosti, zašto je na slobodi? Radončić stalno poziva da se ona uhapsi, a ne hapsi se. Čak prenosi da je OSA BiH podnijela krivičnu prijavu protiv nje. Nije OSA za to nadležna. To je zamagljivanje javnosti. Prepadanje.

NARKOMANIJA I LJUBOMORA

Rahmetli Emir Hadžić je bio vrlo neugledan čovjek!

■ Živimo li, ovdje i sada, u "narkomanskom eldoradu" i ima li u čitavoj ovoj priči muške ljubomore?

Nisam zainteresovan za razgovore na temu ljubavnih odnosa. I da nešto znam, bilo bi ružno da pričam. Ali, evo, sjećam se kad se povela priča za rahmetli **Emira Hadžića**. Njega sam upoznao kad sam u Mostaru branio jednu lijepu djevojku, **Sanja Vuleta** se zove, u krivičnom postupku za ubistvo šure **Dike Slezaka**, a Hadžić je bio suoptužen. Vrlo malen i vrlo neugledan čovjek. Ne ide mi, nekako, da je on mogao stupiti u nekakvu ljubavnu vezu sa Šejlom Jugo-Turković. I da sad njega Zika zbog toga ubije. A, opet, Hadžić se pojavljuje kao najbolji kupac droge od Turkovića. Mjesečno 150 kilograma heroina. Izbrojao sam sve te hefte i izračunao srednju cijenu: 795 milijardi KM! Pa **Eskobar** nije toliko prodao! ■

Emir Hadžić

NE IZDAJE KLIJENTE
Fahrija Karkin advokaturom se bavi već četrdeset i dvije godine

■ Od kada poznajete Zijada Turkovića?

Puno ljudi znam, pa mi se puno tih stvari i miješa. Ali, recimo, mogu se sjetiti jednog jutra kad me iz neke birtije vozio ili Turković ili njegov rahmetli brat. Najvjerovatnije da je to bio noćni klub *Bel Ami*, koji je sada, pod drugim nazivom, u Turkovićevom vlasništvu. Zijadov brat me strašno volio, poklonio mi je zlatni sat. Kako se toga neću sjećati! Viđao sam se sa Zikom, a jedno kratko vrijeme sam ga i branio, kada je odgovarao za eksploziju na *Trgu heroja*. Onda je izgubio povjerenje u mene, zbog jednog detalja, pa smo se dogovorili da ga prestanem braniti. Kasnije mi je rekao da je bio glup. Dobro je rekao tvoj urednik: *Baš treba biti gad pa da mu Fahrija otkaže punomoć!*

ATENTAT I ADVOKATURA

■ Kad smo već kod mog urednika, u ljeto prošle godine ponudili ste posredovanje za razgovor između Zijada Turkovića i Senada Avdića. Urednik *Slobodne Bosne* je to odbio, ali šta je Turković želio postići tim susretom?

Turković je Avdiću tada htio reći da lično on nema nikakve zle namjere prema ▸▸

njemu. Bila je informacija da je Turković dolazio u kafić *Rafaelo*, gdje sam ja stalni gost, a i Avdić često navrati. I onda se to povezalo sa Turkovićevim prijetnjama Avdiću. Nije vaš urednik od mene tražio posredovanje, već je to tražio Zika.

■ **Da li je tada Turković znao da se oko njega steže obruč?**

Nije mi ništa pričao.

■ **Vaš kolega Senad Kreho prošle sedmice je bio žrtva atentata, koji je slučajno preživio. Kao naručioci, u medijima se spominju Zijad Turković i njegova supruga. Kako je, uopšte, došlo do toga da naslijedite Krehu, koji je dugo bio Turkovićev advokat?**

To je tražio Turković. Izgubio je povjerenje u Krehu.

■ **Šta bi mogli biti motivi atentata na Vašeg kolegu, u slučaju da ga je naručio Turkovićev klan?**

Turković meni kaže da jedva čeka da se otkriju i naručilac i počinilac. Jer će to biti jako bitno za njegovu odbranu. Razni su razlozi zbog kojih advokat može biti napadnut. Nekad je nezadovoljan klijent, nekad je nezadovoljan oštećeni. Opasan je advokatski posao!

SLUČAJAN SUSRET:

Neposredno nakon što je *Avaz* objavio prvi tekst protiv mene, slučajno smo se, Fahrudin Radončić i ja, sreli u hodniku njegove zgrade, rukovali se. S tim da je njegova ruka bila jako vlažna, vidio sam da je nervozan. Ništa nismo pričali, samo smo se pozdravili

■ **Sveti li se neko nekome pokušajem atentata na Senada Krehu?**

Ovdje se svako sveti svakome!

■ **Razgovarate li s njim?**

Godinama nismo govorili. **Senad Kreho** i ja bili smo na istoj optuženičkoj klupi, o čemu sada Radončić piše. On kao predsjednik Okružnog suda, ja kao savjetnik Vojne policije. S tim da sam ja bio u pritvoru, a on na slobodi. Jer je bio predsjednik suda koji je vršio istragu. Ali, nakon atentata, pokušao sam ga kontaktirati. Javila se njegova supruga, pa je kasnije Kreho nazvao mog sina i rekao mu da je slobodan za kontakt. Zovem ga svaki dan i pitam ga za zdravstveno stanje, a ne o poslu.

■ **U *Dnevnom avazu*, između ostalog, spominju i Sarajevo kao "narkomanski eldorado", onda i sociološku definiciju mafije, pa i to da ste se naglo povukli iz Gašijeve odbrane...**

Njihov "istraživački tim" je nestručan! O tome kako sam se "naglo povukao iz Gašijeve odbrane" mogu svjedočiti tužilac Tužilaštva BiH **Oleg Čavka** i **Muhamed Ali Gaši**. Kada sam bio pozvan da branim Gašija, u Čavkinoj kancelariji sam obojici rekao: *Kada se pojavi bilo kakva sumnja da je Gaši učestvovao, na bilo koji način, u likvidaciji mog ranijeg klijenta i mog dobrog prijatelja rahmetli **Ramiza Delalića Ćele**, ja ću otkazati punomoć.* Mjesec dana je trajala istraga, a onda su takav zahtjev namjestili protiv Gašija, da je naručilac ubistva. I isti čas ja otkažem punomoć! A Čavka kaže: *To je odličan potez!* A Gaši me i sada nazove, nije ljut, jer je bio takav dogovor. ■

Sarajevsko®

Pivo

7. na svijetu

Lakše nego što je iko očekivao lideri šest stranaka usuglasili su stavove oko nekih važnih zakonskih rješenja, ali nisu riješili "najvažniji" spor - kome će pripasti Ministarstvo vanjskih poslova BiH; Slobodna Bosna otkriva s kakvim stavovima stranački lideri dolaze na sarajevski sastanak i analizira mogu li deblokirati izbor vlasti na državnoj razini

"KOMPROMISNA PONUDA" MILORADA DODIKA:

"Ministarstvo vanjskih poslova može pripasti SDP-u, ali da Lagumdžija ne bude ministar"!

Piše: **ASIM METILJEVIĆ**
Foto: **MARIO ILIČIĆ**

Kako je gotovo izvjesno da ni na sarajevskom sastanku lideri šest najvećih parlamentarnih stranaka u BiH neće prevladati suprotstavljene stavove oko formiranja vlasti na državnoj razini, duboka politička kriza u koju je zapala BiH mogla bi se prevladati jedino raspisivanjem prijevremenih parlamentarnih izbora. Tim prije što je drugi čovjek SDP-a **Damir Hadžić** javno obećao da će SDP prekinuti daljnje pregovore oko konstituiranja vlasti ako na sarajevskom sastanku izostane dogovor. Hadžić, doduše, nije spomenuo mogućnost raspisivanja prijevremenih izbora nego sugerira da će na vlasti do narednih redovnih izbora ostati aktuelni saziv Vijeća ministara **Nikole Špirića** "u tehničkom mandatu". Munjevita podrška ovom prijedlogu stigla je iz centrale Dodikovog SNSD-a: **"Spremni smo odmah staviti potpis na ovakav prijedlog"**, izjavio je izvršni sekretar SNSD-a **Rajko Vasić**.

STRAH OD IZBORA

SDP i SNSD zapravo su jedine dvije partije iz pobjedničke šestorke koje se protive raspisivanju prijevremenih izbora, svjesne činjenice da se njihov trenutni politički rejting nalazi na opasnoj nizbrdici.

U slučaju SDP-a to se već pokazalo na nekoliko prijevremenih izbora za općinske načelnike na kojima su kandidati ove partije pretrpjeli težak izborni debakl. Ako se rezultati s lokalnih izbora uzmu kao indikator raspoloženja birača pred opće parlamentarne izbore, onda se SDP s pravom pribojava mogućnosti prijevremenog testiranja vlastitog rejtinga.

Provjere se jednako plaši i SNSD **Milorada Dodika**, prije svega zbog dramatičnog pogoršanja ekonomskih prilika u Republici Srpskoj. Entitetska vlada **Aleksandra Džombića** nije uspjela pokrenuti ni jedan od velikih infrastrukturnih projekata na kojima je Dodikov SNSD gradio predizbornu kampanju. Priču o novim investicionim poduhvatima u hidrocentrale, puteve i aerodrome, potisnuo je šokantni nalaz glavnog revizora o budžetskom deficitu RS-a teškom milijardu i 11 miliona KM, kao i rastućim dugovima preduzeća prema javnim fondovima RS-a koji su premašili iznos od 800 miliona KM.

MUČNA PREGOVARAČKA ATMOSFERA
Najviše su vremena tokom dosadašnjih pregovora Dodik i Lagumdžija potrošili u međusobnoj svadi

Među pobjedničkom šestorkom, samo se **SDP** i **SNSD** protive raspisivanju prijevremenih parlamentarnih izbora

DODIK UZVRAĆA UDARAC
SNSD je spreman prepustiti SDP-u Ministarstvo vanjskih poslova, ali pod uvjetom da ne kandidira Lagumdžiju

Prvi put otkako je preuzeo vlast, predsjednik RS-a Milorad Dodik priznao je da se "RS suočava s izvjesnim ekonomskim problemima", što je za vladara "boljeg dijela BiH" koliko jučer bilo nezamislivo.

Dakle, dvije ključne političke partije, SDP i SNSD, bez kojih nije moguće formirati vlast na državnoj razini, protive se raspisivanju prijevremenih izbora, ali istovremeno ne pokazuju ni spremnost na dogovor i popuštanje bez kojih nije moguće razriješiti najtežu parlamentarnu krizu u BiH nakon rata.

Istina, na nekoliko posljednjih sastanaka stranačke šestorke prevladane su razlike oko nekih važnih zakonskih rješenja bez kojih BiH ne može podnijeti aplikaciju za prijem u Evropsku uniju kao prvu stepenicu za sticanje tzv. kandidatskog statusa. Lakše nego što je iko očekivao, stranački lideri su postigli načelni dogovor oko Zakona o popisu stanovništva, Zakona o sistemu državne pomoći i raspodjeli vojne imovine, ali taj dogovor nema nikakvog suštinskog značaja ako se stranački lideri ne uspiju dogovoriti oko formiranja izvršne vlasti na razini države u skladu s rezultatima oktobarskih parlementarnih izbora. To je uvjet postavljen ispred svih drugih, kao neka vrsta demokratske legitimacije bez koje se BiH ne može ni milimetar pomaknuti prema euroatlantskim integracijama.

"KREATIVNA RJEŠENJA"

Kako je posve jasno da se u središtu spora stranačkih lidera nalazi Ministarstvo vanjskih poslova, za koje su podjednako zainteresirani i SDP i SNSD, u posljednjih desetak dana lansirano je nekoliko "kreativnih rješenja" koja bi otvorila vrata za postizanje takvog kompromisa koji ni jednoj strani ne bi donio ni slast pobjede ni gorčinu poraza.

Iz krugova bliskih SDP-u lansirana je ideja da se u Vijeću ministara BiH osnuje novo ministarstvo iz domena vanjskih poslova koje bi striktno nadziralo evopske integracije BiH. Šef SDP-a **Zlatko Lagumdžija** nije prihvatio autorstvo nad ovom idejom, ali je rekao da mu se čini "vrlo zanimljivom".

No, čelnici SNSD-a ovu su ideju odbacili kao "potpuno neozbiljnu" zbog poznatog stava ove partije koja se protivi svemu što bi moglo jačati državotvorni kapacitet BiH.

U međuvremenu, u opticaj je puštena još jedna ideja na tragu pronalaženja "kreativnog rješenja". Autorstvo se pripisuje SNSD-u, čiju su čelnici navodno spremni prepustiti SDP-u Ministarstvo vanjskih poslova BiH, ali pod uvjetim da novi šef diplomatije ne bude Zlatko Lagumdžija!

Mada je posve jasno da SDP ne može pristati na ovu neoficijelnu ponudu, službena reakcija je izostala, vjerovatno zato što se čelništvo SDP-a našlo u prilično neugodnoj poziciji. Morali bi braniti pravo vlastite partije da autonomno kreira kadrovsku politiku, ali zar nije upravo SDP do prije neki dan postavljao slične uvjete HDZ-u oko izbora mandatara Vijeća ministara BiH? Ako SDP uzima sebi za pravo da određuje ko iz HDZ-a može a ko ne može biti kandidiran za mandatara, onda ne može drugim partijama osporavati da se s jednakim pravom miješaju u kadrovsku politiku SDP-a.

Ponuđena "kreativna rješenja" očito su slab mamac da bi se Lagumdžija i Dodik pomaknuli iz utvrđenih busija. ■

IZLAZ U "MANJINSKOJ VLADI"

SDA se ne usuđuje formirati vlast bez SDP-a

Vlast na državnoj razini nije moguće formirati bez SNSD-a koji kontrolira većinu srpskih zastupnika u Parlamentu BiH. Pozicija SDP-a nešto je drukčija - SDA može i bez SDP-a obezbijediti parlamentarnu većinu, ali se naprosto ne usuđuje preuzeti odgovornost za taj krajnje rizični iskorak. To bi bilo i u suprotnosti s rezultatima oktobarskih parlamentarnih izbora na kojima je SDA osvojila znatno manje glasova od SDP-a.

Pod određenim uvjetima, SDA bi vjerovatno pristala da i bez SDP-a konstituira izvršnu vlast na državnoj razini. To podrazumijeva da SDP javno odustane od sudjelovanja u vlasti i da pri tome obezbijedi podršku manjinskoj vladi koju bi formirala petočlana stranačka koalicija: SNSD i SDS, dva HDZ-a te SDA.

No, u vrhu SDP-a i ne pomišljaju na takvu mogućnost: radije bi pristali da još tri godine ostane na vlasti aktuelno Vijeće ministara Nikole Špirića. ■

SPORNA PODRŠKA MANJINSKOJ VLADI
SDA se ne usuđuje sama preuzeti odgovornost za funkcioniranje Vijeće ministra BiH

PUNO SVAĐE, MALO PREGOVORA

Tihić jedva smirio svađu Dodika i Lagumdžije

Upućeni tvrde da pregovore stranačkih čelnika najviše usporavaju čelnici SNSD-a i SDP-a, Dodik i Lagumdžija, čija međusobna netrpeljivost na momente prelazi u mržnju. Na nedavnom sastanku šestorke u Mostaru, skoro cijeli prvi sat "pregovora" potrošen je na verbalnu razmjenu optužbi i uvreda Dodika i Lagumdžije.

Nakon punog sata, za riječ se javio lider SDA Sulejman Tihić.

"Čekajte ljudi, o čemu pričate? Hajde da se makar dogovorimo oko čega ćemo se dogovarati", rekao je Tihić, pokušavajući smiriti svađu čelnika SDP-a i SNSD-a.

Tek nakon Tihićeve intervencije, usuglašen je "dnevni red" mostarskog sastanka koji je na koncu ipak rezultirao "malim pomacima u približavanju stavova". ■

MERKUR

Domaći trgovački lanac!

POTRAŽITE VAŠU "M" KARTICU

I ŠTEDITE KUPUJUĆI!

Kao poklon !

POSTANITE KORISNIK M - KARTICE I SVOJU KUPOVINU UČINITE POVOLJNOM!
PRILIKOM SVAKE KUPOVINE SKUPLJAJTE BODOVE NA SVOJOJ KARTICI I KORISTITE POPUST PRILIKOM SLJEDEĆE KUPOVINE. ŠTO VIŠE KUPUJETE - VIŠE ŠTEDITE! ŠTO VIŠE BODOVA SAKUPITE IMATE VEĆI POPUST PRILIKOM KUPOVINE.

M - KARTICU MOŽETE KORISTITI U PRODAJNIM OBJEKTIMA MERKUR-A, KLAS-A, I DD DOBRINJE, I ZATO NEKA UVIJEK BUDE S VAMA!

PREUZMITE PRISTUPNICU KOJU DOBIVATE NA SVIM NAVEDENIM PRODAJNIM MJESTIMA I ISTU VRATITE POPUNJENU, U KRATKOM ROKU DOBIT ĆETE VAŠU M - KARTICU

ZA SVE DODATNE INFORMACIJE KONTAKTIRAJTE BESPLATNU INFO LINIJU NA BROJ: 080 020 121

Federalna Vlada vuče za nos američkog investitora

Ni nakon puna dva mjeseca, federalna Vlada nije odgovorila na službeni dopis američke farmaceutske kompanije "Alvogen" koja još nije odustala od preuzimanja "Bosnalijeka"

Foto: Milutin Stojčević

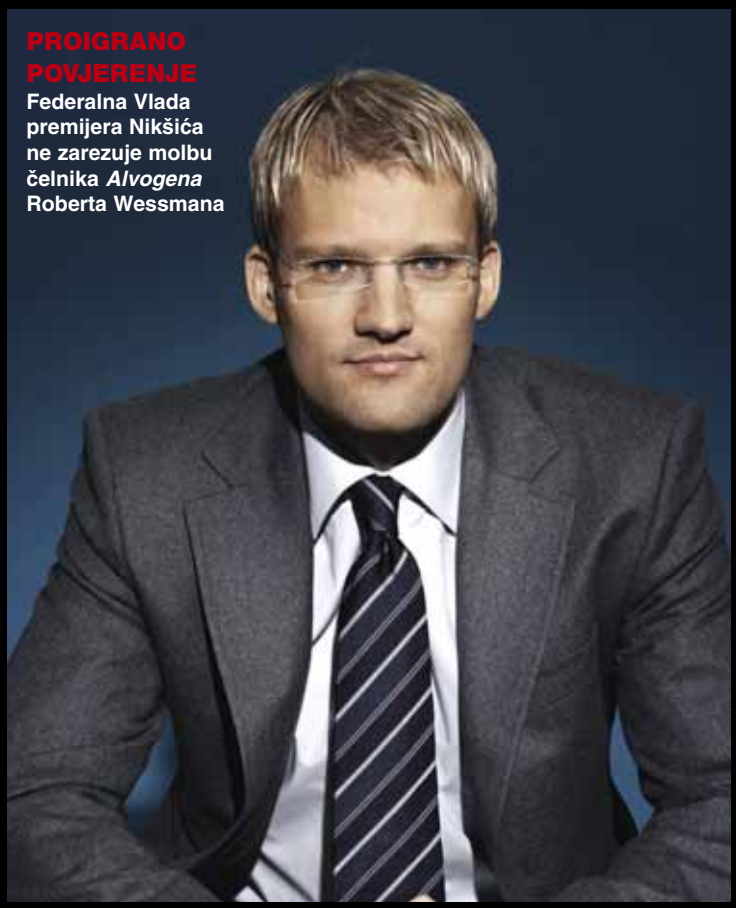

PROIGRANO POVJERENJE
Federalna Vlada premijera Nikšića ne zarezuje molbu čelnika *Alvogena* Roberta Wessmana

Piše: **ASIM METILJEVIĆ**

Prije nešto više od dva mjeseca američka farmaceutska kompanija *Alvogen* uputila je službeni dopis federalnoj Vladi s molbom da joj se omogući "due diligence" postupak u *Bosnalijeku.* Riječ je o standardnom postupku koji podrazumijeva procjenu kompanije s komercijalnog, finansijskog i pravnog stajališta, a koji uobičajeno prethodi odluci o kupovini kompanije. Alvogen je ranije dobio zeleno svjetlo da od federalne Vlade otkupi manjinski udio u Bosnalijeku od oko 19,8 posto, kao i manjinski udio od oko 9 posto koliko u Bosnalijeku ima Svjetska banka.

Ni dva mjeseca nakon upućene molbe, Alvogen nije dobio službeni odgovor federalne Vlade. Molba je navodno proslijeđena upravi Bosnalijeka, istoj onoj upravi koja je proteklih mjeseci na sve moguće načine nastojala spriječiti dogovorenu transakciju.

Ali, i bez službene reakcije Bosnalijeka, federalna Vlada je američkoj kompaniji jasno dala do znanja da ne računa na preuzimanje Bosnalijeka. Prije nekoliko dana federalna Vlada je donijela odluku o prodaji manjinskih vlasničkih udjela u samo dvije kompanije -*Šipadu* i *Unisu* - pri čemu se Bosnalijek nije našao ni na širem spisku kompanija koje federalna Vlada nastoji prodati u doglednoj budućnosti.

Odluka je naravno i legalna i legitimna. Federalna Vlada je vjerovatno procijenila da "Alvogen i nije pretjerano jak strateški partner", kako je to svojevremeno ustvrdila SDA u službenom saopćenju objavljenom sredinom protekle godine, odnosno da Bosnalijek može izdržati pritisak konkurencije i da mu uopće nije potreban strateški partner.

Ako je federalna Vlada zauzela takav stav, a izgleda da jeste, onda bi pod hitno o tome morala obavijestiti upravu američke kompanije Alvogen koja se još uvijek nada da akvizicija nije propala i koja svako malo šalje svoje predstavnike u Sarajevo kako bi otkočili pregovore s federalnom Vladom.

Načinom na koji se odnosi prema Alvogenu, federalna Vlada nepotrebno potkopava sopstveni kredibilitet a potencijalnim stranim inevestitorima šalje vrlo ružnu poruku da dogovor u BiH ne vrijedi ni pišljiva boba. ■

SARAJEVO OSIGURANJE

NAŠE KLIJENTE JE LAKO PREPOZNATI

Mi smo vodeća osiguravajuća kompanija u Bosni i Hercegovini

Policom

ŽIVOTNO OSIGURANJE

možete sebi obezbjediti

- isplatu za doživljenje
- isplatu za smrt od bolesti i nesretnog slučaja
- dobit
- isplatu za nesretni slučaj
- vinkulaciju police (garancija za bankovni kredit)

Kontakt: 71000 Sarajevo, Titova 29
Tel.: + 387 33 566 881
Fax: + 387 33 566 888
e-mail: zivotno@sarajevoosiguranje.ba
www.sarajevoosiguranje.ba

Sarajevo School of Science and Technology

Magistarske studije

Univerzitet Sarajevo School of Science and Technology (SSST), u saradnji sa **Univerzitetom Buckingham iz Velike Britanije**, raspisuje **konkurs** za upis studenata na postdiplomske (magistarske) studije u akademskoj 2011/2012 na sljedećim fakultetima/akademiji:

Ekonomski fakultet

- **Magistarski studij: EKONOMSKA TRANZICIJA I EVROPSKE INTEGRACIJE** (4. generacija)
- **Magistarski studij iz MIKROEKONOMIJE**
- **Magistarski studij iz MAKROEKONOMIJE**
- **Magistarski studij iz FINANSIJA I BANKARSTVA**

Fakultet političkih nauka i međunarodnih odnosa

- **Magistarski studij iz MEĐUNARODNOG PRAVA** (2. generacija)
- **Magistarski studij iz DIPLOMATIJE**

Fakultet kompjuterskih nauka

- **Magistarski studij iz KOMPJUTERSKIH NAUKA** (4. generacija)

Fakultet informacionih sistema

- **Magistarski studij iz INFORMACIONIH SISTEMA** (4. generacija)

Nastava na engleskom jeziku. Intervju sa zainteresovanim kandidatima po dogovoru ili subotom u 10:00h; SSST, Bistrik 7, Sarajevo; Kontakt tel.033 563 030 ili *admissions@ssst.edu.ba*

OGLASNIK

Pošaljite svoj oglas kao SMS

091 910 106

(sve mobilne mreže)

cijena poruke 3 KM + PDV

0-24

• Prilikom slanja SMS-a potrebno je najprije ukucati riječ **OGLAS** razmak te tekst oglasa. •

primjer oglasa

Audi A3 1.8T, g. 1998
siva metalik
prešao 155.000 KM
koža el. retrovizori,
al. felge
(cijena po dogovoru)

033/000-000

Svi oglasi poslani na gore navedeni broj biće objavljen sa crnom pozadinom i bijelim slovima i biće istaknutiji od ostalih oglasa u novini.

Bivša gradonačelnica Sarajeva koja je dužnost napustila "iz moralnih(!?) razloga" smanjuje stopu nezaposlenosti dovodeći u Ured koordinatora za reformu javne uprave BiH politički podobne ljude, prijatelje, kumove; SB otkriva ko će u narednih nekoliko mjeseci biti uhljebljen zahvaljujući milosti i kadrovskoj popustljivosti bivše komunističke SKOJ-evke a kasnije SDA-ove parlamentarne batinašice Semihe Borovac

REFORMIŠI PA VLADAJ

Piše: **ISMIR ŠMIGALOVIĆ**

Da se sposobnost bivše gradonačelnice Sarajeva **Semihe Borovac** ne svodi samo na održavanje frizure i nenamjensko trošenje budžetskog novca, pokazala je dolaskom na mjesto državne koordinatorice za reformu javne uprave BiH. Daleko od očiju javnosti, na mjestu prve dame Ureda koordinatora za RJU uspješno kroji kadrovsku politiku i u ovu instituciju zapošljava politički podobne ljude, prijatelje, kumove...

ČELIČNA LADY

U ovoj instituciji, koja djeluje pri Vijeću ministara BiH, ovih se dana odigrava uhljebljivanje podobnih ljudi, saznaje *Slobodna Bosna* iz izvora bliskih ovoj instituciji, a trenutno je najaktuelnije popunjavanje upražnjenog radnog mjesta za višeg stručnog saradnika za pravne poslove. Iako je konkurs za ovo radno mjesto otvoren 9. i traje do 17. septembra, Borovac je već odredila ko će obavljati posao višeg stručnog saradnika.

Prema saznanjima SB, ovu bi poziciju trebala popuniti **Mirnesa Hodžić**, koja je 15. decembra prošle godine u Uredu koordinatora za reformu javne uprave BiH počela raditi upravo zahvaljujući bivšoj prvoj dami Sarajeva.

Od tada pa sve do 30. maja ove godine Hodžić je kao diplomirani pravnik radila na mjestu višeg stručnog saradnika za pravne poslove, da bi nakon toga obavljala radno-pravne, kadrovske i personalne poslove. Ovo obavljanje različitih funkcija u Uredu koordinatora za RJU omogućilo joj je da sakupi osam mjeseci i 27 dana radnog iskustva.

"U Uredu koordinatora za RJU postoje dva slobodna mjesta i za njihovo popunjavanje konkursi bi trebali biti raspisani u novembru. Jedno mjesto je ostavljeno za Lejlu Lačević, koja je

SEMIHA BOROVAC
Vedri i oblači Uredom koordinatora za reformu javne uprave BiH

Foto: Milutin Stojčević

prijateljica Semihine kćerke i koja u ovoj instituciji radi kao praktikant. Nije teško pogoditi da je i Lačević došla na intervenciju gospođe Borovac. Za popunu drugog radnog mjesta u igri je nekoliko ljudi. Tu je Zoran Stojisavljević koga je, kao pravnika, u Ured koordinatora za reformu javne uprave doveo lično predsjedavajući Vijeća ministara BiH Nikola Špirić“, tvrdi naš izvor.

Osim Stojisavljevića, moguće opcije su i **Dejan Jovičić**, koji u ovoj instituciji trenutno obavlja funkciju praktikanta, a čiji otac radi u Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara BiH. Zanimljivo je napomenuti da on živi na Palama i da svakodnevno na posao putuje službenim automobilom u društvu **Dragice Lakić**, koja vodi finansije i kadrovsku politiku u Uredu koordinatora za RJU BiH i odrađuje veliki dio posla za Borovac kada je u pitanju uhljebljivanje poželjnih osoba.

SAMOODRŽIVA STABILNOST

Novac iz budžeta i stranih donatora

Ured koordinatora za reformu javne uprave BiH formiran je pri Vijeću ministara i finansira se iz državnog budžeta. Osim toga, formiran je i Fond za reformu javne uprave iz kog se finansiraju projekti koji se implementiraju na nivou države. Izvori finansiranja su donatori, a najvećim dijelom čine ih delegacija Evropske unije u BiH, Ambasada Kraljevine Holandije u BiH, Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA), te Odjel Ujedinjenog Kraljevstva za međunarodni razvoj i saradnju (DFID).

Uredu je prošle godine iz budžeta odobreno 1.695.000 KM, dok je na podračunima Fonda za reformu javne uprave bilo 2.184.663 eura i 2.956.430 KM. U ovoj instituciji prošle godine radilo je 38 ljudi, a na bruto plaće i naknade zaposlenih potrošeno je 973.000 maraka. ■

U Uredu koordinatora za reformu javne uprave ovih se dana odigrava uhljebljivanje veće količine poželjnih kadrova

Interesantna je priča kako je Borovac dovela **Aminu Vatreš-Nezirević** u Ured koordinatora za reformu javne uprave BiH umjesto **Lejle Kapetanović** koja je otišla na jednogodišnje usavršavanje u Ameriku. Borovac je potpisala rješenje za odlazak Kapetanović koja je bila zadužena za održavanje internet stranice Ureda, te dovela Vatreš-Nezirović iako novčana sredstva za zapošljavanje nove osobe nisu postojala.

S druge strane, Kapetanović je, navodno, imala veliki problem s Borovac jer joj ova nije htjela potpisati ugovor o stalnom radnom odnosu. Navodno, u cijelu priču umiješao se i SDP, pa je intervenirao **Željko Komšić** koji je od bivše gradonačelnice Sarajeva tražio da potpiše ugovor, što je ova i učinila.

KUMOVA SLAMA

“Posebno je zanimljiva priča kako je zaposlena Nada Dodig, koja je na mjesto voditelja protokola i arhiva postavljena 1. jula ove godine. Na ovo mjesto je konkurisalo više od 25 ljudi, ali je Borovac uspjela progurati Dodig. Borovac je u dobrim odnosima s Mariom Vignjevićem, uposlenikom Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA) koja djeluje pri švedskoj ambasadi u BiH. On je Semihu Borovac zamolio da Dodig primi na ovu poziciju jer je ona kuma Vignjevićevoj ženi. Bivša gradonačelnica Sarajeva je uslišila njegove molbe pravdajući se da Dodig mora zaposliti jer Vignjević daje novac za Fond!? Poznato je, naime, da je jedan od najvećih donatora Ureda koordinatora za reformu javne uprave BiH upravo SIDA i da je Vignjević njen uposlenik“, objašnjava naš sagovornik.

U svoj radnoj biografiji koju je priložila Semihi, Dodig osim radnog iskustva navodi da je završila prvi stepen engleskog jezika, te da joj je hobi učenje engleskog jezika i obrazovanje kroz čitanje stručne literature! Njoj je vrlo bitno da dobije posao u ovoj instituciji iako joj engleski jezik nije jača strana, ali se nada da će kroz stalne obuke dostići određeni nivo znanja i da joj jezička barijera neće predstavljati problem u budućem radu.

Navodno, neutrošena sredstva koja je SIDA donirala Fondu za RJU u iznosu od 1.339,89 KM, koja su morala biti vraćena ovoj organizaciji, bit će potrošena na usavršavanje i edukaciju Dodig. ■

FAKSIMIL OBJAVLJENOG KONKURSA ZA POSAO

Pozicija višeg stručnog saradnika za pravne poslove već obezbjeđena za Mersihu Hodžić

Javni oglas za popunjavanje radnog mjesta državnog službenika u Uredu koordinatora za reformu javne uprave

Krajnji rok za prijave: **17.09.2011.**

Radno mjesto za koje je raspisan konkurs:
1/01 Viši stručni saradnik za pravne poslove

Na osnovu čl. 19. stav 4. i 32a. Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09 i 8/10), Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine, u ime Ureda koordinatora za reformu javne uprave pri Uredu predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, raspisuje

JAVNI OGLAS

za popunjavanje radnog mjesta državnog službenika

u Uredu koordinatora za reformu javne uprave

1/01 Viši stručni saradnik za pravne poslove

PRAVNA JEDINICA

1/01 Viši stručni saradnik za pravne poslove

Opis poslova i radnih zadataka: Pod rukovodstvom šefa Pravne jedinice, daje relevantne pravne savjete o svim pravnim aspektima operacija Ureda za RJU; osigurava pravne savjete u vezi sa zakonodavstvom relevantnim za reformu javne uprave; izrađuje detaljnu analizu relevantnih pravnih pitanja; priprema dopise, pismene komentare, pravna mišljenja i druge potrebne dokumente; pomaže pri pripremi inventara pojmova za aktivnosti tehničke podrške, kao i tenderske dosjee i ugovore po potrebi; izvještava koordinatora za reformu javne uprave i šefa Pravne jedinice o relevantnim pravnim dešavanjima; prisustvuje sastancima radne grupe; sarađuje sa stručnim savjetnicima i drugim uredskim osobljem; obavlja ostale poslove i zadatke koje odredi šef Pravne jedinice, kao i sam koordinator za reformu javne uprave.

Posebni uslovi: VSS-pravni fakultet; najmanje dvije godine odgovarajućeg radnog iskustva u struci; odlično poznavanje pravnog sistema BiH i zakonodavstva relevantnog za funkcionisanje javne uprave u BiH, entitetima i Distriktu; dobra vještina pisanja; poznavanje rada na računaru; sposobnost za rad na više složenih pitanja s preciziranim rokovima; dobra komunikativnost; samoinicijativnost; sposobnost za blisku saradnju s institucijama i fijelima na različitim nivoima vlasti; racionalno razmišljanje i fleksibilnost; poželjno dobro poznavanje engleskog jezika.

Status: državni službenik na položaju višeg stručnog saradnika.

Broj izvršilaca: 1 (jedan).

Mjesto rada: Sarajevo.

Neto plaće: 1.170,00 KM.

SORENSEN I INZKO

Danski diplomata PETER SORENSEN preuzeo je krajem prošle nedjelje dužnost novog šefa Delegacije Evropske unije u BiH i posebnog izaslanika EU-a u BiH. Naša novinarka analizira šta novo može donijeti snažnije EU prisustvo u BiH, te podsjeća kako je i zbog čega tokom protekle decenije propao pokušaj reorganizacije OHR-a u Ured specijalnog izaslanika EU-a

DVA VISOKA PREDSTAVNIKA "POD ISTIM KROVOM"

Piše: **DANKA SAVIĆ**
Foto: **MILUTIN STOJČEVIĆ**

LAHAK POSO, A PARALI
Valentin Inzko, visoki predstavnik u BiH, na čelu je Ureda koji je odavno trebao biti transformiran u Ured specijalnog izaslanika EU-a

Nakon nekoliko neuspjelih međunarodnih inicijativa, gotovo jednogodišnjeg čekanja na formiranje vlasti na državnom nivou, te pokušaja da se u tome posreduje (pregovori pod palicom Njemačke), dolazak **Petera Sorensena** kao novog šefa Delegacije Evropske unije u BiH i posebnog izaslanika EU-a u BiH je doživljen kao posljednja šansa za spas. Danski diplomata, koji, istina, za razliku od nekih drugih evropskih diplomata, nije izgledao smušeno i bezlično, već oran za posao koji ga čeka, u prvim istupima za medije nije gubio vrijeme. No, ništa novo i bitno drugačije od onog što već znamo niti je mogao niti je imao reći - EU neupitno želi pomoći BiH koja mora što prije formirati državnu vlast, te početi ispunjavati obaveze za stupanje na snagu Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju itd, itd... **"Želimo dati podršku koja će osigurati da se ključni sektori, pravosuđe, administracija, ekonomija i ključna infrastruktura spreme da ispune zahtjeve članstva u EU"**, rekao je Sorenson. Evropska unija, naime, nema nikakve čarobne recepte da ovdje popravi stvari – ona je samo svoje ranije stavove "prilagodila" ovdašnjim nepovoljnim okolnostima. OHR se davno trebao pretvoriti u Ured specijalnog predstavnika EU. To se, međutim, nije dogodilo pa se u takvoj situaciji i međunarodni faktor u BiH (inače

Bosna i Hercegovina više ne može biti "protektorat koji sam odlučuje o svojoj sudbini"!

PLAN EU-a ZA BiH

Peter Sorensen, novi šef Delegacije Evropske unije u BiH i posebni izaslanik EU-a u BiH, kazao je po dolasku u Sarajevo da želi partnerski odnos sa domaćim vlastima u BiH u traženju načina da BiH ispuni obaveze na putu ka EU

podijeljen oko pitanja zatvaranja OHR-a), morao prilagoditi situaciji u BiH - tako smo dobili dvije institucije čiji se mandati neminovno preklapaju.

NEMOĆ MEĐUNARODNE ZAJEDNICE U BiH

Dakle, upravo zbog toga što BiH nije, niti ima izgleda da će postati država sposobna da striktno i u razumnom vremenu ispunjava obaveze koje se od nje traže, i Unija je počela od nje očekivati sve manje - umjesto da čeka da BiH pokaže da je spremna ispunjavati svoje obaveze, zauzela je stav da će, ako joj se pomogne da radi na tome, onako "u hodu" jačati kao država. Prošlogodišnje odustajanje od zahtjeva za ukidanje Ureda visokog predstavnika kao jednog od potrebnih uvjeta za dobijanje kandidatskog statusa je upravo jedan od dokaza za to. (Podsjećanja radi, evropski povjerenik za proširenje **Štefan Füle** izjavio je prošlog novembra da zatvaranje Ureda visokog predstavnika više nije prioritetan uvjet BiH za dobivanje kandidature za članstvo u EU.) Sada je situacija takva da nije baš jasno kako će ubuduće djelovati ove dvije institucije u BiH. OHR je, prema svima ranijim predviđanjima, do sada morao biti ukinut, a činjenica da se to do sada nije dogodilo predstavlja dokaz potpune nemoći međunarodne zajednice da ovdje stvari pokrene sa mrtve tačke. Otpor prema gašenju OHR-a imalo je nekoliko važnih članica PIC-a (recimo, Turska i SAD) koje su odbile posljednji zahtjev EU-a za smanjenje budžeta OHR-a. Podsjetimo da je međunarodna zajednica odlučila da neće zatvoriti OHR sve dok BiH ne ispuni ono što je nazvala pet ciljeva i dva uvjeta ("pet plus dva") koje je Vijeće za provedbu mira uspostavilo 2008. godine. Oko pitanja regulisanja državne i vojne imovine i dalje nema pomaka, ali to ne dovodi u pitanje opstanak zemlje, već, u nedostatku boljeg rješenja, bespotrebno produžuje rok trajanju OHR-a. Gotovo su bila tragikomična objašnjenja aktuelnog visokog predstavnika u BiH **Valentina Inzka** ovih dana u medijima o tome da se "proteklih nekoliko godina, međunarodna zajednica odupirala zahtjevima javnosti da se umiješa u sporove i riješi probleme koje bh. političari ne rješavaju sami usvajanjem i provedbom prijeko potrebnih reformi, uključujući i one koje su neophodne za članstvo u EU." Ostanak OHR-a samo se može objasniti strahom da stvari ovdje ne krenu nagore i velikim nezadovoljstvom što su rezultati daleko od očekivanog. U nedostatku boljeg rješenja ostao je OHR. Šta zapravo uopće danas radi ovaj Ured? Objašnjenja koje Inzko ovih dana nudi nemaju neki smisao: OHR "djeluje konstruktivno i otvoreno kako bi pomogao političkim liderima u BiH da riješe nesuglasice i pomognu građanima BiH da ostvare svoje težnje." (?!) Ono što slijedi je također diskutabilno: **"Bosna i Hercegovina nije protektorat već suverena država"** (protektorat nije jer da jeste, onda bi onaj ko njime upravlja morao snositi odgovornost za stanje u zemlji), ali BiH nije ni suverena, između ostalog i zbog toga jer ovdje postoji OHR, koji je davnih dana trebao biti ugašen. Visoki predstavnik, kojem su danas u opisu radnih poslova čestitanja rođendana, promocije, turistički potencijali BiH itd…, smatra potrebnim ostanak svog Ureda sve dotle dok u BiH **"ne prestane osporavanje Dejtonskog mirovnog sporazuma i osnovnih struktura države"**. Dayton ovdje baš niko i ne dovodi u pitanje (ako izuzmemo sporadične zapaljive izjave, a potom tenzije koje se bespotrebno stvaraju u javnosti), a nije ni mali broj državnih tijela. Doduše, oni koji su dobili izbore ne mogu da se dogovore za svoje fotelje, ali OHR u tome i nema neku preveliku ulogu.

PRVI RADNI DANI U BiH
Peter Sorensen pozdravljao je novinare uoči održavanja njegove prve pres konferencije u Delegaciji EU-a u Sarajevu

NOVA EU STRATEGIJA:
Evropska unija, naime, nema nikakve čarobne recepte da u BiH popravi stvari – ona je samo svoje ranije stavove "prilagodila" ovdašnjim nepovoljnim okolnostima

Koliko sve zajedno zvuči nekako otužno, najbolje pokazuje to što je za međunarodnu zajednicu (odnosno Vijeće za implementaciju mira) postepeno smanjenje, a potom i gašenju institucije Ureda visokog predstavnika u BiH prioritet još od prije deset godina. Niko tada nije mogao ni pomisliti da ćemo 2011. godine još uvijek imati OHR.

ZAKLJUČCI VIJEĆA EU-a SVETO SLOVO ZA BiH

Davno najavljena reorganizacija OHR trebala je dovesti do toga da ovaj Ured transformira u Ured specijalnog izaslanika EU-a. Još u februaru 2002. godine, podsjetimo, Vijeće za opće poslove pri EU najavilo je da će visoki predstavnik u BiH ubuduće imati i funkciju specijalnog predstavnika Evropske unije u BiH. Suštinska razlika između OHR-a i budućeg Ureda specijalnog izaslanika EU u BiH trebala je biti u tome što bi ovom posljednjem bila ukinuta "bonska ovlaštenja" data visokom predstavniku u BiH. Uspostava Ureda specijalnog predstavnika značila bi da je BiH postala samoodrživa zemlja, što je još uvijek utopija, OHR i dalje postoji, samo se ranija uloga (ali i uticaj) kakvu je imao visoki predstavnik bitno promijenila, jer je jasno da funkcija visokog predstavnika u formi kakav danas imamo više nikome nije potrebna. I to je već godinama tako. Postojala je i varijanta da će bonske ovlasti znatno reduciraju (posebno u oblasti legislative, tako da će visokom predstavniku biti oduzeta mogućnost da sam nameće zakone, osim ako nisu u pitanju zakoni koji svojim odrednicama štite optužene za ratne zločine), ali ipak ne i potpuno ukinute. Varijanta koja je također bila u opticaju, ostajanje na snazi bonskih ovlasti, koje visoki predstavnik praktično neće koristiti, tako da će njihovo "odumiranje" zapravo biti proces, jeste ono što imamo danas. Ako postoji nešto oko čega bi se svi ovdje složili, onda je to stalna "zabrinutost" situacijom u BiH, iako i unutar EU-a postoje različita viđenja oko toga šta se treba poduzeti. Ipak, bez ulaženja u detalje, napomenimo samo da za EU BiH spada u grupu zemalja u regiji koje nemaju velike šanse za napredak i njena je najveća

LAGUMDŽIJA PROTIV LAJČAKA

Lagumdžijini "eksperti" ne usuđuju se informirati Šefa da mu je imidž u Briselu loš!

U javnosti, dolazak Petera Sorensena kao novog šefa Delegacije Evropske unije u BiH i posebnog izaslanika EU-a u BiH predstavljen je kao događaj od prvorazrednog značaja za BiH, a očekivanja od njega već sada izgledaju vrlo nerealna. Ali, jedna od izjava povodom njegovog dolaska ipak zaslužuje malo pažnje - **Zlatko Lagumdžija**, šef SDP-a, dolazak Sorensena iskoristio je da se okomi na bivšeg visokog predstavnika **Miroslava Lajčaka**, a sada direktora za Zapadni Balkan u Službi za vanjske poslove EU-a. **"Ukoliko Sorensen bude zrcalo Miroslava Lajčaka, onda se ne piše dobro ni njemu, ni nama, ali ukoliko bude odraz jedne ozbiljnije evropske politike, koja nije toliko 'lajčakoidna', onda ćemo sigurno imati većih izgleda za uspjeh"**, kazao je Lagumdžija u izjavi za medije. Ovo zaista zvuči čudno jer teško je povjerovati da Lagumdžija ne zna kako broj onih koji se bave BiH i donose odluke o njoj unutar EU-a nije veliki, a Lajčak je, bez ikakve dileme, jedan od onih koji u tome imaju bitnu ulogu. Pri tome, stavovi koje je Lajčak iznosio nisu u suprotnosti s onima koje možete čuti od drugih diplomata koji se bave Bosnom, posebno u nezvaničnim razgovorima. Nije nikakva tajna da u Briselu nisu bili zadovoljni načinom na koji je formirana federalna Vlada i ulogom SDP-a u čitavoj priči, iako je to OHR formalno podržao. Nije, dakle, riječ ni o kakvom "lajčakovanju", nego o lošem dojmu koje je šef SDP-a ostavio zbog nelegalnog formiranja vlasti u Federaciji BiH. No, niko od mlađahnih SDP-ovaca koji su proteklih mjeseci obilazili Brisel, vjerovatno, nije se usudio ukazati mu na to. Ali, Lagumdžija se nije libio iskoristiti ovu priliku da ospe paljbu po Lajčaku, samo zbog toga što je on javno kazao ono što i drugi misle. A upravo je u razgovoru za naš list, početkom marta, bivši slovački ministar vanjskih poslova kazao da ga jako brinu dešavanja između SDP-a i SDA, s jedne, i između dva HDZ-a, s druge strane. **"Zaista me zabrinjava situacija u Federaciji BiH koja meni izgleda potpuno nelogično i vrlo opasno. Jer, ne može niti jedna politička stranka da pretenduje da ima sto posto legitimitet svog naroda, a s druge strane je apsolutno neprihvaljivo i opasno da kroz politički inžinjering izmišljamo neke 'naše' Srbe i Hrvate da bi formalno poštovali Ustav."** Ovo je bio povod da se SDP, potpuno nepromišljeno, oglasi saopštenjem i napadne Lajčaka, optužujući ga iznosi mišljenja suprotno zvaničnoj politici EU-a i da koristi svaku narednu priliku da ga, samo zbog povrijeđene sujete šefa stranke, napada. ■

NEEVROPSKI MANIRI BH. SOCIJALDEMOKRATE
Miroslav Lajčak "trn je u oku" Zlatku Lagumdžiji samo zbog toga što je ranije izrazio zabrinutost oko nelegalnog formiranja Vlade FBiH

regionalna sigurnosna mora. Krajem marta, šefovi diplomacija EU-a odlučili su da finansijskom podrškom, ali, kako je tada najavljeno, i "kaznama" podstaknu politička vodstva u BiH na dogovor - ministri vanjskih poslova EU-a su usvojili zaključke tvrdeći da će uvođenjem jedinstvenog predstavnika Unije u BiH, EU rukovoditi procesom reformi i provođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju BiH i EU. Vijeće je tada podržalo i prijedloge visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o mogućem korištenju restriktivnih mjera.

Na pomenute zaključke ovih se dana, u prvim istupima za javnost, pozivao novoimenovani šef delegacije Unije u BiH, tvrdeći da postoji i konkretan plan rada za Bosnu i Hercegovinu i u Bosni i Hercegovini. **"Taj plan rada zacrtan je u Zaključcima Vijeća Evropske unije od 21. marta 2011. godine. Ujedno, ti su zaključci važne smjernice za mene i za moj tim. "** Visoka predstavnica Evropske unije **Catherine Ashton** odlučila se za Sorensena zbog njegovog velikog iskustva i znanja o odnosima koji vladaju u regiji i što ne može "zamisliti nikoga kvalificiranijeg da preuzme ovo mjesto." Do sada je obavljao dužnost šefa misije EU-a u Makedoniji, a prije toga vodio je urede EU-a u Beogradu i Prištini. On će ovdje, kako je kazao, "raditi u partnerstvu sa vlastima na različitim nivoima, kao i sa predstavnicima društva u cjelini."

U Sarajevo je stigao sa zakašnjenjem (mjesecima se tražio idealan kandidat i nagađalo ko će doći na ovo mjesto) i nakon što su oni malobrojni koji u EU poznaju prilike u BiH i bave se njome došli do zaključka da druge opcije nema osim da postepeno ispunjavanje uvjeta prema EU bude način na koji će se graditi država. Izvještaj iz prošle godine, prema kojem ukidanje OHR-a više nije uvjet za kandidaturu, ono je od čega se polazi kada je u pitanju BiH. U međuvremenu, ovdje su stvari makar ta korak krenule naprijed - na posljednjoj sjednici Vijeća ministara BiH usvojen je najzad prijedlog zakona o sistemu državne pomoći (na što se čekalo nekoliko godina) i upućen je u parlamentarnu proceduru. Još je neophodno Ustav uskladiti sa presudom Suda za ljudska prava u slučaju *Sejdić-Finci*, te usvojiti zakon o popisu stanovništva pa da aplikacija za članstvo u EU bude podnesena. Za kandidatski status, te za pregovore koji se i ne naziru, BiH bi morala ojačati i biti funkcionalna, a to je proces koji bi trebao nadzirati novi šef Delegacije EU-a. Pitanje unutrašnjeg uređenja za EU je stvar dogovora u koji ona ne bi ni ulazila i sve što ne dira u integritet BiH za nju će biti prihvatljivo… ■

WAP.SLOBODNA-BOSNA.BA
PREGLED SADRŽAJA SVAKOG NOVOG BROJA
NAŠE REVIJE I PUTEM VAŠEG MOBITELA..
SLOBODNA BOSNA

Slon
RADIO
www.rtvslon.ba
SLON
extra
15 godina
Volim te kad me slušaš i gledaš
5 godina
1995
2005

RADIO
ZOS
107 FM

Be seen. First.
Design
Oglašavanje
Organizacija
Video & Audio
Multimedia
Design
Advertising
Event management
Video & Audio
Multimedia
Kontakt:
www.promedia.co.ba
Tel: 036 320 878
PROMEDIA
Agencija za marketing

radio televizija zenica
rtvze
Radio: 95.6, 103.1 i 106,6 Mhz
TV 41. Kanal UHF
Marketing 032 449 211
Fax 032 449 212
E - mail : marketing@rtvze.ba
Radio Zenica "uživo" na internetu
www.rtvze.ba

TNT
RADIO
SLUŠAJ I UŽIVAJ
Travnik 95.10 FM Zenica 93.40 FM Bugojno 93.50 FM www.tnt.ba

NR NOVI RADIO
www.noviradiobihac.com
101,6 MHz BIHAĆ
105,8 MHz CAZIN

VAŠ OMILJENI MAGAZIN
NA INTERNETU!
Forward
Stop
http://www.
ON-LINE PRETPLATA
VEĆ OD 20 EUR!
BOSNA WWW.SLOBODNA-BOSNA.BA

Q
105,2 FM

SOLI
92,7 & 103,4 MHz
DOO RADIO DIFUZIJA SOLI
Ul.Ivana Markovića Irca br.30
Tuzla,
Bosna i Hercegovina
tel/fax:
++387 35 280 200;
280 201
web: www.radiosoli.ba
e-mail:
radiosoli@yahoo.com
info@radiosoli.ba

Najtiražniji BH oglasni bazar
super OGLASI
U PRODAJI SMO
DVA PUTA SEDMIČNO UTORKOM I PETKOM
BESPLATNI MALI OGLASI: 033 21 21 60 • 032 24 53 46
SMS OGLASI: 091 11 05 00 (1 objava, 0.10KM + PDV), 091 21 05 01 (4 objave, 0.20KM + PDV)
REKLAMNI OGLASI: 033 444 354
www.superoglasi.ba

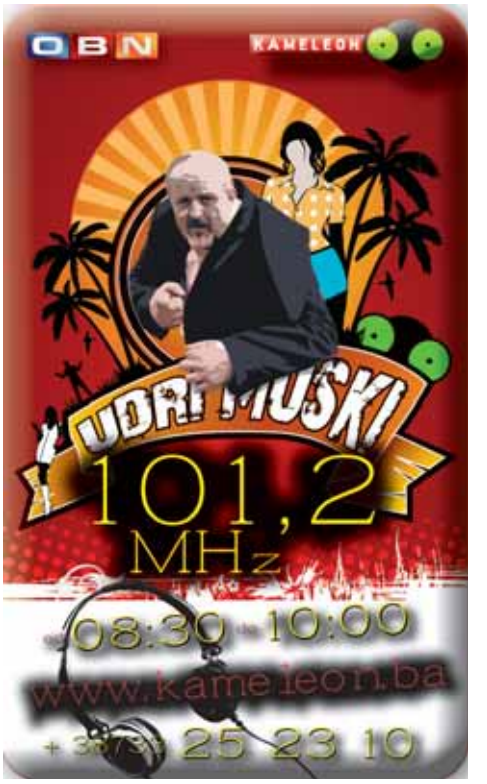
OBN
KAMELEON
UDRI MUSKI
101,2
MHz
08:30 - 10:00
www.kameleon.ba
+387 35 25 23 10

Radio 8
106,8 MHz - www.radio8.ba

Suradnica "SB" bila je u New Yorku tokom obilježavanja deset godina od terorističkog napada na ovaj grad i Sjedinjene Američke Države; za naš list izvještava kako je izgledao najtužniji dan u modernoj povijesti SAD-a, šta se promijenilo a šta ostalo isto

"SB"NA LICU MJESTA

NEW YORK, 11. SEPT

Piše: **ADMIRA FAZLIĆ (New York)**

Deset godina nakon terorističkog napada na New York tužna obljetnica propraćena je brojnim komemorativnim skupovima koji se trajali danima pred jedanaesti septembar. Postavljanjem 2753 prazne stolice u Bryant parku, koje su okrenute ka mjestu gdje su nekad stajali *Twin Towers*, tornjevi blizanci Svjetskog trgovinskog centra, simbolizirana je svaka poginula osoba. Vezanje traka sa dirljivim porukama i imenima žrtava na ogradi crkve St-Paul's Chapel simboliziralo je sjećanje na dane iza jedanaestog septembra 2001., kada je ova crkva bila utočište vatrogascima i drugima direktno vezanim za spasilačke radove na "Ground Zerou". Ispred Rockefeller centra postavljene su samo američke zastave, a inače se tu vihore zastave svih nacija svijeta. U 'Battery parku' bilo je postavljeno i 2753 počasne zastave sa imenima žrtava. To je samo dio manifestacija upriličenih u znak sjećanja na 9/11.

SIGURNOSNA KULTURA

Uporedo s približavanjem obilježavanja desetogodišnjice terorističkog napada pojačavale su se i rasle mjere obezbjeđenja. Navodne terorističke prijetnje su "grad koji

EMBAR

Grad koji **nikada ne spava** i dalje se plaši **terorističkih** spavača

SVJEDOCI UŽASA

"Nikad nećemo zaboraviti 9/11"

CARLOS RAMOS (izgubio pastorka)

"Bio sam kući kad sam vidio na vijestima šta se dešava u Svjetskom trgovinskom centru (WTC). Tu sam radio do prije mjesec dana, zajedno sa mojim pastorkom **Joseom Marrerom**. Ja sam radio kao čuvar a Jose je bio nadzornik na 88. spratu. Samo mjesec dana prije tragedije sam promijenio radno mjesto. Odmah sam nazvao posao, no niko mi se

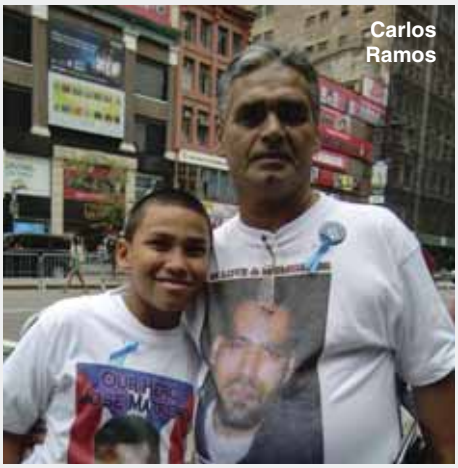
Carlos Ramos

nije javljao, naravno. Otišao sam ga tražiti, ali mi nisu dali da pridem bliže. Susreo sam se sa njegovim kolegama i rekli su kako je Jose bio izašao iz zgrade i ponovo se vratio da pomogne pri spašavanju drugih. Utom se južni toranj srušio. Pronađen je svega komadić njegovog tijela, veličine kukuruzovog zrna, koji je identifikovan DNK analizom. To je sve što smo o našem Joseu čuli. Danas sam vidio njegovo ime na spomen ploči i pomislio kako je i moje ime moglo stajati tu. Stalno me proganjaju te misli. Ovaj dan je jako emotivan za nas. Tu sam sa cijelom porodicom i samo plačemo, drugo nam ništa ne preostaje."

HECTOR RIVERA (vatrogasac)

"Bio sam na poslu kad sam čuo vijest. Nisam mogao vjerovati da se to zaista dešava. Na putu prema mjestu požara sve je izgledalo nadrealno. Ulazili smo nekoliko puta u neboder, ali nismo nikog živog zatekli. Vidio sam mnogo cijevi kako vise, komada betona, dima i oblake prašine. Sve je bilo u prašini. Izvukli su nas ponovo vani i odmakli smo se oko petsto metara kad sam vidio kako se sjeverni neboder ruši. Mislio sam da ću umrijeti, ali imao sam sreće. Danas, deset godina kasnije, uzeo sam slobodan dan da bih bio ovdje. To mi puno znači. Ko kaže da se ne boji, taj je lud, ali ne može se živjeti u strahu. Ja i

Hector Riviera

dalje radim ono što mi je posao i opet mislim da je Amerika najbolja zemlja na svijetu i ako treba umro bih za nju. U životu se treba truditi, to i jeste duh ovog grada, ali mi nikad nećemo zaboraviti 9/11."

MAGGIE MCCORMICK (volonter)

"Pričala sam telefonom s prijateljicom kada je povikala: "O, moj Bože, avion... o, moj Bože, teroristički napad." Kod nje je bio upaljen tv i tako sam doznala za vijesti. Prekinule smo i nastavila sam pratiti program. Bila sam u totalnom šoku. Odmah sutradan sam se priključila Vojsci spasa i volontirala sam sedmicu dana na Ground Zerou. Nosili smo hranu radnicima koji su imali svoje šatore oko nebodera, čistila sam koliko se to mjesto moglo čistiti i trudila se da budem potpora. Sve je bilo u prašini. Moglo se vidjeti da je zlo bilo na tom mjestu. Čak i u hotelu gdje smo spavali probudila bih se punih ušiju prašine, u nosu, u kosi, svuda je bila samo prašina, iako su prozori bili "blindirani" i hotel se čistio svaki dan. To iskustvo me je obilježilo, dok sam živa, nikad više neću biti ista. Danas sam ovdje i prepoznajem imena žrtava koja sam čitala 2009. godine. Bila mi je velika čast da sam bila izabrana od toliko volontera. Znala sam da taj dan zastupam svaku tu osobu. Oni su i danas dio mene." ■

Maggie Mccormick

POJAČANE SIGURNOSNE MJERE
Na ulicama New Yorka 11. septembra bilo je vidno prisustvo policajaca i pripadnika sigurnosnih agencija

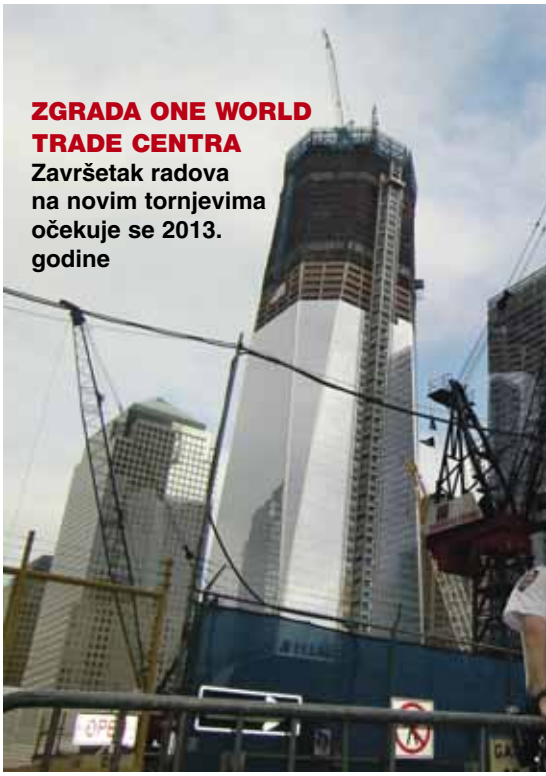

ZGRADA ONE WORLD TRADE CENTRA
Završetak radova na novim tornjevima očekuje se 2013. godine

nikad ne spava“ dovele u svojevrsno vanredno stanje. Znatno više policajaca i pripadnika drugih sigurnosnih agencija zauzelo je mjesto na ulicama: kontrole saobraćaja oko tunela, kontrole pri ulazu u metro, nadzor na mjestima gdje se skuplja najveći broj ljudi, policajci na krovovima zgrada... Manhattan je bio preplavljen ljudima u uniformama, sirene su se čule na sve strane. Bilo je očevidno da se Amerika sprema za jubilarno obilježavanje Jedanaestog septembra. Tu sigurnosnu dramu neki građani posmatrali su s odobravanjem, a nekima je upravo to bio razlog da pobjegnu iz grada “dok se sve ne vrati na normalu”.

Iako jedanaesti septembar još nije proglašen državnim praznikom, tog dana je New York osvanuo u neobičnoj tišini. Ulice su bile prilično prazne, nije bilo saobraćajnih gužvi, ni poslovnih ljudi u žurbi, pa čak ni beskućnika koji osvanu na klupama po parkovima.

Područje oko memorijalnog centra bilo je zatvoreno za saobraćaj a svako ko je htio prići bliže skupu bio je od glave do pete pretresen. Na ogromnim ekranima i zvu-

MITING I KONTRAMITING

Dajte šansu istini

Uporedo sa komemorativnom skupom, održane su i mirne demonstracije na kojima su američki građani zahtijevali (novu) istragu povodom događaja 11.9.2001. Oni tvrde kako je ostalo bezbroj neodgovorenih pitanja, kako se mnoge činjenice odbacuju ili skrivaju, kako je cijeli taj događaj insceniran i da je sve to bilo djelo vlade SAD-a kojoj je trebao instrument kojim će manipulisati masama i osigurati razlog za napad na zemlje bogate prirodnim resursima.

WILLIAM SMITH, učesnik na mirnim demonstracijama

’Ovdje sam već desetu godinu jer od samog početka je previše neobjašnjenih situacija koje su se mogle

William Smith

ispitati, a nisu. Mene interesuje zbog čega nisu. Žao mi je izgubljenih života, ali očigledno je da su ove zgrade vrlo koordinirano i planski srušene. Taj terorizam ne dolazi od nekih muslimana, svako ko se malo više udubi u materiju, razumjet će i sam. Mi vjerujemo da je to bio unutrašnji posao vlade SAD-a, mi vjerujemo da je sve to bila čista zavjera.

Šta imamo mi tražiti u Afganistanu? Kad pogledaš listu poginulih, to su većinom žene i djeca. Gdje su tu teroristi? Teroristi su u Washingtonu D.C., oni su u New Yerseyju, u Londonu, u Saudijskoj Arabiji. Mi smo uvjereni da su to ljudi iz bankarskog svijeta i privatizacije. Oni koji imaju kontrolu nad parama, imaju kontrolu i nad hranom, imaju kontrolu nad informacijama, nad edukacijom i tako dalje. Svijet je utemeljen na nekom sistemu, a ako taj sistem nestane, šta će biti onda? Kada se dozna istina o 9/11, živjet ćemo u potpuno drugačijem svijetu. Zbog toga mi pozivamo na tu istinu, šaljemo dokaze u svijet. Nama je dovoljno da danas stotinu ljudi ode kući i počne misliti svojom glavom. Nama ne trebaju izbori, nama treba ljudsko osviještenje.

Mnogo je i tehničkih pitanja vezano za samo rušenje Twin Towersa na koja bi se moglo bar pokušati odgovoriti, međutim neko to zaustavlja. Mišljenja smo da je ovdje korištena neka nova vrsta municije, svijetu još nepoznata. Jer, kako je moguće da su se dva tolika nebodera srušila a da okolo ništa nije znatno oštećeno a neboderi su se bukvalno pretvorili u prašinu. Sve je to pomalo zastrašujuće. Neko želi da vlada svijetom, a mi ćemo doznati ko je to. ■

NOVI NEBODERI SVJETSKOG TRGOVINSKOG CENTRA

Arhitektonska džungla na asfaltu

One World Trade Center (Svjetski trgovinski centar 1) ime je centralne zgrade u okviru kompleksa zgrada Svjetskog trgovačkog centra. **Danielu Libeskindu**, američkom arhitekti poljsko-jevrejskog porijekla, pripalo je 2003. nagrada za dizajn te je izgradnja novog nebodera počela 2006. godine prema njegovoj arhitektonskoj zamisli, a završetak radova očekuje se 2013. godine.

Toranj je dobio mjesto u sjeverozapadnom uglu na prostoru od 6,5 hektara zemlje koja pripada Svjetskom trgovinskom centru. Neboder će biti visok 1776 stopa (541 metar), što simbolizira godinu 1776. u kojoj je američki Kongres usvojio Deklaraciju o nezavisnosti.

Neboder je najprije dobio ime Toranj slobode, ali je vlasnik (Lučka uprava New Yorka i New Jerseyja) donio odluku da će se neboder zvati World Trade Center 1 jer je to prepoznatljivije u svijetu.

Pored Svjetskog trgovinskog centra nalazi se spomenik pod imenom "Reflecting Absence" (Refleksija odsutnosti), koji je djelo umjetnika **Michaela Arada**. Riječ je o dva velika bazena, "praznine" kako ih naziva autor, koji su smješteni u nekadašnjim temeljima tornjeva blizanaca. Njihovi zidovi presvučeni su tamnim granitom, a oko njih su ugravirana imena 2753 ubijenih 11. rujna, kao i sedam žrtava bombaškog napada na WTC 1993. Pored ovih bazena nalazi se i muzej sa ostacima nekadašnjih Twin Towersa i predmetima pronađenih pri čišćenju ruševina. Slijedeće godine, na obilježavanje jedanaestogodišnjice, predviđeno je zvanično otvaranje ovog muzeja. ■

čnicima postavljenim oko "Ground Zeroa", mogao se pratiti program komemorativnog skupa i otvaranje spomenika "Reflecting Absence" (Refleksija odsutnosti).

Ove godine komemoraciji i otvaranju spomenika prisustvovali su samo obitelji žrtava i političari. No, nisu samo Amerikanci obilježavali ovaj historijski događaj, i u mnogim drugim gradovima širom svijeta održani su različiti skupovi. Tog dana su, podsjetimo, život izgubili ljudi osamdeset različitih nacionalnosti.

Komemoraciju su otvorili svirači na gajdama. Ova irska tradicija je ostala od davnina jer su mnogi Irci bili vatrogasci pa su sahrane često bile propraćene gajdama. Nakon što su stigli predsjednik **Barack Obama** i bivši predsjednik **George Bush** sa svojim suprugama, uslijedila je američka himna. Potom je njujorški gradonačelnik **Bloomberg** pozvao prisutne na prvu minutu šutnje tačno u momentu kada se prije deset godina prvi avion srušio u sjeverni toranj Svjetskog trgovačkog centra. Predsjednik Obama je umjesto govora pročitao odlomak iz biblije, Psalm 46: "Kod Boga možeš naći utočište, On je jak i potpora u nevolji, zato se ne boj, šta god da se desi." Poslije Obaminog govora su čitana imena 2983 žrtve.

U POTRAZI ZA ISTINOM
Članovi organizacije *Remember Building 7* ne vjeruju u službenu verziju i traže novu istragu o rušenju Svjetskog trgovinskog centra

Ove godine su, pored žrtava 9/11 u NYC, čitana i imena osoba poginulih u napadu na Pentagon i osoba poginulih u terorističkom napadu 1993. godine. Imena je čitalo 166 parova koji su na kraju prozivanja rekli koga su oni izgubili uz kratke poruke poput: "svaki dan mislimo na tebe", "nedostaješ nam", "volimo te" i slično.

Nakon toga skupu se obratio George Bush, koji je bio predsjednik SAD-a u vrijeme terorističkog napada. On je citirao riječi iz pisma američkog predsjednika **Abrahama Lincolna** napisanog majci koja je izgubila pet sinova u američkom građanskom ratu: "Razumijem da je svaka riječ utjehe suvišna".

Potom je uslijedilo zvanično otvaranje spomenika 9/11. Predsjednik Obama i njegov prethodnik Bush u pratnji preživjelih ušli su u memorijalni centar i tako zvanično otvorili ovaj spomenik u vidu dvaju ogromnih bazena sa vodopadima i izgraviranim imenima žrtava na obroncima "fontana". Bio je to kraj trosatne ceremonije pune emocija i suza.

Atmosfera u gradu je postajala sve opuštenija, gradu se vraćao njegov neumorni živi duh i energija. Barovi u okolici su postajali sve puniji a saobraćaj sve gušći. New York se ponovo vratio u svoju dinamičnu rutinu, do slijedećeg septembra. ■

PROŠIRENJE OVLASTI EFSF-a

Predsjednik Evropske komisije **Jose Manuel Barroso** i njemačka kancelarka **Angela Merkel** potvrdili su početkom sedmice da bi proces usvajanja proširenih ovlasti EFSF-a trebao biti dovršen u ovom mjesecu. Evropski fond za finansijsku stabilnost (EFSF), utemeljen prošle godine radi pomoći zemljama koje se nađu u novčanim poteškoćama, trebao bi dobiti mogućnost kupnje obveznica zemalja u teškoćama na sekundardnom tržištu. Glasanje o proširenju ovlasti EFSF-a već je obavljeno u Francuskoj, a predviđeno je za 29. septembra u Njemačkoj. Slovačka je najavila da namjerava odgoditi glasanje do decembra. Istovremeno, države istočne Evrope koje još nisu članice eurozone izrazile su nezadovoljstvo što su ostavljene postrani u aktualnim raspravama o reformi Evropske monetarne unije te su zaprijetile da bi mogle ponovno staviti na referendum svoje članstvo u EU.

U BUGARSKOJ I RUMUNIJI OSTAJE NA SNAZI MEHANIZAM ZA NADZOR EU-a

Vijeće EU-a pozvalo je početkom sedmice Bugarsku i Rumuniju da ubrzaju i dovrše potrebne reforme u području pravosuđa i borbe protiv korupcije te zaključilo da uspostavljeni mehanizam za nadzor preuzetih obaveza ostaje na snazi dok se ne postignu traženi rezultati. Bugarska i Rumunija su jedine članice koje su i nakon ulaska u EU ostale pod nadzorom Evropske komisije. Obje zemlje su, navelo je Vijeće, u najvećoj mjeri završile zakonodavni posao na uspostavi odgovarajućeg pravosudnog sistema, ali sada se trebaju fokusirati na provedbu donesenih zakona. Bugarska je pozvana da uradi više na postizanju "uvjerljivih rezultata u borbi protiv korupcije na visokom nivou te protiv organiziranog kriminala", dok se od Rumunije traži procesuiranje korupcijskih slučajeva.

Velika Britanija želi olabaviti svo

ŠTA LONDON ŽELI NATRAG OD BRISELA

Područje pravosuđa, socijalnih pitanja te politika zapošljavanja su oblasti koje bi Britanci željeli vratiti pod svoju ingerenciju

Britanski ministar vanjskih poslova William Hague najavio je da namjerava ponovo pod svoju ingerenciju vratiti neke ovlasti što su u posljednjih nekoliko godina prenesene u nadležnost EU-a

Nakon prošlogodišnje pobjede britanske Konzervativne stranke na izborima, novoimenovani ministar vanjskih poslova u ovoj zemlji **William Hague** najavio je da namjerava ponovno pod svoju ingerenciju vratiti neke ovlasti što su u posljednjih nekoliko godina prenesene u nadležnost EU-a. Riječ je, kako je tada rekao, o području pravosuđa, socijalnih pitanja te politici zapošljavanja. Ovih dana Hague je ponovo aktuelizirao ove svoje stavove: **"Labaviji odnosi Velike Britanije i EU-a bili bi korisni"**, kazao je Hague te dodao kako bi vrlo rado vidio da se ovlasti koje je London ranije predao Briselu ponovo vrate Velikoj Britaniji. Tako je bivši vođa Konzervativne stranke od 1997. do 2001. i jedan od najiskusnijih konzervativnih političara postao prvi ministar vanjskih poslova zemlje članice

oje veze sa Evropskom unijom

Evropske unije koji se javno založio za veći odmak njegove zemlje od EU-a. **"Velika Britanija mora ponovo razmotriti i olabaviti svoje veze s Evropskom unijom, s obzirom na svoje nesudjelovanje u eurozoni"**, izjavio je nedavno britanski ministar vanjskih poslova William Hague u razgovoru za *Times*. Euroskeptik od kojeg zavisi sudbina EU, kako su ga mediji opisivali uoči dolaska na ovu funkciju, tada je najavio: **"To što vrijedi za euro moglo bi se proširiti na druga područja u budućnosti"**, tvrdeći da bi Velika Britanija, koja nije ni u eurozoni, mogla više napredovati ako bi bila izvan EU-a. Hague je na kraju poručio da bi stvaranje eurozone bez usklađene porezne politike i politike potrošnje bila "velika pogreška". U Velikoj Britaniji se, inače, vodi parlamentarna rasprava o peticiji protiv EU-a i koja je prikupila 100.000 potrebnih potpisa za održavanje referenduma o napuštanju EU-a. Podsjetimo da je Velika Britanija početkom ljeta uložila veto na prijedlog za uspostavu stalnog glavnog štaba EU-a. Prijedlog za uspostavu evropskog glavnog štaba iznijela je visoka predstavnica EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku **Catherine Asthon**, a posebno ga podržava Francuska kao i većina članica. **"Velika Britanija neće dati svoj pristanak za uspostavu stalnog glavnog štaba EU-a, ni sada ni ubuduće"**, kazao je tada britanski ministar vanjskih poslova. **"Mi se tome protivimo jer bismo tako udvostručile strukture koje već imamo u NATO-u i jer bi se zauvijek razdvojilo planiranje u EU i NATO-u"**, dodao je Hague. Ministar Hague je rekao da njegova zemlja podržava jačanje odbrambenih kapaciteta Evropske unije, ali ne kroz stvaranje jedinstvenog glavnog štaba. Sadašnjim operacijama EU-a upravlja se iz pet nacionalnih glavnih štabova - u Njemačkoj, Francuskoj, Grčkoj, Italiji i Velikoj Britaniji. (D. Savić)

BRITANSKO UDALJAVANJE OD EU-a:
William Hague, bivši vođa Konzervativne stranke i jedan od njenih najiskusnijih političara, prvi je ministar vanjskih poslova zemlje članice Evropske koji se javno založio za veću "distancu" njegove zemlje od EU-a

William Hague

FRANCUSKA UVODI NOVE MJERE PROTIV KRIMINALA

Francuski ministar unutarnjih poslova **Claude Gean** je za francuski list *Le Parisien* najavio nove mjere protiv kriminala koji je povezan s rumunskim ilegalnim imigrantima. Svaka deseta osoba umiješana u kriminal u Parizu je rumunskog porijekla, a broj rumunskih državljana uhapšenih u Parizu ove godine povećao se za više od 90 posto u odnosu na prošlu godinu. Gotovo polovina uhapšenih Rumuna su djeca ili adolescenti. Gean je rekao da su se kriminalne aktivnosti u koje su umiješani rumunski državljani, okupljeni u dobro organizirane mreže koje predvode mafijaške vođe, poput klana **Hamidović** koji je razbijen prije nekoliko mjeseci, pojačale proteklih sedmica u Parizu i području Ille de France i u manjoj mjeri u Marseilleu i Lionu. Dodao je da francuske vlasti surađuju s rumunskim u borbi protiv ove vrste kriminala a sve sa ciljem da se "dođe" do vođa, koji žive u Rumuniji.

GRČKA FINANSIRA GRADNJU DŽAMIJE U ATINI

Nakon dugogodišnjeg opiranja, grčke vlasti su nedavno dale zeleni signal za ispunjavanje zahtjeva muslimanskog stanovništa u Atini za gradnju džamije u ovom gradu. Grčki parlament je 7. septembra odobrio izgradnju prve džamije u prijestolnici, jedinoj među "starim" članicama EU-a koja nema džamiju. Plan za izgradnju džamije je bio uključen u nacrt zakona o legalizaciji, a trebala bi biti izgrađena državnim novcem na mjestu nekadašnje grčke mornaričke baze na zapadu Atine.

- Poslovni uspjeh sarajevske kompanije u Africi
- Solidni poslovni rezultati tri dominantna telekoma
- Puževa brzina u izgradnji cestovnog koridora 5C
- Recesija potaknula štednju

POTPISAN UGOVOR
Direktor *Energoinvesta* Đemail Vlahovljak i direktor *Energoinvestovih dalekovoda* Jakub Viteškić s čelnikom etiopijske elektroprivrede Miheretom Debebeom

"Energoinvest" gradi dalekovod u Etiopiji

U krajnje zaoštrenoj međunarodnoj konkurenciji sarajevski *Energoinvest* uspio se izboriti za 45 miliona dolara vrijedan posao u Etiopiji. Najveći poslovni ugovor Energoinvesta u 2011. godini odnosi se na izgradnji dalekovoda dugog 350 kilometara a za ovaj posao, pored Energoinvesta, natjecalo se još 12 kompanija iz Evrope (Francuska, Italija) i Azije (Indija, Kina).

Direktor Sektora inženjeringa za dalekovode **Jakub Viteškić**, koji je ispred Energoinvesta vodio poslovnu operaciju u Etiopiji, za *Slobodnu Bosnu* kaže da je konkurencija bila "najteža do sada" jer su na tenderu sudjelovale neke kompanije koje su i desetak puta veće od Energoinvesta.

"Investitor projekta je Afrički razvojni fond, iza kojeg stoji Afrička banka čija je članica bila i bivša Jugoslavija. No, nakon raspada Jugoslavije, BiH nije obnovila članstvo u ovoj banci i to nam predstavlja veliki problem. Neke poslove u Africi izgubili smo baš zbog toga što BiH nije članica Afričke banke, mada ne postoji ni jedan razlog da ne obnovimo članstvo", kazao je Viteškić za Slobodnu Bosnu.

Što se tiče konkretnog projekta u Etiopiji, Viteškić kaže da će radovi krenuti na jesen i da će trajati 24 mjeseca.

Viteškić kaže da su uvjeti rada u Etiopiji jako teški, da će iz Sarajeva krenuti 30-ak inžinjera koji će voditi projekat, a da će glavninu radne snage obezbijediti na lokalnom tržištu.

Viteškić također kaže da je velika šteta što BiH nema ambasadu u Etiopiji, ali naglašava da je uprkos tome bh. diplomatija prilično aktivna u ovoj državi. Tako su 14. samitu Afričke unije, koji je održan početkom godine u Adis Abebi, prisustvovali šef bh. diplomatije **Sven Alkalaj** i ambasador BiH u Egiptu, koji pokriva i Etiopiju, **Slobodan Šoja**.

"Ja sam nekoliko godina radio u Etiopiji i na temelju vlastitog iskustva tvrdim da bi otvaranje ambasade u Etiopiji doprinijelo da naše kompanije ozbiljnije zakorače na ove veliko tržište", kaže za SB Jakub Viteškić.

HT Mostar ostvario najveći rast bruto prihoda

Uprkos zaoštrenoj konkurenciji na telekom tržištu BiH, sva tri dominantna telekom operatera u BiH, *BH Telecom, HT Mostar* i *M:tel*, ostvarila su solidne poslovne rezultate u prvom polugodištu 2011. godine. Najveći rast prihoda i neto profita ostvario je HT Mostar, koji je s novom upravom na čelu, prvi put u posljednjih desetak godina, iskazao solidan neto profit od oko 11 miliona KM, što je pedesetak puta više od iskazanog profita u prvih šest mjeseci prošle godine. HT Mostar je zabilježio i najveći rast bruto prihoda od oko 10 posto, sa 110 na oko 119 miliona KM.

Bruto prihodi M:tela porasli su za 4 posto, na oko 240 miliona KM, dok su bruto prihodi BH Telecoma porasli za 2,8 posto i na kraju prvih šest mjeseci premašili su iznos od 287 miliona KM. No, dvije kompanije su iskazale neto profit koji nije proporcionalan rastu bruto prihoda: neto profit M:tela povećan je za 8 posto, na 49,8 miliona KM, dok je neto profit BH Telecoma manji za 10,5 posto i na kraju prvih šest mjeseci tekuće godine iznosio je 59,1 milion KM.

Ako se bruto prihod tri kompanije iskaže u nominalnom iznosu, poredak je nešto drukčiji: najveći rast bruto prihoda ostvario je HT Mostar - 10 miliona KM, potom M:tel - 9,6 miliona KM, te BH Telecom - 8,6 miliona KM.

Od planiranih osam, otvoreno jedno radilište

Početak radova na izgradnji četiri kilometra autoceste na potezu od Bijače do Zvirovića, na jugu Hercegovine, federalna Vlada premijera **Nermina Nikšića** predstavila je kao veliku radnu pobjedu, kao dokaz sposobnosti aktuelne vlasti da ubrza izgradnju cestovnog koridora 5C. Gradilište na jugu Hercegovine prvo je i jedino koje je otvoreno u posljednjih šest mjeseci otkako se u Federaciji BiH ustoličila vlast pfetformaša. Radovi na ovoj dionici trebali su početi još u proljeće ove godine, budući da su sve pripreme (projekti, novac, tenderi) okončane još krajem prošle i početkom ove godine. Platformaši su isključivo "zaslužni" za kašnjenje projekta čija je realizacija mjesecima odgađana zbog neobjašnjivo sporog konstituiranja vlasti. Umjesto planiranih osam novih radilišta na četiri planirane dionice autoceste, za čiju je izgradnju još 2009. godine obezbijeđen kredit EBRD-a i EIB-a u iznosu od 485 miliona eura (Svilaj - Odžak, Počitelj - Zvirovići, Vlakovo - Tarčin, Kakanj - Donja Gračanica) u posljednjih šest mjeseci otvoreno je samo jedno - na jugu Hercegovine - obima 20 miliona eura. Ostala radilišta stoje pusta a Federacija BiH uredno plaća skupe penale za obezbijeđena a neiskorištena kreditna sredstva EBRD-a i EIB-a.

Još je gore stanje na Sarajevskoj obilaznici, na kojoj je prva od ukupno tri dionice, od Jošanice do Butila, trebala biti izgrađena potkraj 2010. godine. No, slovenački SCT povukao se iz projekta u januaru ove godine, a Federalna direkcija cesta tek desetak mjeseci nakon raskida ugovora sa SCT-om namjerava raspisati međunarodni tender na kome će izabrati novog izvođača radova, sa zadatkom da dovrši posao koji je započela slovenačka kompanija. Dakle, u najboljem slučaju, prva dionica Sarajevske obilaznice, od Jošanice do Butila, mogla bi biti dovršena krajem naredne, 2013. godine, do kada je inače planiran dovršetak radova na sve tri dionice Sarajevske obilaznice!

NEOBJAŠNJIV ZASTOJ
U posljednjih šest mjeseci počela je izgradnja samo jedne dionice autoceste 5C

Štedni depoziti građana BiH 3,4 milijarde eura

Štednja stanovništva BiH raste već dvije godine po prosječnoj stopi oko 5 posto na godišnjoj razini i na kraju juna štedni depoziti građana BiH dostigli su rekordnu razinu od 6,8 milijardi KM, odnosno 5,3 milijarde KM u Federaciji BiH, te 1,5 milijardi KM u Republici Srpskoj. Pad štednje registriran je samo u kratkom razdoblju krajem 2008. i početkom 2009. godine, u vrijeme prvog udara globalne recesije, no stanje se uskoro stabiliziralo i današnji depoziti su premašili razinu iz 2008. godine.

Sličan trend zabilježen je i u susjedne dvije države, Srbiji i Hrvatskoj. Najštedljiviji su Hrvati: 4,3 miliona Hrvata u hrvatskim bankama drži oko 12,5 milijardi eura, 7,5 miliona stanovnika Srbije raspolaže ušteđevinom od oko 7,2 milijarde eura, dok stanovnici BiH, njih približno 3,8 miliona, raspolaže ušteđevinom od oko 3,4 milijarde eura.

Brojni skandali obilježili su konferenciju Pokreta nesvrstanih koja je prošle nedjelje održana u Beogradu, povodom 50. godina od osnivanja ovog globalnog pokreta; naša novinarka analizira sve brižljivo pripremane i režirane organizacijske ispade i zloupotrebe ovog međunarodnog skupa koji su organizovali Vlada Srbije i kabinet Borisa Tadića a koji je imao samo jedan politički cilj - pritisak na članice pokreta koje nisu priznale Kosovo da to ni ubuduće ne učine

KOSOVO JE SRCE NESVRSTANIH

TADIĆ U BROZOVOJ STOLICI
U istom glavnom gradu dvije države, u razmaku od pola vijeka, održana su dva skupa Pokreta nesvrstanih, na posljednjem je na Titovo mjesto sjeo Boris Tadić

Piše: **MIRHA DEDIĆ**

"Srbija je organizovala najveći međunarodni skup u svetu ove godine, ne računajući Generalnu skupštinu UN-a. Danas je u Beogradu dve trećine sveta. To je znak da Srbija ima izuzetno veliki ugled u svetu", kazao je prilikom otvaranja ministarskog sastanka Pokreta nesvrstanih najveći lobista opstrukcije priznanja Kosova **Vuk Jeremić**, srbijanski šef diplomatije.

Skup kojim se obilježavalo 50 godina od prvog samita nesvrstanih država, održanog od 1. do 6. septembra 1961. godine u prijestolnici tadašnje SFRJ s **Titom, Nehruom, Naserom** i **Sukarnom** kao "glavnim zvijezdama", dugo je najavljivan kao najveći međunarodni politički događaj u Srbiji posljednjih decenija. Delegacije iz cijelog svijeta došle su prošle nedjelje u Beograd da odaju počast Pokretu nesvrstanih, ali i njegovom utemeljivaču **Josipu Brozu**.

Međutim, analitičari koji su pratili ovaj skup za naš list kažu da je protekao uz mnogo skandala i da ga je Vlada Srbije organizovala samo sa jednom namjerom - kako bi na zemlje članice uticala da ne priznaju Kosovo.

VUK JEREMIĆ ZABORAVIO KO JE BIO TITO

Pokret nesvrstanih danas okuplja 118 zemalja, sa oko dvije milijarde stanovnika. Nezavisnost Kosova priznale su 32 zemlje, a najavljeno je priznanje i od strane Zajednice Kariba koja ima 14 članica. Ovo je prvi put u istoriji da ministarski skup Nesvrstanih organizuje zemlja koja nije članica Pokreta, već ima status posmatrača.

Iako je jedan od uslova ovog velikog skupa bio da na njemu nema govora o političkim temama, već ekonomskim, domaćini su to prekršili.

Jelena Milić, direktorica Centra za evroatlanske integracije iz Beograda, za naš list analizirala je ovaj skup sa svim njegovim propustima i tvrdi da postoji samo jedan motiv zbog kojeg ga je Srbija organizovala, a on je isključivo političke prirode.

Boris Tadić tokom konferencije ni jednom nije pomenuo **Josipa Broza Tita**, osnivača Pokreta, a goste je odveo na ručak kod **princa Karađorđevića**, najvećeg Brozovog ideološkog neprijatelja

ZLOUPOTREBA NESVRSTANIH

Zvanični Beograd je geografski položaj prijestonice Titove Jugoslavije iskoristio da bi jubilarnom, svečanom konferencijom stvorio utisak da Srbija ima podršku Nesvrstanih protiv nezavisnosti Kosova

TITO - ZABRANJENA RIJEČ

Vuk Jeremić, srbijanski šef diplomatije, na konferenciji Nesvrstanih u Beogradu ni jednom nije pomenuo Josipa Broza Tita

NAJVEĆA PODVALA BEOGRADA

Boris Tadić je organizovao ručak za goste Pokreta nesvrstanih u Belom dvoru kod prijestolonasljednika Aleksandra Karađorđevića

"Fraza da skup takve vrste u Srbiji nema političku pozadinu je krajnje prazna i smešna. To nije bio samit o ekonomiji na koji je Srbija pozvala određene zemlje da razgovaraju o saradnji već jednostavno skup nesvrstanih koji je bio jedan politički pokret. Generalni je problem što Srbija neće da se suoči sa svojom nedavnom prošlošću, sa titoističkim periodom i s time ko je pobedio a ko je izgubio u Drugom svetskom ratu. Srbija stalno ima taj problem da selektivno bira događaje iz nedavne istorije, da ih ne uzima sa činjenicama i u celini, već jedne stvari vadi iz nje, a druge prerađuje i tumači onako kako njoj odgovara. Po mom mišljenju, ovo je apsolutno bio politički skup sa glavnim ciljem da se izvrši pritisak na one zemlje koje još nisu priznale Kosovo da to i dalje ne učine. Smatram da je to prvi i osnovni motiv, a da je ovaj sajam srpske privrede koji je usput organizovan jednostavno mogao da se obavi u svim tim bilatelarnim posetama koje je Vuk Jeremić već ionako obavljao po svetu.

No, da ne budem potpuno zlurada, nemam ništa protiv bilateralnih odnosa sa većinom tih zemalja, ali treba imati u vidu da taj pokret trenutno ima manju težinu nego što imaju pojedine zemlje članice na globalnoj sceni, poput Indije, i to je apsurd Pokreta nesvrstanih. Ono što je karakteristično za ministra Jeremića i srpsku spoljnu politiku, koja je potpuno fokusirana na održavanje iluzije o svom teritorijalnom integritetu i suverenitetu Srbije nad Kosovom, jeste da u cilju ostvarivanja te

RAIF DIZDAREVIĆ, BIVŠI SAVEZNI SEKRETAR INOSTRANIH POSLOVA SFRJ

Boris Tadić i Vuk Jeremić zloupotrijebili su Pokret nesvrstanih

Raif Dizdarević, savezni sekretar za inostrane poslove SFRJ u periodu od 1984. do 1987. godine, kao ni **Mirko Tepavac**, koji je tu dužnost obavljao od 1969. do 1972. godine, na Konferenciju nesvrstanih u Beograd nisu pozvani, iako su po dužnosti koju su obavljali trebali biti.

"I da sam bio pozvan, ne bih se odazvao jer smo se Mirko Tepavac i ja još prije dva mjeseca dogovorili da se, ukoliko dobijemo poziv, ne odazovemo na njega, jer ne želimo da budemo upotrijebljeni u dnevnopolitičke potrebe Srbije. Pokazalo se da smo bili u pravu jer konferencija Pokreta nesvrstanih imala je za cilj samoreklamiranje Srbije. Taj

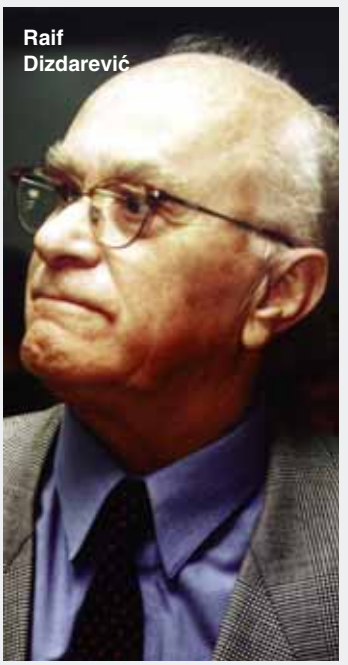

Raif Dizdarević

skup je maksimalno iskorišten za političke interese Srbije. Vuk Jeremić, ministar inostranih poslova Srbije, tokom konferencije stalno je govorio 'mi smo', ističući Srbiju u prvi plan. Srbija nije zemlja koja je osnivač tog pokreta, mada je sve vrijeme pokušala da se nametne da jeste. Jeremić je isticao da Srbija ima međunarodni ugled, što je apsolutno netačno, jer Srbija nema apsolutno ništa sa Pokretom nesvrstanih, iako ga je sve vrijeme svojatala, prisvajajući pri tom i finansijski aspekt.

Odluka da se Mirko Tepavac i ja ne pozovemo na konferenciju donijeta je, kako smo saznali, na visokom nivou, jer je procijenjeno da mi nećemo biti lojalni na tom skupu, odnosno nećemo dozvoliti zloupotrebu. Prijatelj koji je bio na tom skupu kazao mi je da je bio krajnje razočaran i deprimiran jer su skup obilježili brojni ružni događaji. Prije svega, predsjednik Boris Tadić u uvodnom govoru nije ni pomenuo Josipa Broza Tita, koji je bio utemeljivač tog pokreta. Program konferencije predviđao je ručak u Belom dvoru, međutim kada su gosti tamo otišli dočekao ih je princ Karađorđević, jedna kreatura koji ne samo da nema pojma o Pokretu nesvrstanih, taj nema pojma ni o čemu. Odlazak kod Karađorđevića je bio čista prevara za goste. Tako da je skup Nesvrstanih u Beogradu prošao u znaku brojnih manipulacija i drago mi je što nisam bio tamo", kaže za naš list Raif Dizdarević. ■

TADIĆEVO LOBIRANJE ZA KOSOVO
Jelena Milić, direktorica Centra za evroatlantske integracije u Beogradu

politike ona ne preza da pravi paktove i dilove i da gaji, kako sam kaže, najdublje prijateljske odnose sa vrlo kontroverznim režimima u svetu. Srbija kao da je zaboravila da je osnova zajedništva Nesvrstanih nemešanje u teritorijalni integritet i suverenitet određene zemlje, bez obzira šta se u toj zemlji dešava. Međutim, treba istaći i da je koncept nesvrstanih u 21. veku potpuno prevaziđen i da je koncept Evropske unije koja postaje zajednica ne samo zemalja koje imaju definisan teritorijalni integritet, već priznaju i naddržavne institucije koje kontrolišu pitanje ljudskih prava, jedan civilizacijski pomak koji Jeremić ili ne shvata ili žrtvuje radi održavanja te fantazije o suverenitetu nad Kosovom", kaže Jelena Milić.

Prije pedeset godina beogradsku konferenciju nesvrstanih otvorio je Josip Broz Tito i tom prilikom velikim silama ponudio put iz krize koja je vodila i u vojne konflikte. Zbog svog posredovanja u podijeljenom svijetu koji su predvodili SAD i SSSR, Tita i danas veličaju u mnogim zemljama u kojima je spriječio ratove. Međutim, pola vijeka kasnije na istom mjestu, Boris Tadić i Vuk Jeremić tražili su od "dve trećine prisutnog sveta" da se opredijeli na čijoj je strani – Srbije ili Kosova?!

BUDIMIR LONČAR, PREDSJEDNIK SAVJETA ZA VANJSKU POLITIKU PREDSJEDNIKA HRVATSKE IVE JOSIPOVIĆA

Tito je ipak na konferenciji revaloriziran

NOSTALGIJA ZA TITOM I JOVANKOM
Učesnici su sa poštovanjem govorili o Josipu Brozu Titu, jednom od osnivača Pokreta nesvrstanih, i tražili da se sretnu sa Jovankom Broz

Predsjednik Savjeta hrvatskog predsjednika za vanjsku politiku i međunarodne odnose **Budimir Lončar** u Beogradu je, u povodu obilježavanja 50. godišnjice prvog samita pokreta Nesvrstanih, govorio kao nekadašnji posebni izaslanik glavnog sekretara UN-a za Pokret nesvrstanih.

Lončar za naš list kaže da je Srbija na konferenciji, koja je bila komemorativne prirode, željela da ostvari tri stvari:

"Prije svega da podigne svoj imidž u svijetu, odnosno da odstrani izolaciju na širem planu, željeli su da podijele s nasljednicima uspomenu na Pokret kao zajedničku pozitivnu stvar i, treće, oni su, istina na dosta blag način, revalorizirali to vrijeme i Tita, što su jedno vrijeme negirali i izbjegavali", kaže Lončar.

Lončar ističe da je na konferenciji ipak odata počast Titu i da je istaknuto da su osnivači Nesvrstanih u to vrijeme bili veliki vizionari, da su dali veliki doprinos u borbi za mir, za ublažavanje blokovske polarizacije i kompromitacije, da su predstavljali nadu čovječanstvu, da je bilans Pokreta bio vrlo pozitivan i značajan te da je doprinio završetku hladnog rata. Istina, domaćini nisu imali organizovanu posjetu Titovom grobu, ali je bilo predviđeno vrijeme kada su delegacije mogle da je obave", kaže za "SB" Lončar, savjetnik za vanjsku politiku hrvatskog predsjednika **Ive Josipovića**. ■

POKUŠAJ DA SE OSUJETI POSJETA TITOVOM GROBU: Osamdeset delegacija članica Pokreta nesvrstanih morale su tokom dvodnevnog skupa samoinicijativno da tragaju za Kućom cvijeća sa buketom za Beograđanina Josipa Broza Tita

Srpska diplomatija, koja je doživljavala krah za krahom zbog nepriznavanja realnosti nove kosovske države, okrenula se posljednjih godina zemljama tzv. Trećeg svijeta lobirajući i pokušavajući da spriječi priznavanje nove države na Balkanu i njeno članstvo u međunarodnim institucijama. Ideja o održavanju svečane konferencije Nesvrstanih u Beogradu povodom jubileja vezuje se za tu diplomatsku aktivnost Beograda i za namjeru da se stvori lažan utisak da Beograd ima široku podršku za takvu politiku.

Predrag Simić, bivši ambasador Srbije u Parizu, gostujući na RTS-u potpuno je ogolio organizovanje ove konferencije ističući da ona ima politički značaj, prije svega kada je riječ o Kosovu.

"Mi smo se 1991. godine našli u situaciji da Jugoslavija dobije 'praznu stolicu', odnosno da bude isključena iz Pokreta nesvrstanih. S kosovskim problemom shvatili smo da nam ponovo trebaju ▸▸

prijatelji i one zemlje koje neće baš glasati kako glasaju zemlje zapada. Da nije ovih zemalja, Kosovo bi bilo već u Ujedinjenim nacijama. Zemlje Trećeg sveta su taj proces usporile", istakao je Simić.

Međutim, naša sagovornica Jelena Milić ističe da se ugled Srbije ne gradi prijateljstvom sa afričkim zemljama i da je spoljna politika koju vodi Vuk Jermić u tom pogledu potpuno iracionalna.

"Ugled Srbije u svetu ne može da se meri samo brojem zemalja s kojima je ona u prijateljskim odnosima već prirodom režima u tim zemljama. U 21. veku je priroda političkog poretka i kvalitet života građana jedne zemlje mnogo bitnije od samog broja. Što se mene tiče, ja bih pre Srbiju da vidim u društvu Danske ili Holandije nego Indije ili Saudijske Arabije. Pravim selekciju po principu modernog shvatanja sveta u kome granice ne predstavljaju barijeru, odnosno delim svet na zemlje koje rade na zaštiti ljudskih prava svojih građana i one kojih ta prava i dalje negiraju. U većini zemalja članica Pokreta nesvrstanih još uvek važi smrtna kazna, žene se prisiljavaju da u poodmakloj trudnoći vrše abortuse ukoliko nose žensku decu, poznato je kakva je uopšte pozicija žena u većini zemalja koje su članice Pokreta nesvrstanih.

Interesantno je da u samoj pompi oko održavanja konferencije Nesvrstanih u srbijanskim medijima koji su pod apsolutnom kontrolom Tadićeve Demokratske stranke potpuno zataškana najava Zajednice karibskih zemalja da će priznati Kosovo, dok su mnogo veću medijsku pažnju dobile priče o 'odjavama' priznanja Kosova od pojedinih zemalja", kaže Milićeva.

KAKO JE SRBIJA ZLOUPOTRIJEBILA JUGONOSTALGIJU

Od ljeta 2009. Boris Tadić i Vuk Jeremić mole punopravne članove Pokreta nesvrstanih da ne priznaju nezavisnost Kosova

"BEZ KRALJA NE VALJA"

Zvanični Beograd je dva dana pozitivno ocjenjivao 50 godina postojanja Nesvrstanih, a da pri tom ne samo da nisu pozitivno ocijenili njenog osnivača Josipa Broza, već su vješto izbjegli da ga uopšte pomenu.

Potpuno ignorišući Titove zasluge, Jeremić je govorio da je Srbija(!) prije 50 godina bila među zemljama koje su predvodile "progresivni deo čovečanstva".

Za diplomate iz nesvrstanih zemalja u utorak je bio priređen ručak u nekadašnjoj Titovoj rezidenciji, Belom dvoru, na Dedinju. Domaćin u Belom dvoru je bio prijestolonasljednik **Aleksandar Karađorđević**.

Domaćin Karađorđević prvi je pozdravio goste, a ministar spoljnih poslova Vuk Jeremić i potpredsjednik Vlade **Ivica Dačić** učinili su to nakon njega. Prethodno je supruga ministra spoljnih poslova, novinarka RTS-a **Nataša Jeremić** organizovala ručak za dame, kojem je prisustvovala i princeza **Katarina Karađorđević**.

Kako za naš list svjedoče učesnici skupa, gosti su u najmanju ruku bili šokirani kako se u priči o Nesvrstanim pojavio princ Karađorđević. Potpuno zbunjeni, domaćine su opsjedali pitanjima da li u Srbiji pored predsjednika postoji i kralj i nije li bilo prirodnije da je na ručku za dame bila prisutna **Jovanka Broz**, Titova udovica koja

TRAVNIČKA SOLIDARNOST: Tabla Prvog samita nesvrstanih sa reljefima 25 državnika ukradena je sa zgrade Skupštine Srbije 5. oktobra 2000., njenu kopiju su Beogradu poklonili penzioneri iz Travnika da bi Srbija imala šta da okači na izložbi "Nesvrstani – od Beograda do Beograda"

BH. DOPRINOS JUBILARNOJ KONFERENCIJI

Penzioneri iz Travnika poklonili Beogradu tablu prvog samita Nesvrstanih

Tabla Prvog samita Nesvrstanih sa reljefima 25 državnika ukradena je sa zgrade Doma Narodne skupštine 5. oktobra 2000. godine. Njene kopije su u šumadijskom voćnjaku, na otpadu u Aleksincu, u pogonu za reciklažu u gradu koji se do 1992. zvao Titovo Užice, a četvrtu su Beogradu poklonili penzioneri iz Travnika da bi Srbija imala šta da okači na izložbi "Nesvrstani – od Beograda do Beograda" za učesnike ministarske konferencije.

Na samitu nesvrstanih 1992. u Džakarti šefovi država i vlada su se sporili da li SRJ treba izbaciti iz Nesvrstanih zbog zločina prema Bošnjacima u BiH. Tada je generalni sekretar Pokreta nesvrstanih bio **Dobrica Ćosić**. Za to se kvalifikovao kada je 1961. oplovio "putem mira i prijateljstva maršala Tita" sedam nesvrstanih zemalja.

Islamske zemlje su obrazložile da SRJ treba izbaciti iz Pokreta jer "nije država-osnivač". **Hašemi Rafsandžani**, predsjednik Irana, rekao je tada, nakon pet mjeseci agresije na BiH, da su Bošnjaci doživjeli "flagrantni genocid". Genocid u Srebrenici tada niko nije slutio. Kominike nesvrstanih, koji se sastavljao čak sedam sati, osudio je, umjesto SRJ, bosanske Srbe za "stravično etničko čišćenje". SRJ nije više pozivana na skupove Nesvrstanih, a status posmatrača joj je poklonjen 2000. godine. ■

LIDERI NESVRSTANIH U NEW YORKU
Džavaharlal Nehru, predsjednik Indije, Kwame Nkrumah, predsjednik Gane, Gamal Abdel Naser, predsjednik Egipta, Ahmed Sukarno, predsjednik Indonezije i Josip Broz Tito, predsjednik SFRJ

ima mnogo više veze sa jubilejom nego svi domaćini Jeremići i Karađorđevići. Gosti kojima je bilo dosadno da odgledaju splet srpskih kola, koji im je uoči ručka upriličio prijestolonasljednik Karađorđević, raspitivali su se koliko je od Belog dvora udaljena Kuća cvijeća, s namjerom da posjete grob osnivača Nesvrstanih.

Naša sagovornica smatra da je jedan od najvećih propusta beogradskog samita nesumnjivo taj što u programu nije bilo organizovanog odlaska i polaganja vijenaca na Titov grob u Kući cvijeća.

"Jedan od najvećih apsurda i farsi ovog skupa bio je taj što su goste dočekivali Vuk Jeremić i prestolonaslednik Aleksandar Karađorđević. Mislim da bi se Tito okretao u grobu da to čuje. Uopšte, sloboda prestolonaslenika Karađorđevića da se pojavljuje u ulozi državnika prilikom obeležavanja Pokreta nesvrstanih koje je kreirao Josip Broz Tito, a s kojim je on bio u velikom sukobu, meni je fascinantna, ili, još bolje, skandalozna. Činjenica da su gosti mimo protokola otišli ili, bolje rečeno, pobegli da posete Titov grob zaista pokazuje kako ta prerada prošlosti i njeno selektivno tumačenje, na kojem insistira sadašnja Srbija, doživljavaju šok i poniženje na svakom koraku.

Srbija je doživela veliku blamažu jer su učesnici bukvalno bežali sa konferencije na Titov grob, da mu se poklone i polože cveće. Međutim, to je stvar jednog šizofrenog pristupa srpskih vlasti i, nažalost, političke i društvene većine u tom arbitražnom tumačenju nedavne prošlosti", kaže Milićeva.

Naša sagovornica sumirala je i rezultate ovog pompezno najavljenog međunarodnog skupa u Beogradu.

"Efekat ovog skupa je, iskreno govoreći, nikakav. Jer za Srbiju je što se Kosova tiče mnogo bitnije šta će reći zemlje Evropske unije nego da li će Kosovo priznati ili neće Zajednica karibskih zemalja, pa čak i neka ekonomska sila iz sveta Nesvrstanih. Potpuno je neprirodno da Srbija pravi savez sa afričkim zemljama kada je regionalna saradnja jedan od kriterijuma za ulazak Srbije u EU, a odnos Srbije prema Kosovu tumači se upravo u tom kontekstu.

Bilo je mnogo glasova čak i iz vladajuće Demokratske stranke protiv održavanja ovog samita u Beogradu. Recimo, prof. **Dragoljub Mićunović**, koji je ukazivao na nepotrebnost tog skupa i na kontroverze koje članice Pokreta nesvrstanih sa sobom donose u savremenom svetu, imao je okršaj sa Vukom Jeremićem oko organizacije tok samita. Međutim, domaćine u Beogradu baš briga za nesvrstavanje, tradiciju ili bilo šta, njihov cilj bio je nešto sasvim drugo - lobiranje da članica Nesvrstanih ne priznaju Kosovo", ističe naša sagovornica Jelena Milić.

Pokušaj ministra vanjskih poslova Srbije Vuka Jeremića da imitira Tita kada je sa ministrom vanjskih poslova Egipta **Mohamedom Kamelom Amrom** posadio "drvo mira" u Parku prijateljstva izgledala je tragikomično. Skup u Beogradu mnogo više je, po mišljenju analitičara, ličio na formalnu sahranu Pokreta nesvrstanih nego na konferenciju kojom se obilježava njen jubilej. Na kraju, predstavnici država Nesvrstanih nisu zaboravili Tita. Grob prvog domaćina Nesvrstanima, Josipa Broza, u dva dana obišli su predstavnici svih zemalja Nesvrstanih. Posjetili su i izložbu o jubileju Pokreta "Od Beograda do Beograda". Pored cvijeća, ostao je i generalni utisak da je Tito "jedan od najvećih ljudi u istoriji". ■

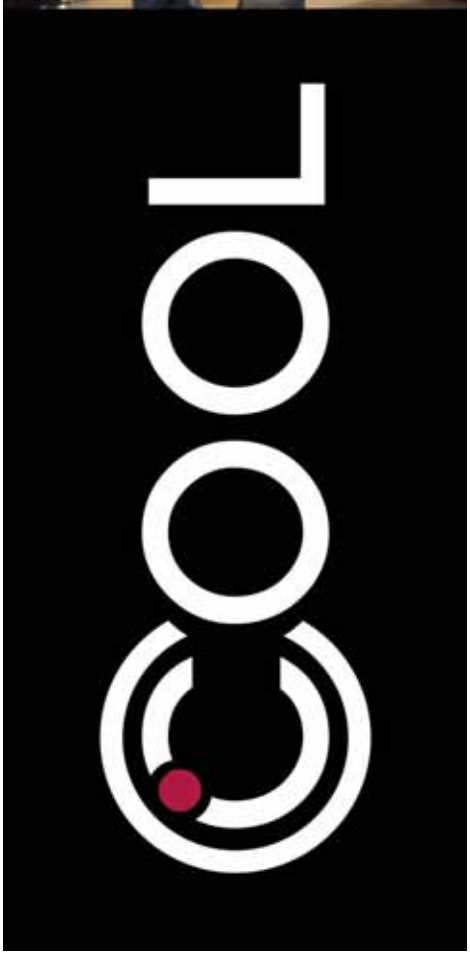

Foto: Mario Iličić

Njemački novinar JÜRGEN ROTH (66), vrstan poznavatelj zapadnoevropskog podzemlja, autor nekoliko knjiga o mafiji i organiziranom kriminalu u Njemačkoj, Italiji, Rusiji, protekle je nedjelje objavio knjigu UNFAIR PLAY koja govori o tokovima prljavog novca upumpanog u balkanske nogometne klubove kako bi bio "opran"; ROTH za SLOBODNU BOSNU govori o kladioničarskoj mafiji, načinu na koji se obogatio MIROSLAV MIŠKOVIĆ i kako su ŽELJKO RAŽNATOVIĆ ARKAN i DARKO ŠARIĆ u srpskim nogometnim klubovima prepoznali odličnu "poslovnu" priliku

MIŠKOVIĆ, TUĐMAN I GROBOVI SREBRENICE

Njemački novinar Jürgen Roth:

"Nogomet je moćan alat za pranje novca stečenog trgovinom drogom u Bosni, Srbiji i Hrvatskoj"

Piše: **NEDIM HASIĆ**

Knjiga **Jürgena Rotha**, uglednog njemačkog novinara, istraživača i eksperta za podzemlje i organizirani kriminal, nazvana *Unfair Play*, uzburkala je ovih dana duhove na Balkanu i Njemačkoj. Rothova tvrdnja kako srbijanske klubove finansiraju tajkuni koji su se obogatili na grobovima Srebrenice uzburkala je ovdašnju javnost, ali i izazvala zanimanje za rad jednog od najpoznatijih istraživačkih novinara u Njemačkoj. Roth već 40 godina objavljuje knjige čija su tema organizirani kriminal i korupcija a na istu je temu snimio i nekoliko uspješnih dokumentaraca. **"Najbolji primjer za moje tvrdnje je tajkun Miroslav Mišković"**, kaže Roth na početku razgovora za naš list. **"Njegov poslovni uspjeh je u velikoj mjeri baziran na monopolu, prije svega na dozvolama za uvoz koje mu je omogućio Slobodan Milošević kako bi imao političku i ekonomsku podršku. Sa svojom *Delta grupom* kontrolirao je 70 procenata beogradskog tržišta supermarketa. U knjizi sam citirao dijelove studije *Fondacije Friedrich Ebert* i srbijanske profesorice Vesne Pešić o vezama između tajkuna, političkih partija i vlade koje ona opisuje kao 'osvajanje države, otimanje države za privatne interese'. Sve do današnjih dana srpskom ekonomijom i velikim dijelom tamošnjeg društva dominiraju ovi sumnjivi oligarsi čije je bogatstvo nastalo finansiranjem masakara kakav je onaj koji je počinjen u Srebrenici i koji su povezani sa kriminalnim strukturama na ovaj ili onaj način. Ključno je pitanje koliko će dugo to trajati. Nadam se da neće dugo, a svoje nade temeljim na govoru srbijanskog predsjednika Borisa Tadića koji je prošle godine kazao: Postoje ljudi koji imaju previše i čije bogatstvo nije rezultat rada, oni su do svog bogatstva došli na veoma arogantan način. Ignorišu društvene ili državne probleme. Brinu samo o sebi i o svom zadovoljstvu i nemaju nikakvu društvenu odgovornost."**

KIŠ OBRAN ZA KRIMINAL

Imidž bivših jugoslovenskih republika u medijima i među građanima Njemačke i više je nego loš. Kada je sport u pitanju, slika je, tvrdi Roth, još i gora. U tim zemljama, stav je prosječnog Nijemca, sportom vladaju ratni profiteri, korumpirani menadžeri i beskrupulozni funkcioneri. Jugoistok Evrope je leglo organiziranog kriminala. Nažalost, istražujući po republikama nekadašnje Jugoslavije, Roth je shvatio da nema mjesta iluzijama. **"Većina njemačkih medija, a također i njemačkih građana, deša-**

vanja u tim zemljama prati veoma površno, sa prolaznim zanimanjem. Uglavnom ih interesiraju samo vijesti o društvenim i kulturnim događanjima“, tvrdi Roth. **“A kada se radi o sportu, posebice o nogometu, zanimaju ih samo određene ekipe. Teško im je da shvate kako su društvo i sport globalizirani te da ne postoji nacionalni način da se riješe problemi. Posebice jer su organizirane bande na Balkanu postale transnacionalne i na isti su način okupirale nogomet. Razlog za ovakvo ponašanje na zapadu je jednostavno nacionalna netrpeljivost, kukavičluk, inkompetencija, kako građana tako i medija.“** Rothova *Unfair Play* veoma mnogo prostora posvećuje zemljama bivše Jugoslavije. U poglavlju pod naslovom *Balkanska ruta ili budućnost sporta* na skoro stotinu strana piše o ilegalnim radnjama u Hrvatskoj, Srbiji, Crnoj Gori, Makedoniji, te njima susjednim državama Rumuniji, Bugarskoj, Albaniji i Grčkoj. Bosnu i Hercegovinu tek spominje, iako, kako tvrdi, zna da i tamo mafija ima svoje prste u sportu. **“U Bosni i Hercegovini nisam imao pristup informacijama tako da toj zemlji nisam ni mogao posvetiti posebno poglavlje. No, kad se radi o korumpiranim sucima ili igračima, Bosna igra odlučujuću ulogu. To stoji i u izvještajima *UEFA-e*. Da budem iskren, o Bosni znam premalo. Puno znam o Srbiji, često sam tamo bio, ili o Bugarskoj, Rumuniji ili Albaniji. Te su zemlje, kad se radi o dimenzijama korupcije ili kriminala, puno više pogođene nego Bosna i Hercegovina“**, tvrdi Roth. Dodaje kako je BiH, zbog svoje geostrateške pozicije i kompliciranog unutarnjeg uređenja, idealna za pranje novca zarađenog trgovinom drogom. **“Međutim, znao sam da je Bosna idealno mjesto za pranje novca. Bosna se ne razlikuje mnogo od Crne Gore, pa sam se također fokusirao na Crnu Goru“**, kaže Roth. **“U zemljama bivše Jugoslavije korupcija uglavnom prevladava na svim nivoima politike, ekonomije, pravosuđa i donedavno medijima. Naravno da to utiče i na nogomet kao na središnju pozornicu za lokalne gangstere i oligarhe. Nogometni su klubovi ovdje nešto poput kišobrana za različite kriminalne aktivnosti. O tome sam i pisao u svom istraživanju, manje o nogometašima, a više o menadžerima, sportskim direktorima i agentima koji nisu uvijek, no nažalost jesu veoma često, koristili nogomet kao sredstvo korupcije. Nogomet se koristi kao moćan alat i kao način za pranje novaca u bivšoj Jugoslaviji. To je problem svih struktura društva i na to se mora obratiti pažnja.“**

OLIGARSI I TAJKUNI

Roth se u svojoj novinarskoj karijeri dugo bavio i istraživanjem uticaja istočnoevropskih tajkuna na političare iz zapadne Evrope, tokovima prljavog novca koji sa istoka Evrope ulazi u zapadnoevropske kompanije i uticajem mafijaša koji su toliko ojačali da zapadne vlasti ne mogu učiniti gotovo ništa kako bi spriječili njihove “poslove“. Time se bavio i u svojoj pretposljednjoj knjizi *Gangster ekonomija*, objavljenoj u aprilu prošle godine. U njoj je, između ostalog, kritikovao bivšeg njemačkog kancelara **Gerharda Schrödera**, koji ga je i tužio. Roth ga je kritikovao zbog posla kojeg je prihvatio u ruskom naftnom gigantu *Gazpromu* a Schröder je uspio ishodovati zabranu nekoliko poglavlja u Rothovoj knjizi. Tvrdi kako se ruski oligarsi i balkanski tajkuni teško mogu poreditи. **“Ne mogu se poreditи, ne samo zbog razlike u načinima na koji su se obogatili i s kakvim novčanim resursima danas raspolažu“**, kaže Roth. **“Kada govorimo o regionalnom i nacionalnom uticaju, potpuno su drugačije strukturirani. Rijetko je koji od ruskih oligarha aktivan u sportu, posebice tamo nema mnogo onih sa kriminalnom prošlošću. Oni su uglavnom blisko vezani sa autoritativnom strukturom moći u Kremlju. U Srbiji, što je dobro poznato, postojali su i još uvijek postoje direktori klubova koji su često tijesno povezani sa kriminalnim strukturama. To je nešto poput simbioze. U Hrvatskoj, proces legalizacije kriminalno generiranog kapitala je otišao mnogo dalje nego u Srbiji. Ono što se ne mijenja jeste činjenica da prevare, manipulacije i iznuđivanja ostaju kulturološki standard u mnogim klubovima.“** Kada je Hrvatska u pitanju, Roth je analizirao i ulogu pokojnog hrvatskog predsjednika **Franje Tuđmana**. **“U Hrvatskoj imamo Tuđmana koji u temelju nije bio demokratski strukturiran i koji je do prije nekog vremena uspijevao da se ništa ne promijeni u tim političko-kriminalnim strukturama“**, kaže Roth, pojašnjavajući osnovne razloge instrumentaliziranja nogometa: **“Dva su razloga zbog čega su ratni profiteri instrumentalizirali sport. Prvo je pranje novca a drugo je društvena reputacija. Sumnjivi investitori preko vlasništva nad klubovima stiču društvenu reputaciju. I na Balkanu i na istoku Evrope ti investitori uživaju kad im mase kliču, no oni to ne rade iz ljubavi prema masama. Sve to ima cilj. U svoju VIP-ložu mogu pozvati političare, državne tužitelje, policajce. Radi se o izravnom ili**

SPREGA SPORTA I ORGANIZIRANOG KRIMINALA

Jürgen Roth već četiri desetljeća istražuje uticaj podzemlja i prljavog novca na sve sfere evropskog društva

ARKAN I OBILIĆ:

Na jednoj su strani oni koji baštine Arkanovu tradiciju, a na drugoj su oni koji su se počeli baviti novim poslovima. Poput Darka Šarića, jednog od najvećih trgovaca drogom na Balkanu

ANTE ŠAPINA
Osuđeni vođa berlinske kladioničarske mafije

neizravnom podmićivanju. Sport je za te stvari idealan instrument.“

SPORT U RALJAMA KLADIONICA

Roth tvrdi kako je sprega kriminala, politike i sporta, započeta krajem ‘80-ih godina prošlog stoljeća, nastavljena i produbljena sve do danas. **“Naravno da su takve veze neraskidive. Opisivao sam primjer *Obilića*, srpskog kluba koji je nekada pripadao ratnom zločincu Arkanu. Arkan je bio šablon na koji će se način razvijati nogomet u bivšoj Jugoslaviji tokom ‘80-ih i ‘90-ih godina prošlog stoljeća. Danas, te snage dominiraju igrom. Na jednoj su strani oni koji baštine Arkanovu tradiciju, a na drugoj su oni koji su se počeli baviti novim poslovima. Poput Darka Šarića, jednog od najvećih trgovaca drogom na Balkanu. U isto je vrijeme na njega gledano kao na respektabilnog biznismena. Zbog takvih ljudi je jasno zašto se novinarima na Balkanu, koji se pošteno bave ovim temama, prijeti smrću. ‘Svaki kriminalac u Srbiji ima svoj fudbalski klub’, kazao je srbijanski ministar unutarnjih posliva Ivica Dačić u decembru 2009. u Beogradu. Bio je iznenađen činjenicom da navijači misle kako takvi ljudi bolje vode klubove nego klupski menadžment. Komentar na sve to je nepotreban jer njegove riječi ustvari opisuju situaciju ne samo u srpskom nego i u klubovima u okruženju. Možda postoje izuzeci, nadam se da postoje, ali nisam siguran.“** Roth, s obzirom na iskustva koje je stekao tokom višedecenijskog istraživanja o organiziranom kriminalu, nema nikakvu iluziju o tome da li je sport ostao čist i imun na prljavi novac. Nije samo nogomet uništen, tvrdi njemački novinar, korupije, prevare i namještanja ima u svakom sportu, od nogometa do hokeja. Navodeći brojne primjere, kakvi su primjerice sumnje o prodaji domaćinstva *svjetskih prvenstava* u nogometu, Roth deiluzionira ljubitelje sporta i demantira legendu o sportu kao o plemenitom i poštenom takmičenju. Na pitanje je li nogomet postao rob kladionica i kladioničarske mafije, kaže odrešito: **“Jeste!“** Razočaran je i dosadašnjim ishodom sudskog procesa u Bochumu gdje se sudi takozvanoj kladioničarskoj mafiji, ljudima sa prostora bivše Jugoslavije koji su optuženi da su namjestili nekoliko stotina nogometnih utakmica. Između ostalih i desetine utakmica bh. nogometnih klubova. Zasada je osuđen tek **Ante Šapina**, Hrvat rođen u Berlinu. **“Uloga Ante Šapine je opskurna, čak i kada je riječ o sudskom procesu u Bochumu“**, ogorčeno će Roth. **“Nakon svega, riječ je samo o saznanjima o više o 200 namještenih mečeva širom Evrope proteklih godina. Šapina je nešto pričao o namještenim utakmicama u Njemačkoj i zapadnoj Evropi, ali nije rekao ni slova o dugotrajnom pritisku na razne ljude i namještanju utakmica sa osobama iz bosanskih, hrvatskih i srpskih klubova. A on o tome zna mnogo i mnogo toga ima za reći, kako sam i napisao izvještavajući iz Bochuma. Sudeći prema saznanjima do kojih su došli istražitelji u Bochumu i po drugim dokazima koji su mi bili dostupni, sudski proces u Bochumu nije imao nikakvog efekta, namještanje utakmica se nastavilo kao da se ništa nije desilo. A razlog za to je jednostavan. Šapina je samo mala, marginalna figura. Veliki se točak i bez njega nastavio kretati s istim zamahom. Nesmetano.“** Roth zaključuje kako je vrlo vjerovatno da eventualni budući kladioničarski skandali neće imati sudski epilog. Ne zato što su krovna evropska i svjetska nogometna asocijacija UEFA i FIFA, čijim je radom također veoma razočaran, nezainteresirane za razotkrivanje afera, nego zbog interesa velikih privatnih kladioničarskih kuća, kojima je mafija, namještajući utakmice, preuzela ogroman dio zarade. **“I *UEFA* i *FIFA* su, kada je počelo suđenje u Bochumu, izrazili interes za to i educirali svoje kadrove za eventualne slične slučajeve u budućnosti. Ali su u isto vrijeme smirili situaciju i nastavili voditi nogometni posao u tišini, bez većih skandala. Moj je utisak da su privatni kladioničari pokazali veći interes da se slučaj namještanja utakmica okonča nego što su to pokazale *UEFA* i *FIFA*. Kada zastane protok krvi u nogometu, znači da takva dešavanja kvare njihov posao. Stoga je jasno zašto svi žele da se ti skandali okončaju i da oni, ako se već dese, ne budu otkriveni javno.“** ■

KO JE JÜRGEN ROTH

Ugledni njemački istraživač i dokumentarista

Jürgen Roth, rođen 1945. godine u Frankfurtu, jedan je od najpoznatijih istraživačkih novinara u Njemačkoj. Od 1971. godine autor je kontroverznih televizijskih dokumentarnih filmova i knjiga o organiziranom kriminalu, od kojih su najpoznatije *Ermitteln verboten!* (2004) (*Zabranjeno identificirati*), *Njemačka-klan* (2006), *Anklage unerwünscht* (2007) (*Optužnica nepoželjna*) i *Mafialand Deutschland*. Sve su knjige postale bestseleri. Posljednju knjigu *Unfair Play* objavio je početkom ovog mjeseca, zasada samo na njemačkom jeziku, a u prijevodu na neki od južnoslavenskih jezika mogla bi biti objavljena na proljeće. ■

Jürgen Roth

SNIMANJE NA SARAJEVSKOM AERODROMU
Penelope Cruz u jednoj od uvodnih scena filma dolazi u Sarajevo sa sinom Pietrom (desno), a na aerodromu je dočekuje prijatelj iz Bosne kojeg tumači glumac Adnan Hasković (na slici lijevo)

Početak snimanja igranog filma "VENUTO AL MONDO" italijanskog reditelja SERGIA CASTELLITTA, u kojem glavnu ulogu tumači španska oskarovka PENELOPE CRUZ, protekao je manje-više očekivano: ekipa filma vrijedno je radila na lokacijama od Jevrejskog groblja do Sarajevskog aerodroma, brojni pripadnici obezbjeđenja bili su na nivou zadatka, glavna zvijezda je uspješno izbjegavala novinare, a oni su se dovijali na sve moguće i nemoguće načine kako bi snimili slavnu glumicu na setu...

PENELOPE CRUZ

"U ovoj priči možete fizički osjetiti rat"

Piše: **MAJA RADEVIĆ**
Foto: **MARIO ILIČIĆ**

Jevrejsko groblje u Sarajevu prošlog ponedjeljka od ranih jutarnjih sati "okupirale" su brojne novinarske ekipe. Razlog: početak snimanja filma *Venuto al Mondo* italijanskog reditelja **Sergia Castellitta**, u kojem glavnu ulogu tumači poznata španska glumica **Penelope Cruz**.

Oskarovka Cruz, koja u glavnom gradu BiH boravi već osam dana, do sada nije baš bila raspoložena za fotografisanje i davanje izjava novinarima. Uskraćeni za informacije "iz prve ruke" (s obzirom da su italijanski producenti odlučno "zaprijetili" i lokalnim saradnicima iz producentskih kuća *Pro.ba* i *Deblokada*), mediji se snalaze kako znaju i umiju. Tako smo lijepu Penelope već prvog dana njenog boravka u Sarajevu uspjeli fotografisati u bašti hotela *Evropa* u društvu supruga **Javiera Bardema** - po mnogima jednog od najboljih glumaca današnjice - potom je na trenutak "uhvaćena" dok je ulazila u automobil ispred hotela *Holiday Inn*, gdje je smještena "baza" filmske ekipe, a jedan ovdašnji medij čak je otišao toliko daleko i "ekskluzivno" objavio snimke sa sigurnosne kamere, na kojima se mutno vidi Penelope sa sinom u naručju dok bezbrižno razgleda suvenire u jednoj radnji na Baščaršiji...

PRVI KADROVI NA JEVREJSKOM GROBLJU

Ni na Jevrejskom groblju, gdje su snimljeni prvi kadrovi filma, niko nije imao više sreće. Na zadovoljstvo filmske ekipe i evidentnu frustraciju predstavnika medija, lokaciju su osiguravali brojni pripadnici obezbjeđenja koji su se dobro pobrinuli da se groblju ne može prići ni sa jedne strane svijeta, a uz to su uspješno rastjerali i par "inventivnih" fotoreportera koji su pokušali da naprave nekoliko fotografija sa krovova i terasa obližnjih kuća. I dok se nekolicina neustrašivih sa fotoaparatima hrabro probijala kroz korov i šiblje oko ruševina u blizini Jevrejskog groblja, drugi su mirno stajali ispred glavne kapije groblja i ravnodušno komentarisali kako su uspješno preživjeli cijeli rat, pa im sada ne pada na pamet da ginu od mogućih zaostalih mina "zbog nekakve glumice", pa makar ona bila i Penelope Cruz...

Tako je uglavnom protekao početak snimanja filma *Venuto al Mondo*, ili u prijevodu *Ipak rođen*, projekta koji prate velika očekivanja - iz nekoliko razloga. Film se snima prema romanu poznate italijanske spisateljice **Margaret Mazzantini**, supruge reditelja Castellitta. Ovo je inače drugi put da se trojac Mazzantini - ▸▸

REŽISER I GLUMAC
Pored toga što režira, Sergio Castellitto u filmu igra jednu od glavnih uloga

ZAŠTITA OD ZNATIŽELJNIH POGLEDA
Sve filmske lokacije u Sarajevu osiguravaju brojni pripadnici obezbjeđenja

Castellitto - Cruz okupio zajedno na jednom filmskom projektu. Prije sedam godina, Cruz je igrala glavnu žensku ulogu u Castellittovom filmu *Non Ti Muovere*, također zasnovanom na bestseleru Margaret Mazzantini, koji je prodat u više od milion i po primjeraka širom svijeta. Film je dobio izuzetno pozitivne kritike, a Cruzova je u ovom psihološkom trileru tumačila lik Italie, ljubavnice glavnog junaka, hirurga Timotea (u filmu ga je igrao reditelj Castellito), koja se bori sa ožiljcima traumatičnog djetinjstva.

SLIKE RATA I NOVI ŽIVOT

Nakon prve saradnje sa Castellittom, Penelope Cruz je oduševljeno govorila kako je rad sa njim i Margaret jedno od najboljih iskustava u njenoj glumačkoj karijeri. Zbog toga je bez oklijevanja prihvatila ponudu da glumi u filmu *Venuto al Mondo*, fascinirana likom udovice Gemme koju će utjeloviti na velikom platnu. Priča prati Gemmu koja sa sinom tinejdžerom, Pietrom, dolazi u poslijeratno Sarajevo, kako bi mu pokazala mjesto u kojem je rođen.

"Kao glumica, osjećam da će uloga Gemme biti jedna od najvažnijih u mojoj karijeri", kaže Penelope Cruz. **"Uloga Italie koju sam igrala u Castellittovom prethodnom filmu na neki način me je predodredila za ovu ulogu. Knjiga *Ipak rođen* jedna je od onih u kojima možete osjetiti, čak i namirisati rat. Obično ne volim ratne priče, jer mi se nasilje nikada ne čini dovoljno stvarnim, ali u ovoj priči možete zaista fizički osjetiti sav bol, strah i očaj rata."**

Ipak rođen treći je roman 50-godišnje Rimljanke Margaret Mazzantini, koja potiče iz umjetničke obitelji: otac joj je također pisac, a majka, Irkinja, bavi se slikanjem. Sama Margaret diplomirala je glumu i igrala klasične dramske uloge u pozorištu, gdje je i upoznala supruga Sergia Castellitta.

PRVI KADROVI SNIMLJENI U GLAVNOM GRADU BiH

Ekipa filma je počela snimanje na Jevrejskom groblju, a nastavili su dan kasnije na aerodromu

Damir Ibrahimović, izvršni producent

Ipak rođen je na prvom mjestu priča o ljubavi, strasnoj i nesavršenoj, kakve prave ljubavi i jesu. To je priča i o ogromnoj želji za majčinstvom, uskraćenoj, pa ipak ostvarenoj, o neobičnom slijedu događaja koji usred rata većini oduzima sve, ali nekome daruje život.

EMOTIVNI DOŽIVLJAJ RATA
Margaret Mazzantini, autorica romana *Venuto al Mondo*

Margaret Mazzantini kaže da je ovaj roman pisala sedam godina: **"Knjiga je prošla kroz dugi period probavljanja. Uvijek je tako kada imate priču koja vam zuji u glavi godinama, a sastavljena je od slika kojih zapravo niste svjesni."**

O tome šta ju je inspirisalo da napiše roman čija se radnja događa upravo u Sarajevu (u tri vremenska razdoblja - prije, tokom i poslije rata), Mazzantini je rekla: **"Inspiraciju sam dobila 1991. godine, kada je rođen moj prvi sin, Pietro - po njemu sam i nazvala lik sina u knjizi. Beba je, naravno, zahtijevala svu moju pažnju i tih prvih mjeseci dane sam provodila u kući hraneći ga i gledajući TV, na kojem su prikazivane slike rata u Sarajevu. Sjećam se svojih pomiješanih osjećanja: gledam kako se svijet raspada, užasne slike izbjeglica, rata, leševa, i sve se to događa samo nekoliko stotina kilometara od moje kuće, a sa druge strane, tu je taj snažan osjećaj da ste stvorili jedan novi život, osjećaj nade. Rat u bivšoj Jugoslaviji jedan je od prvih ratova koji su prenošeni na televiziji gotovo svako-**

GLUMICA MINKA MUFTIĆ O FILMU I "EUFORIJI PENELOPA"

"Poštujem kolegicu Cruz, ali za mene ne postoje hodajući bogovi"

Pored Penelope Cruz i reditelja Sergia Castellitta, koji također tumači jednu od glavnih uloga, u filmu će uloge ostvariti i američki glumci **Emile Hirsch** i **Fernando Lara**. Mladom bosanskohercegovačkom glumcu **Adnanu Haskoviću** također je pripala jedna od većih uloga, a među bh. glumcima kojima su dodijeljene uloge su i **Minka Muftić**, **Mediha Musliović**, **Moamer Kasumović** i **Milan Pavlović**. U filmu se pojavljuje i veliki broj statista, koji su izabrani na audicijama u Sarajevu prije nepuna dva mjeseca.

Niko od bh. glumaca angažiranih u filmu ovih dana nije davao izjave za medije, zbog ugovora koji im nalažu da se detalji projekta ne smiju javno iznositi. Izuzetak je glumica Minka Muftić, koja je

Minka Muftić

na dan početka snimanja kratko razgovarala sa novinarima. Muftićeva će, kako je kazala, u filmu igrati ženu Anelu, koja je uključena u potragu za fotoreporterom Diegom.

"Radnja filma je vrlo zanimljiva i slojevita. Scenarij je izuzetno veliki, mislim da predstavlja materijal za dva filma", rekla je Minka Muftić.

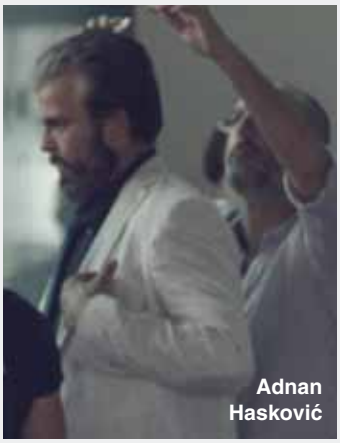
Adnan Hasković

Komentirajući prve utiske sa snimanja, ova glumica navela je da je riječ o visokokvalitetnoj produkciji i uvjetima snimanja: **"Kada se radi o BiH, naši su glumci navikli na nešto skromnije uslove, ali ovo je za velike koprodukcije normalno, dok za nas to graniči s luksuzom."**

Sa druge strane, Italijani navodno nisu baš bili pretjerano velikodušni kada su u pitanju honorari za bosanske glumce. Muftićeva je kratko prokomentirala i euforiju oko dolaska slavne glumice Penelope Cruz u Sarajevo.

"Svakog čovjeka poštujem, ali nemam hodajućih bogova, jedan je Bog. Penelope Cruz je kolegica s kojom ću snimati, uz zaista veliko poštovanje prema njoj kao glumici koja mi djeluje vrlo simpatično", kaže Minka Muftić.

Film će snimati dijelom na bosanskom, a dijelom na engleskom jeziku, te će i Penelope Cruz pojedine dijelove teksta govoriti na bosanskom jeziku. Inače, gotovo kompletna tehnička oprema za snimanje dopremljena je kamionima iz Srbije. ■

dnevno, uživo, tako da smo ga mogli pratiti izbliza i to je imalo jak emocionalni uticaj na nas. Nekoliko godina kasnije, pomislila sam na to vrijeme i počela pričati priču o ženi koja se bori da dobije dijete, iako su sve okolnosti protiv nje. Uz to se upušta u ljubavnu priču koja se urušava uporedo sa Sovjetskim Savezom, Berlinskim zidom, a u konačnici, opsada Sarajeva postaje opsada svih likova iz priče."

U jednom od svojih intervjua, Margaret se prisjetila i vremena kada je prvi put posjetila Sarajevo, neposredno nakon rata.

BIJEG OD NOVINARA
Penelope Cruz ne želi davati izjave i uvijek je okružena osobnim čuvarima

"Upoznala sam nevjerovatne ljude, koji su mi pokazali koliko su snažni morali biti da bi preživjeli rat. Godine 1984. olimpijska baklja upaljena je u Sarajevu označivši početak vremena nade i borbe i taj se plamen prenosio s generacije na generaciju, iz ruke u ruku različitih *očeva* koje upoznajete u mojoj knjizi, i koje će Pietro upoznati... Uprkos svemu, taj olimpijski plamen i dalje simbolizira nadu i govori nam da i dijete koje se rodi pod najužasnijim mogućim okolnostima može izrasti u normalnog, slatkog tinejdžera, dovitljivog i iznenađujuće nevinog, poput bilo kojeg drugog tinejdžera na svijetu", objašnjava autorica.

Film *Ipak rođen* proteklih dana sniman je na različitim lokacijama u Sarajevu - od aerodroma i Termalne rivijere na Ilidži, do ulica u starom dijelu grada... Kako je planirano, ekipa filma radiće u Sarajevu još oko tri sedmice, nakon čega bi se snimanje trebalo nastaviti na otoku Korčula, a zatim u Italiji. Projekat se realizira u italijansko-španskoj koprodukciji, u saradnji sa Produkcijom *Živa* iz Hrvatske i izvršnim producentima iz BiH - *Pro.ba* i *Deblokada*. ■

U augustu su proslavili četrnaesti rođendan i još uvijek su jedina privatna radio stanica u Srednjobosanskom kantonu; Radio TNT je ozbiljan radio sa ozbiljnim godišnjim muzičkim festivalom, koji je prošlog vikenda održan četvrti put

TRAVNIK - SVIJETLI VILAJET

TRAVNIK GORI
Stanovnici malog - velikog grada u velikom broju su posjetili svoj *Festival*

Piše: **DINO BAJRAMOVIĆ**
Foto: **ADIN PINJO i BENJAMIN SEFEROVIĆ**

Njihov program se može čuti od Kupresa do Visokog, uz slogan: *Slušaj i uživaj* nastoje stvoriti jedan poseban, mali svijet u kojem se slušaoci mogu opustiti i uživati, ambicija im je da sutra budu bolji nego danas, i tako svaki dan, žele biti najbolji prijatelji svojim konzumentima i, koristeći sofisticirana mentalna sredstva, ne dozvoljavaju da u Travniku pobijedi narodna muzika! Zašto bi i dozvolili, kada još uvijek ima dobrodržećih svjedoka koji se sjećaju da je u Travniku nekada bilo više registrovanih rock and roll bendova nego u Sarajevu! I svi oni, rockeri i nekad i sad, u rodnom gradu **Ive Andrića** slušaju program Radija TNT, koji je u augustu ove godine proslavio svoj četrnaesti rođendan.

RASTEMO I UČIMO

"Travnik stvarno ima jaku rock and roll tradiciju. Pored toga, imamo i jaku kulturnu i sportsku tradiciju. Međutim, sada na prste možemo nabrojati sve koncerte, predstave ili sportske manifestacije koji se održe u našem gradu u toku jedne godine. Mi smo uvijek bili centar i siguran sam da ćemo to ponovo biti. Samo treba posložiti stvari, okupiti ljude i raditi. Da nisam siguran da ćemo vratiti stari sjaj, odmah bih otišao iz Travnika", govori nam **Dino Lolić**, osnivač, vlasnik i direktor Radija TNT.

Teško je u današnjim uslovima, pogotovo u malim sredinama, organizovati dvodnevni muzički događaj. Kako su prošli sa organizacijom *4. Code Music Festa*, koji je ispred Zavičajnog muzeja Travnik održan 9. i 10. septembra, i u finansijskom, ali i u onom striktno organizacijskom smislu, pitamo menadžera TNT-a **Alema Lolića**: **"Veoma smo zadovoljni kako je sve prošlo ove godine, posebno smo sretni što su ljudi prepoznali naš trud i posjetili *Festival* na kojem su uglavnom nastupili nešto *žešći* muzičari od onoga što većina ovdašnje publike traži i očekuje. Nisam mogao ni zamisliti da će nas posjetiti nekoliko hiljada ljudi. Jeste ulaz bio besplatan i sve to, ali ipak sam pozitivno iznenađen. Vidi se da sazrijevamo, rastemo i učimo na svojim greškama. Slobodno mogu da kažem da već imamo jednu ekipu koja je sposobna da organizuje i mnogo veće stvari od ovoga. Što se tiče financija, to je skroz druga priča. Jako je teško skupiti bilo kakav ozbiljniji novac za festival koji se ne održava u nekom od velikih gradova. Ali, srećom, uvijek ima ljudi i firmi koje su**

Dino Lolić: "Travnik je uvijek bio centar i siguran sam da će to ponovo biti"

JUNIOR I SENIOR
Alem i Dino Lolić

ZA ŠARANA, JARANA
Sa koncerta grupe *Letu štuke*

spremne rizikovati i ulagati novac u razvoj festivala u maloj sredini poput Travnika. Naravno, sretni smo što imamo i veliku podršku kolega iz medija, bez kojih ovo ništa ne bi bilo moguće. Ove godine smo dobili i konkretniju podršku predstavnika lokalnih vlasti u vidu prostora, dozvola itd."

U dva dana *Festivala* nastupili su, između ostalih, *Letu štuke* (Sarajevo), *KillingJazzHardCoreBaby* (Travnik), *Baltazar* (Pula), *Billy Andol* (Sarajevo), *Chill Out* (Travnik), *Dede putra* (Cazin), *Filling Silence* (Sarajevo), *Kevlar Bikini* (Zagreb), *Kuriri* (Pirot).

POZICIJA NA TRŽIŠTU

Prošle godine Alem nam je govorio da je, žanrovski i produkcijski, "donja granica" na Radiju TNT - **Gibonni**. S obzirom na ono što smo čuli u ta dva dana oni su, uglavnom, odabrali bendove koji sviraju puno radikalnije, dinamičnije i žešće od spomenutog izvođača. Možda i rizično, jer, ne tako davno, u tom gradu je zabranjen koncert grupe *Let 3*, mada je zabrana bilo i u nekim drugim manjim sredinama u BiH... **"Moram priznati da mi samo puštamo *Letu štuke* od bendova koje smo ugostili, ali to nikako ne smije biti razlog da ne dovedemo te mlade bendove na *Festival*. Naprotiv, mislim da nema nikakvog rizika u tome da se pušta rock na radiju i organizuju rock festivali. Jasno je da su generacije koje su danas nositelji naše zajednice - osobe u kasnim tridesetim i ranih četrdesetim godinama - odrasle uz *Zabranjeno pušenje*, *Haustor*, *Azru*, EKV, *Parni valjak*, *Prljavo kazalište*, *Crvenu jabuku*, *Plavi orkestar*.**

Naravno, i tada je bilo folka i soft popa, ali nije bilo DJ Krmka i njemu sličnih. Tako da je ustvari logično da pravimo rock festival. Znam da je koncert grupe *Let 3* ponajviše zabranjen zbog nekih privatnih relacija. Ti ljudi uopće nisu razmišljali da će zabranom koncerta toliko naškoditi imidžu našeg grada da se i nakon pet godina piše o tome. Mi u tih pet godina, izuzev našeg festivala, nismo imali čestitog koncerta u gradu. A da ne govorim o predstavama i drugim aktivnostima koje se trebaju odvijati u ustanovama poput *Centra za kulturu Travnik*, u kojem je zabranjen koncert benda *Let 3*. Naša djeca su najveću gubitnici ovdje. Oni su ti koji ne idu na koncerte, predstave, sportske susrete", naglašava Alem Lolić.

Još uvijek su jedina privatna radio stanica u Srednjobosanskom kantonu. Reklamno - to je i više nego prihvatljivo, ali i konkurencija je pozitivna komponenta. **"Naravno da imamo konkurenciju. Naša konkurencija su radio stanice sličnog formata, koje se mogu slušati u centralnoj Bosni. Imamo više od deset radio stanica koje smatramo za konkurenciju. Ali, to je zdravo i vrlo je važno da se takmičimo, jer ćemo biti bolji. A što se tiče marketinga, nama su konkurencija i brojne općinske radio stanice koje vrše stalno obaranje cijena reklamiranja, što nam svima otežava situaciju. Istraživanja slušanosti radio stanica, pak, toliko su netačna da nijedan ozbiljan istraživač neće uzeti u obzir te podatke, a zbog velikog odstupanja i veoma malog uzorka. Ali, to je jedini način da se vidi pozicija na tržištu i mi se moramo ravnati po zvaničnim istraživanjima koje obavljaju agencije. Sigurno je da smo po svim zvaničnim istraživanjima najslušanija radio stanica u centralnoj Bosni kod osoba u dobi od 25 do 54 godine i sa primanjima zaposlenih iznad prosjeka"**, objašnjava Dino Lolić.

Mogu li oni reći da nakon 4. izdanja *Festivala* imaju vjernu publiku i rock and roll poštovaoce, kako bi u miru mogli nastaviti dalje? **"Mislim da imamo dosta publike, ali da mi to možemo uraditi i bolje. Kontinuitet je najbitniji pri organizovanju festivala i koncerata. Da pored našeg festivala u Travniku imamo još barem deset koncerata godišnje, bukvalno bi *odgojili* generacije mladih ljudi, koji će sutra razvijati naš grad"**, tvrdi Lolić junior.

Radio TNT i njihov *Festival* zaslužuju i više prostora u našim novinama. No, neka ih, nek' još malo stasaju. Jer, najvažnije jeste da kod njih nikada neće pobijediti narodna muzika! ■

HRVATSKA "PRISVOJILA" OTKRIĆA U HUTOVOM BLATU

U parku prirode Hutovo blato prije četiri godine otkriveni su brojni arheološki nalazi, stari hiljadama godina; jedna od naših najuglednijih naučnica, arheologinja SNJEŽANA VASILJ koja je vodila istraživanja u Hutovom blatu, za "SB" otkriva kako se netransparentno trošio novac za istraživanja, te kako su saradnici iz Hrvatskog restauratorskog zavoda, uz svesrdnu podršku "privatnika" iz BiH, pripisali sebi sve zasluge za vrijedna arheološka otkrića

Piše: **MAJA RADEVIĆ**

Park prirode Hutovo blato u Hercegovini jedna je od najatraktivnijih lokacija za bh. arheologe-istraživače. Još početkom 70-ih godina prošlog stoljeća tu su prvi put pronađene hiljadama godina stare amfore u kojima se čuvalo vino i ulje. Prije četiri godine, početkom 2007., tim podvodnih arheologa predvođen profesoricom **Snježanom Vasilj** na dnu jezera Desilo pronašao je više od stotinu amfora, ali i ostatke ilirskih brodova za koje se pretpostavlja da su stari više od 2.000 godina.

SARADNJA SA ZAGREBOM I PODRŠKA MINISTRA

Ogromna koncentracija pronađenih amfora u Hutovom blatu u to vrijeme privukla je veliku pažnju medija u regionu, kao i arheologa iz inostranstva. Istraživanja na Desilu finansirala je Vlada Federacije BiH preko federalnog Ministarstva kulture i sporta, na čelu sa tadašnjim ministrom **Gavrilom Grahovcem**. Prvi transfer iz budžeta Ministarstva - 15.000 KM - uplaćen je na račun Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, na čijem Odsjeku za arheologiju radi profesorica Vasilj.

"U arheologiji ne možete ništa sami napraviti - iza vas mora stajati znanstvena institucija, a kako sam ja zaposlena na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, tih 15.000 maraka je prebačeno na račun Fakulteta i mogli smo početi s istraživanjem", objašnjava Snježana Vasilj.

S obzirom da u BiH ne postoji dovoljno kvalitetna oprema, ali ni iskusni ronioci za podvodna arheološka istraživanja, Snježana Vasilj u pomoć je pozvala kolege iz Hrvatske, tačnije iz Odjela za podvodnu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda.

	ugovor	1	10.000,00	10.000,00
	kom	2	3.000,00	6.000,00
	kom	2	2.000,00	4.000,00
	kom	1	30.000,00	30.000,00
	kom	1	20.000,00	20.000,00
	kom	1	30.000,00	30.000,00
og	kom	1	100.000,00	100.000,00
				0,00
	kom	1	6.000,00	6.000,00
	ugovor	1	3.000,00	3.000,00
	kom	200	5,00	1.000,00
	kom	500	8,00	4.000,00
	kom	3	500,00	1.500,00
	kom	1	4.000,00	4.000,00
	kom	1	15.000,00	15.000,00
	kom	1400	4,00	5.600,00
	kom	3	2.500,00	7.500,00
	kom	6	150,00	900,00
	kom	6	1.000,00	6.000,00
	kom	6	1.000,00	6.000,00
	kom	1500	15,00	22.500,00
				378.600,00
			ukupno	931.800,00
				46.590,00
				978.390,00

VELIKI APETITI

Firma NCEI tražila je od Federalnog ministarstva kulture i sporta gotovo milion maraka za istraživanje

KO ŽELI PROFITIRATI OD ARHEOLOŠKOG NASLIJEĐA

Profesorica Snježana Vasilj ogorčena je zbog odnosa svojih kolega iz BiH i Hrvatske koji je, kako kaže, namjerno zaobilaze u odlukama

"Sa mnom je u početku radio kolega Mario Jurišić, koji je tada bio ravnatelj Odjela za podvodnu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda. Kao fotograf na projektu angažovan je Zdenko Marić iz Mostara s kojim smo i ranije surađivali, a pomagali su nam i ronioci iz kluba *Neretva*", priča profesorica Vasilj.

Nakon što je uspješno okončana prva faza istraživanja (u međuvremenu je na Hutovom blatu otkriveno i groblje staro hiljade godina), ministar Grahovac je, prema riječima Snježane Vasilj, bio izuzetno raspoložen za nastavak finansiranja cijelog projekta, svjestan izuzetnog značaja arheoloških nalaza.

"Međutim, negdje u to vrijeme Zdenko Marić i ministar privrede Hercegovačko-neretvanskog kantona Esad Humo, koji je također bio uključen u projekat, počeli su mi govoriti da bilo bolje da novac koji dobijamo za istraživanje više ne ide preko fakulteta, nego da to riješimo na drugi način. Rekla sam im da to ne može tako i da iza arheoloških istraživanja mora stajati znanstvena institucija. Ipak, oni su ustrajali u tome da registriraju privatnu firmu, i to su na kraju i učinili: osnovali su NCEI - Nevladin centar za istraživanje i edukaciju, bez mog potpisa i odobrenja", tvrdi Snježana Vasilj.

Vasilj kaže da kada je NCEI preuzeo stvari, uprkos tome što je i dalje bila glavni istraživač na projektu, ona više nije imala nikakvog uvida u finansiranje: **"Iz Ministarstva su tražili da im podnesemo izvještaj o tome koliko je novca potrebno za nastavak istraživanja i ja sam napravila troškovnik sa ukupnom sumom od oko 100.000 KM. Međutim, kada su Marić i Humo iznijeli svoj prijedlog finansiranja, umalo nisam pala u nesvijest!"**

DRŽAVNI NOVAC ZA PRIVATNU FIRMU

Humo i Marić su, što pokazuju i izvještaji koje imamo, od federalnog Ministarstva za prvu, šestomjesečnu fazu istraživanja najprije zatražili 342.300 KM. U drugom izvještaju, za 16 mjeseci istraživanja planirali su budžet od 586.000 KM, dok je njihov treći plan podrazumijevao budžet u iznosu od blizu milion maraka, tačnije 978.390 KM. Sav novac bi se, naravno, uplaćivao na račun njihove privatne firme NCEI. Uz to, kako tvrdi Snježana Vasilj, Marić i Humo su uspjeli i od Ministarstva turizma dobiti 80.000 KM za uređivanje lokaliteta Hutovo blato, iako se tamo ni dan-danas ne mogu naći čak ni obične table koje obilježavaju mjesto, putokaza nema, trava oko jezera je zarasla, a nema ni planiranih turističkih info punktova.

OTKRIĆA NEPROCJENJIVE VRIJEDNOSTI

U Hutovom blatu samo u protekle četiri godine nađeno je preko stotinu amfora, rimsko koplje, ostaci ilirskih brodova...

Ministar Grahovac je, kaže naša sagovornica, iz nekog razloga pristao na to da cjelokupno finansiranje istraživanja ide preko firme NCEI (tu vjerovatno ne treba zanemariti činjenicu da je pomenuti Esad Humo, suvlasnik firme, Grahovčev stranački kolega iz Stranke za BiH, op.a.).

Pored još uvijek otvorenog pitanja gdje je tačno završilo više od 300.000 maraka koliko je Ministarstvo do sada uložilo u istraživanje, saradnici iz Hrvatske koji su učestvovali u istraživanju, kako tvrdi profesorica Vasilj, bukvalno su oteli svu dokumentaciju o arheološkim nalazima na Hutovom blatu i odnijeli je sa sobom u Zagreb!

"Kada smo počeli istraživanje 2007., nije postojao ugovor o saradnji sa Hrvatskim restauratorskim zavodom, jer to bi podrazumijevalo nešto sasvim drugo: ako idete partnerski, onda obje strane nešto ulažu, materijal ostaje kod istraživača, a znanstvene rezultate istraživanja pišemo zajedno. Takav ugovor nikad nije potpisan, već su svi suradnici iz Hrvatske bili angažovani isključivo kao radna snaga - dakle, plaćen im je put, smještaj i 200 KM dnevnice", kaže Snježana Vasilj.

KRAĐA DOKUMENATA

Ipak, firma NCEI je bez njenog znanja potpisala ugovor sa **Igorom Miholjekom**, ravnateljem Odjela za podvodnu arheologiju iz Zagreba (bivši ravnatelj Mario Jurišić, koji je prvobitno sarađivao sa Snježanom Vasilj, u međuvremenu je preminuo, op.a.). Prema tom ugovoru, Miholjek će za honorar od 9.000 kuna, mimo Snježane Vasilj, napisati elaborat o istraživanju.

"Tog dana kada sam pronašla taj 'tajni' ugovor trebala sam se naći s kolegama iz Hrvatske i preuzeti kompletnu dokumentaciju o istraživanju kako bih mogla da napišem elaborat za Ministarstvo i Zavod u Mostaru, što sam po zakonu dužna učiniti. Međutim, oni su sve odnijeli sa sobom u Zagreb", kaže Snježana Vasilj.

Dokumentacija, prema njenim riječima, do danas nije vraćena u Bosnu i Hercegovinu, a u međuvremenu, kolege iz susjedne Hrvatske pišu "znanstvene" izvještaje o istraživanjima na Hutovom blatu i sebi pripisuju sve zasluge za tamošnja arheološka otkrića. O tome govori i brošura na engleskom jeziku pod nazivom *Exploring Underwater Heritage in Croatia* (Istražujući podvodno naslijeđe u Hrvatskoj), u kojoj autori **Krunoslav Zubčić** i Igor Miholjek opisuju kako je tokom 2007. i 2008. godine Hrvatski restauratorski zavod istraživao na vrijednom arheološkom lokalitetu jezera Hutovo blato - a pri tome se nigdje ne spominju niti bh. arheolozi, ni činjenica da se taj lokalitet nalazi u Bosni i Hercegovini. Prije nekoliko dana, Snježanu Vasilj posjetio je ugledni zadarski arheolog prof. dr. **Zdenko Brusić**, koji je 70-ih godina među prvim arheolozima istraživao u Hutovom blatu.

"Kolega Brusić mi je pokazao rad Vesne Zmajić i Igora Miholjeka o Desilu koji su mu poslali iz Hrvatskog restauratorskog zavoda, sa molbom da napiše recenziju. On mi je dao taj rad i otvoreno mi rekao da neće sudjelovati u njihovim prljavim poslovima", kaže Snježana Vasilj.

Profesorica Vasilj na kraju naglašava da nije imala drugu opciju nego da javno progovori o ovoj drskoj arheološkoj krađi, te da je sada primorana zatražiti putem zvaničnih organa vlasti Bosne i Hercegovine da se sva dokumentacija o nalazištima u Hutovom blatu iz Hrvatske hitno vrati u našu zemlju, kamo i pripada.

"Naša država ima jedan jedini podvodni arheološki lokalitet, a to je Hutovo blato. Hrvati ih imaju oko 200. Ja jesam Hrvatica, ali to nema nikakve veze s mojim poslom. Ovo što se radi je zaista sramotno i Hrvatska mora vratiti te dokumente", ogorčeno zaključuje Snježana Vasilj. ■

JOŠ NEPOTVRĐENI IZVJEŠTAJI O UTROŠKU SREDSTAVA

Na račun firme NCEI Ministarstvo uplatilo većinu iznosa od 338 hiljada maraka

Prema informaciji koju smo dobili iz federalnog Ministarstva kulture i sporta, ovo Ministarstvo je finansiralo arheološka istraživanja na lokalitetu Hutovog blata od 2003. do 2008. godine, a ukupno je u tom periodu izdvojeno 338.321 KM. Posljednji transfer realiziran je u septembru 2008. godine.

Angela Petrović, pomoćnica federalnog ministra za kulturno-historijsko naslijeđe i kulturu, za "SB" kaže da je većina pomenutog iznosa uplaćivana na račun firme NCEI iz Mostara. Petrovićeva dodaje i da Ministarstvo još nije prihvatilo izvještaje o utrošku tih sredstava.

"S obzirom da je Snježana Vasilj voditeljica projekta, usmeno sam zatražila od nje suglasnost s tim izvještajima, a koje je inače podnio Hrvatski restauratorski zavod", kaže Angela Petrović. **"Međutim, Snježana Vasilj nije željela potpisati izvještaje i to je jedno otvoreno pitanje koje sada trebamo riješiti."** ■

Novo u BiH!

MARBO 100% PRIRODNI PREPARATI

NOVO

potražite u odabranim ljekarnama (popis na webu) ili naručite pouzećem

PROTIV JAKOG ISPADANJA KOSE I ZA PONOVNI RAST

MARBO AKTIVATOR
- aktivira rast nove kose na proriđenim i ogoljelim mjestima
- učinkovit za sve vrste alopecija

MARBO LOSION
- nevjerojatnom brzinom zaustavlja ispadanje kose
- protiv prhuti i seboreičnog dermatitisa

MARBO ŠAMPON
- sprečava pojačano maščenje kose, perutanje, svrab kože glave
- jača tanku i rijetku kosu

marbo

www.marbo-kosa.com

Uvoznik i distributer za BiH:
Dugi Commerce d.o.o., Trnska cesta b.b. Široki Brijeg
Info tel i narudžbe: 039 705 333, mob: 063 347 999

TV BINGO

5 VANREDNO KOLO

IZVLAČENJE
12.10.2011.
u 20:10h
FTV

2x 3D TV

3x 5.000 KM

PUTOVANJE U LONDON za dvoje

3x GOLF VI

SMS
091 412 601
063 888 71

Želimo da sa Vama proslavimo naš 50-ti rodjendan. Letimo zajedno ka najljepšim evropskim gradovima.

ADRIA 50
SA VAMA

A STAR ALLIANCE MEMBER

www.adria.si

adr.sarajevo@adria.si
Tel: 033 232125

BRITKI JEZIK I UM

Britansko-američki pisac, novinar i mislilac Christopher Hitchens u bezbroj prilika se svađao sa vjernicima dokazujući im njihove zablude, a među njegovim protivnicima u debatama bili su i bivši britanski premijer Tony Blair i američki glumac Mel Gibson

Njegova vjera je ateizam, a njegova misija već skoro četrdeset godina polemisanje i brutalno razračunavanje sa neistomišljenicima: iako je teško bolestan od raka i iscrpljen mučnim liječenjem CHRISTOPHER HITCHENS (62) ne odustaje od svojih uvjerenja; proteklih dana objavio je knjigu eseja "Dokazivo" za koju kaže da je možda njegova posljednja i još jednom je svojim provokativnim tvrdnjama uspio uznemiriti i svoje obožavatelje i svoje neprijatelje; Hitchens uporno negira Boga, podržava američke vojne akcije, blati svetice, te tvrdi da žene nemaju smisla za humor, a da je njegov voljeni Marx aktuelniji nego ikad

OPROŠTAJ LJUTOG POLEMIČARA

Piše: **ADISA BAŠIĆ**

U ratu je dolazio u Bosnu i tražio vojnu intervenciju, pisao o Sarajevu, Srebrenici, Goraždu...

Kad nekog voli, **Christopher Hitchens** je prema njemu blag, raznježen, gotovo bolećiv. Jedna od njegovih slabosti je Bosna i Hercegovina, koju je posjetio '92. godine i o kojoj je nastavio pisati i mnogo godina kasnije: on nije imao nikakvih dvojbi da je opsada Sarajeva bila **"napad fašističkih barbara na civilizirani evropski grad"**, a o Sarajlijama je rekao da će "**njihovo prijateljstvo i solidarnost ostati u njegovom sjećanju do kraja života"**. Oko Srebrenice je vodio bijesnu polemiku sa profesorom **Ronaldom Steelom** koji je bio napisao u *New York Timesu* da je pad zaštićene zone možda skriveni blagoslov jer će sada konačno u Bosni zavladati mir. **"Taj je blagoslov baš efikasno skriven iza masovnih ubistava"**, rekao je s gorkom ironijom Hitchens i svoju tadašnju reakciju opisao riječima **"sramota, poniženje, bijes"**. Napisao je i predgovor za strip **Joea Sacca** *Goražde* u kojem kaže: **"Bosna nije bila prijetnja nikome: Bosanci su definisani svojom dugom i mirnom navikom suživota. Oni koji su ih klali i protjerivali morali su da lažu i urlaju kao što ubice i silovatelji moraju sebe psihički dovesti u takvo stanje da bi mogli da počine zločine."**

Rat u Bosni prema Hitchensovom shvatanju je ogromna vanjskopolitička greška Amerike, domovine koja je usvojila njega Britanca i za koju je duboko vezan. Kada nekog ne voli ili se s njim ne slaže Hitchens je nemilosrdan, on ne bira sredstva, uvrede, i najgrublje argumente kojima će satrati neprijatelja.

OD SVIH SVOJIH NEPRIJATELJA BOGA NAJOZBILJNIJE SHVATA

Na meti su mu obično Bog i njegovi službenici, a svoje stavove nije nimalo ublažio ni nakon dvanaest mjeseci žestoke borbe sa opakim karcinomom jednjaka. **"Bog je još privilegovan, on je jedini neprijatelj kojeg Hitchens barem toliko poštuje da se prema njemu ponaša kao prema odrasloj osobi"**, rekao je ironično jedan od Hitchensovih kritičara.

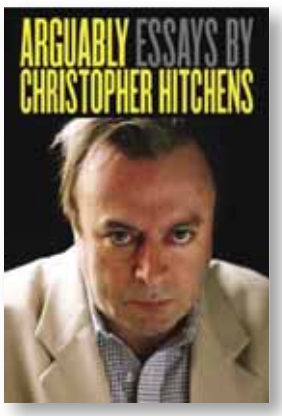

Proteklih dana objavljena je Hitchensova peta knjiga eseja *Arguably* (Dokazivo) i, prema autorovim riječima, ovo bi mogla biti i posljednja. Na kraju knjige on se zahvalio svojim prijateljima i kolegama s kojima je godinama vodio inspirativne razgovore, ali je rekao da im je zahvalan i što su mu zajedno sa ljekarima i porodicom pomogli da preživi proteklu godinu i da ne izgubi motiv za borbu. **"Bez moje izuzetne supruge Carol Blue i njene moći ubjeđivanja ne bih imao ni snage ni strpljenja da izdržim neke od tretmana, niti da u liječenju ustrajem. Priznanje koje im iskazujem više je od zahvalnosti: svaka predaja, fatalizam ili očaj bili bi na nivou izdaje svega onoga za šta se zalažem isto kao što bi kapitulacija bilo i posezanje za nekim magičnim i čudotvornim rješenjima"**, napisao je Hitchens.

U ovoj knjizi je preko stotinu Hitchensovih eseja koji su nastajali u različitim vremenima, a neki od njih ranije su objavljivani u magazinu *Vanity Fair* sa kojim Hitchens

ŽIVIO SAM BOEMSKI I NE KAJEM SE

Christopher Hitchens oduvijek je pio ogromne količine alkohola, ali tvrdi da su vino i viski bili podsticaji bez kojih ne bi bio tako razgovorljiv i kreativan u pisanju; danas mu je, nažalost, zdravlje jako narušeno

ŽIVOT U LUKSUZU: Hitchens se najradije druži sa ljudima koje poziva svojoj kući jer tako, kako kaže, može kontrolisati ko dolazi, šta se jede i pije, o čemu se priča

sarađuje još od 1992. godine i za koji je pisao i tekstove o Bosni.

Za njega su ljudi koji ga poznaju govorili da pije toliko da bi ta količina alkohola svakog prosječnog čovjeka ubila, a da puši neprestano te da se jedva odvikao od toga da puši čak i dok se tuširа. Živi u Washingtonu u luksuznom stanu, a društveni život uglavnom organizuje tako što poziva ljude kod sebe u goste. **"Tako mogu kontrolisati ko će doći, šta će se jesti i piti, o čemu će se pričati..."**, opisao je pomalo ironično Hitchens ovu svoju naviku. Za njega se govorilo da piše brže nego što mnogi ljudi čitaju, družio se uvijek sa zanimljivim umjetnicima i intelektualcima, a nerado je odlazio na spavanje. **"Ne sviđa mi se ideja da sam u nesvjesnom stanju"**, objašnjavao je Hitchens u više navrata zašto voli ostajati budan dokasno. Dugo godina smatran je perjanicom američke ljevice, ali od rata u Iraku ovu poziciju je definitivno izgubio. Kolege su počele da mu zamjeraju što je u jednom trenutku podržavajući američke vojne akcije postao simpatizer Georgea Busha.

NAJGORI PAKAO BI BIO BEZ PIĆA I KNJIGA

U svojoj knjizi *Dokazivo* Hitchens piše uglavnom o svoje dvije najveće strasti: politici i književnosti. Ovo dvoje kod njega se isprepliće do neraskidivosti: za politička dešavanja u svijetu uvijek ima odgovarajuću referencu u književnosti, a književnost ne pristaje čitati bez svijesti o društvenom kontekstu.

Njegovi eseji uvijek pokazuju autorovu veliku obrazovanost, on je još kao dječak bio vrlo nadaren i zainteresovan za školu, a studirao je na Cambridgeu. Jedan od njegovih prijatelja je rekao da bi Bog, ako postoji, najgore kaznio Christophera tako što bi mu oduzeo piće i biblioteku. Svaka druga verzija pakla bila bi za njega podnošljivija, izabrao bi je radije nego i raj u kojem bi se sigurno dosađivao. Dosada je za Hitchensa najveće prokletstvo, on je kao novinar pred sebe uvijek postavljao zahtjev da o čemu god da piše to nipošto ne smije biti dosadno.

Njegovi tekstovi zaista nikada nisu dosadni, ali nisu nikad ni srednjostrujaški. Njime ćemo se ili oduševiti ili će nam se od njegovih tirada povraćati: kada se sa njim

IZ HITCHENSOVIH MEMOARA "HITCH 22"

Do američkog državljanstva uz pomoć Bosanca

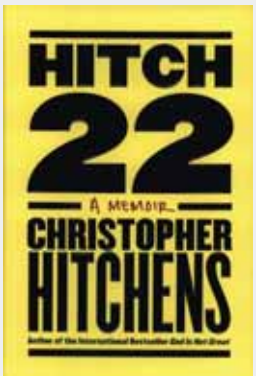

Iako skoro tri decenije živi u Americi, Hitchens, rođenjem Britanac, se sve do 2007. nije prijavio da dobije američko državljanstvo. U svojim memoarima on opisuje kako ga je na to nagnao razgovor sa bosanskim muslimanom, čovjekom koji ga je vozio kad se vraćao sa jednog gostovanja na televiziji. **"*Imaš li ti državljanstvo?*, pitao me čovjek koji je smatrao da je zemlja njegovog rođenja mogla biti spašena od podjele i genocida samo da je Amerika prije intervenisala. Otezao sam sa odgovorom a on mi je rekao: *Trebao bi to uraditi: mi trebamo Americi*. Da bi naglasio svoje riječi, dao mi je karticu sa imenom jednog advokata za imigracijske poslove. Nazvao sam nakon nekoliko dana i javio mi se ženski glas sa jakim irskim akcentom. Kad sam se predstavio pitala je da li sam ja napisao onu knjigu o Majci Terezi** (op. a. Hitchensova iznimno kritička knjiga u kojoj Majku Terezu opisuje kao vjerskog fanatika i zlostavljačicu siromašnih). **Po irskom akcentu sam zamislio neku smjernu katolkinju i već bio siguran da ću morati naći novog advokata, kad sam joj odgovorio potvrdno. *Ako je tako, naša firma će biti sretna da preuzme vaš slučaj* pro bono, *bez naplate bilo kakvih troškova*, rekla je topeći se od ljubaznosti. Kakva koincidencija, pomislio sam, sekularni bosanski musliman, antiklerikalna Irkinja i ja, ovo ti se može desiti samo u Americi."** ■

SUROVA ŠALA NA SOPSTVENI RAČUN

Hitchens je svojedobno ironično pisao o svom pokušaju da promijeni stil života, pa je prestao pušiti ispod tuša, popravio zube, vježbao, depilirao se...

slažemo, uzdizaćemo ga kao velikog mislioca i eruditu, ali ako nam se zamjeri (kao što se zamjerio mnogima) čudićemo se da takve misli dolaze od iste osobe.

U knjizi *Dokazivo* nalazi se i jedan od njegovih često citiranih eseja *Zašto žene nisu duhovite*. **"Molim vas, nemojte se praviti da ne znate o čemu govorim"**, kaže Hitchens nakon što ustvrdi kako su muškarci zabavljači u društvu, a žene uglavnom publika. Prema njegovim riječima, ovaj esej je od svih njegovih eseja najčešće pogrešno tumačen. Ipak, teško je pojmiti kako bi se ovaj esej mogao ispravno tumačiti kad autor u njemu doslovno objašnjava kako je evolucija muškarce natjerala da budu duhoviti kako bi lakše došli do žene, a da ženama ta vrsta napora nije bila potrebna. U istom tekstu on doduše govori i kako je muškarce lakše nasmijati jer se smiju i zadnjoj gluposti, možda dijelom jer su i sami glupi, i iznosi još

nekoliko uvredljivih uopštavanja i za žene i za muškarce.

Hitchens analizira i trivijalnost mode i stanje eura, on promišlja totalitarizam, piše

o svom duboko poštovanom **Marxu**, oduševljava se **Markom Twainom** i podsmijava **Johnu Updikeu** kojem prebacuje da je pretenciozni intelektualac udaljen od stvarnosti (što se ponekad može prigovoriti i samom Hitchensu).

Iako je već cijelu knjigu *Bog nije velik* posvetio razračunavanju sa religijom, **"tim velikim praznovjerjem i izvorom zla"**, Hitchens ne propušta priliku da možda i posljednji put polemizira o toj temi. Nakon što je godinama učestvovao u javnim raspravama, televizijskim emisijama i svim drugim mogući oblicima debata, Hitchens se danas sa svojom bolešću nosi ne očekujući nikakva spasenja.

Svjestan je da je njegov stil života umnogome doprinio njegovom lošem zdravlju (otac mu je obolio od istog karcinoma, ali u mnogo poznijim godinama) i danas se zbog toga ne kaje. Kaže da su ga viski, cigarete i vino u velikim količinama činili aktivnim, razgovorljivim, pomagali mu da razmišlja, te da bez svojim poroka to naprosto ne bi bio on. **"Možda jedino ne bi bilo loše da sam nekad ranije posumnjao u uvjerenje da ću se s tim svojim načinom života ipak nekako izvući"**, kaže Hitchens, do kraja ironičan i neumoljiv prema sebi kao i prema bilo kome drugom. ■

USPOMENE IZ BOSNE

Christopher Hitchens o Aliji Izetbegoviću

Veliki prijatelj **Salmana Rushdija**, Hitchens je često govorio o njegovom slučaju i **Homeinijevoj** fetvi kojom se naređuje piščeva smrt, pa je o tome za vrijeme boravka u Sarajevu 1992. za mišljenje pitao i **Aliju Izetbegovića**. U jednom svom izvještaju iz ratnog Sarajeva Hitchens piše: **"U potpuno nadrealnoj atmosferi press konferencije pod granatama pitao sam Izetbegovića, kojeg i Srbi i Hrvati optužuju da želi fundamentalističku republiku, šta misli o fetvi kojom je Rushdie osuđen. Dao mi je odgovor skromnog muslimana rekavši da mu se knjiga *Satanski stihovi* nije dopala i da je nije čitao, ali da se nikako ne može slagati s nasiljem protiv pisca."** ■

SALMAN RUSHDIE

Predsjednik Alija Izetbegović smatrao je da pisce ne treba progoniti fetvama

CHARRED WALLS OF THE DAMNED

Cold Winds On Timeless Days

Bivši članovi grupa *Iced Earth*, *Judas Priest*, *Death*, *Testament*... osnovali su 2009. *Charred Walls of the Damned* i sad već imaju drugi studijski album. Dvanaest pjesama na ploči *Cold Winds On Timeless Days* ovog četveročlanog benda biće objavljeno 11. oktobra, a izdavač je *Metal Blade Records*.

U2

Achtung Baby

Grupa U2 će 19. novembra proslaviti dvadeset godina od promocije albuma *Achtung Baby*. Pa će tim povodom predstaviti CD sa obradama vlastitih pjesama u izvedbama *Depeche Modea*, **Patti Smith** (na fotografiji), **Jacka Whitea**... *Depeche Mode* svira, naprimjer, *So Cruel*, a nemamo informaciju ko je bio zadužen za *One*.

NIGHTWISH

Imaginaerum

Trinaest novih pjesama moći će se preslušati na sedmom studijskom albumu finske grupe *Nightwish*. Sladunjava će metalurgija, pretpostavljamo, opet biti u opticaju, ali red je najaviti. CD se zove *Imaginaerum*, a promocija je zakazana za 2. decembar ove godine. Grupa *Nightwish* osnovana je 1996. godine.

MUZIKA

Festival "Tuborg Green Spot" u Sarajevu

"Divlje izlaske u grad zamijenio je sad..."

SARAJEVSKI ROCK SPEKTAKL
Hladno pivo* (lijevo) i *Dubioza kolektiv* (dolje) sviraće u dva dana ispred Olimpijske dvorane *Zetra

Posljednji dan ovog i prvi dan narednog mjeseca u Sarajevu će biti održan *Tuborg Green Spot*, dvodnevna muzička manifestacija, sa članovima grupa *Dubioza kolektiv* i *Hladno pivo* u glavnim ulogama. Oba benda tim će koncertima okončati vrlo, vrlo uspješne turneje: *5 do 12* - *Dubioza* i *Dodvoravanje* - *Pivo*.

I jedni i drugi imaju nove studijske albume. *Hladno pivo* već četiri mjeseca, *Svijet glamura*, a *Dubiozu* tek očekuje promocija *Wild Wild Easta*, njihovog petog "cjelovečernjeg" izdanja. I dok je *Svijet glamura* kritika u Hrvatskoj poprilično *sasjekla*, o *Wild Wild Eastu* u superlativima su pisali u Velikoj Britaniji. No, tekst pročitajte na njihovom sajtu!

Ostanimo u Sarajevu i pričajmo još malo o festivalu *Tuborg Green Spot*. "Koncerti će se održati ispod velikog *Tuborgovog* šatora čiji je kapacitet 2.500 posjetilaca, a koji će za ovu priliku biti postavljen na parkingu ispred dvorane *Zetra*. Oba benda sviraju posljednje koncerte aktuelnih turneja upravo u Sarajevu. *Dubioza kolektiv* ovim koncertom završava turneju za album *5 do 12*. Ovo je poslije nastupa na tuzlanskom festivalu *Kaleidoskop* tek drugi *Dubiozin* koncert u BiH u 2011. godini. *Hladno pivo* zatvara turneju *Dodvoravanje* prije velikog koncerta u zagrebačkoj *Areni* kada počinje koncertna promocija njihovog novog albuma *Svijet glamura*", najavljuju organizatori.

Cijene karata su 15 KM za pojedinačne koncerte i 20 KM za dvodnevni komplet, a mogu se nabaviti na *www.kupikartu.ba* ili na uličnim prodajnim mjestima u Sarajevu. I još ono najvažnije: *Dubioza kolektiv* svira 30. septembra, a *Hladno pivo* 1. oktobra. Biće tu još nekih bendova, a mi znamo za *Billy Andol*. Uz *Pivo*. (D. Bajramović)

TOP LISTA
(iz "Top 40" BH radija 1)

1. **Metronomy**: *The Bay*
2. **Miles Kane**: *Inhaler*
3. **Tom Vek**: *Aroused*
4. **Jamie xx**: *Far Nearer*
5. **Funeral Party**: *New York City moves to the sound of L.A.*
6. **Alex Clare**: *Treading Water*
7. **Friendly Fires**: *Hawaiian air*
8. **True Tiger ft. Professor Green & Maverick Sabre**: *In the air*
9. **Gosta Berlings Saga**: *354*
10. **Beastie Boys ft. Santigold**: *Don't play no game that I can't win*

KINO KRITIKA

Film "Animal Kingdom" (Australija, 2010.), reditelja Davida Michoda

Ljudsko kraljevstvo

OBITELJSKA KRIMI DRAMA

Autor nas kroz film vodi mudro, koristeći dobro raspisan scenarij

Režiser-debitant **David Michod** napravio je pravo malo filmsko remek-djelo, koje osvježava svojim režiserskim rješenjima. Riječ je o obiteljskoj krimi drami *Animal Kingdom*, izvrsnom filmu koji stiže iz Australije.

U pregršti ostvarenja koja se snimaju svake godine ovo je, u posljednje vrijeme, jedan od najboljih filmova. Autor nas kroz film mudro vodi, koristeći dobro raspisan scenarij, situacije i dijaloge, a glazbom, bojom, montažom, fotografijom konstantno drži napetost i otkriva mrvicu po mrvicu, stalno držeći gledatelja u nedoumicama i napetosti.

Mladi, zbunjeni maloljetnik **Joshue**, gledajući kviz na TV-u, dočekuje hitnu pomoć koja dolazi po njegovu majku koja se predozirala. Njenom smrću započinje ova krimi obiteljska drama, ispričana iz vizure najmlađeg člana te obitelji. Mladić, ne znajući šta da radi, poziva svoju baku **Janine**, koja dolazi po njega i vodi ga kući. Iako je do sada živio u disfunkcionalnoj obitelji, sada dolazi u njen još gori, drugi dio, među ubice, lopove, narkomane i dilere, psihopate. To su **Pope**, najstariji sin, psihopata i narkoman kojeg se svi pribojavaju, **Craig**, paranoični diler sa smislom za humor koji, naravno, surađuje sa policajcem, **Darren**, najmlađi ujak koji, nažalost, nema snage da se odupre dijelu onoga čega ne želi biti.

Tu je i **Barry**, koji nastoji više ne činiti loša djela i legalno raditi. No, ubrzo pogine. Pohvala ide cijelom glumačkom dijelu ekipe ovog filma koji su briljantno odradili svoje uloge, sjajno baratajući gestama, mimikom, glasom, pogledom, govorom tijela... To vrijedi za glavne protagoniste, ali i za tumača sporedne uloge, policijskog detektiva **Leckieja**, kojeg tumači **Guy Pearce** (u posljednje vrijeme se sjajno snalazi u tumačenju sporednih uloga). On pokušava mladog Joshuea izvući iz te obitelji i spasiti ga. Joshue pritom ima i djevojku koju voli, no koja ne godi njegovim ujacima. Osim što dio familije gine, i ona biva žrtva sve te situacije. Desi se i suđenje, na kojem osuđeni bivaju oslobođeni.

Iako se film zove *Animal Kingdom*, ja bih ga zbog izrazite ljudske, ne životinjske, destruktivnosti nazvao *Human Kingdom*, ipak. (D. Janeček)

AMERIČKI BOX OFFICE

1. *Contagion* (**Steven Soderbergh**)
2. *The Help* (**Tate Taylor**)
3. *Warrior* (**Will Harper**)
4. *The Dept* (**John Madden**)
5. *Colombiana* (**Olivier Megaton**)

TOP 5 U BH. VIDEOTEKAMA

1. *Ljubomora* (**Jordan Scott**, Scott Free Productions/VTI)
2. *Gospodar prstenova - trilogija* (**Peter Jackson**, New Line Cinema/Continental Film)
3. *Nedodirljivi* (**Brian De Palma**, Paramount Pictures/Blitz)
4. *Crni labud* (**Darren Aronofsky**, Fox Searchlight Pictures/Continental Film)
5. *Uljezi* (**Alejandro Amenabar**, Las Producciones del Escorpión S.L.)

KIKIN SERVIS ZA DOSTAVLJANJE

Hayao Miyazaki

Animirani suvremeni japanski film iz 1989. godine. Trinaestogodišnja vještica **Kiki** završava svoje obrazovanje. Onda bi trebala krenuti u odgovorni, samostalni život. Odlazi sa svojom crnom mačkom i metlom. Tražeći mjesto za nastavak života dolazi u primorsko mjesto Koriko. Tamo osniva dostavnu službu. Ocjena: 4

KAPETAN REMORKERA

Jean Gremillon

Crno-bijeli film iz 1939. godine. Priča o čovjeku sa savješću i osjećajem odgovornosti. No, nažalost, takav čovjek živi na rubu egzistencije. Dešava mu se unutarnji sukob zbog brige oko posla koji radi i ljubavi prema supruzi. U tim okolnostima upoznaje misterioznu ženu koja mu rastrese život. Ocjena: 4

LJUBAVNA PISMA S PREDUMIŠLJAJEM

Zvonimir Berković

Film sjajnog naziva, igrani, u boji, iz 1985., o muzikologu **Kosoru**. Nakon teške prometne nezgode on se budi u bolnici. Kraj njega u sobi je **Gajsi**, drag čovjek, po profesiji ekonomist. Njega redovno posjećuje supruga, jako lijepa **Melita**. Kosor je njom očaran. Počinje joj pisati anonimna pisma. Upušta se u rizičnu igru. Ocjena: 4

AUTOMOBILI

Hyundai i30

Hyundai je objavio prve slike novog modela *i30* pred njegovu svjetsku premijeru na Sajmu automobila u Frankfurtu. *Hyundai i30* je prvi model koji je posebno dizajniran i konstruisan u Evropi i prvi sa pet zvjezdica na NCAAP testovima.

MOTOCIKLI

Husqvarna

Nova generacija *Haskija* je pred nama - *Nuda 900* i *Nuda 900R* su *nakedi*. Zapravo, *Husqvarna* kaže da su *Nuda* modeli zapravo mješavina *naked* i *supermoto* mašina.

DESIGN

Volvo You

Volvo je ponudio odgovor na model *Mercedes CLS*. Koncept *Volvo You* debituje na Autosalonu u Frankfurtu a šefovi švedske kompanije se nadaju da će im pripasti dio kolača na tržištu kupea sa četvoro vrata.

SPORT

Dokumentarni film o Radivoju Koraću

Sjećanje na Žućkovu ljevicu

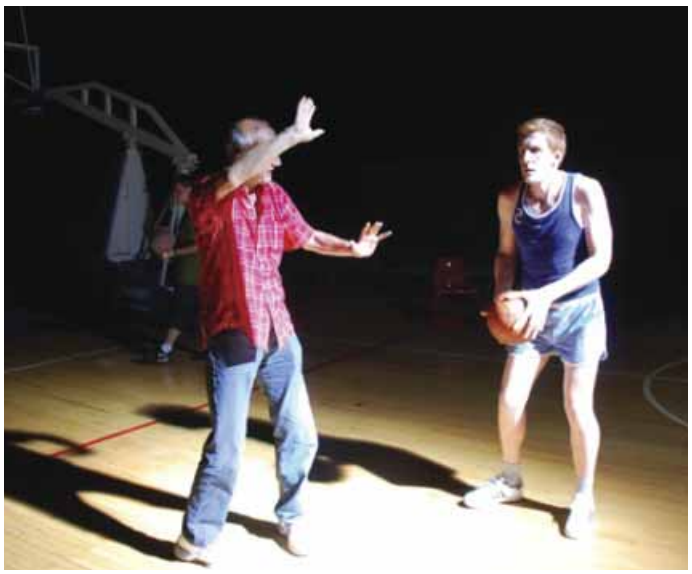

RADIVOJ KORAĆ
Film o jednom od najboljih šutera u historiji košarke

U Press centru *Kaunas Arene*, kao uvod u četvrtfinalne utakmice košarkaškog *EP*-a, u srijedu je održana svjetska premijera filma o legendi jugoslovenske košarke **Radivoju Koraću**. Film o nenadmašnom strijelcu snimljen je pod pokroviteljstvom *Košarkaškog saveza Srbije*, grada Beograda, FIBA-a i MOK-a, a proglašen je projektom od nacionalnog značaja. *Skica za portret Radivoja Koraća* je cjelovečerni igrano-dokumentarni film o jednom od najboljih košarkaša Evrope.

Radivoj Korać Žućko bio je prvi evropski košarkaš koji je dobio poziv da obuče dres čuvenih američkih *Harlemovaca*, a pripada mu i značajno mjesto u evropskoj *Kući slavnih*, otvorenoj 1. marta 2007. godine u Madridu, te mjesto u *Olimpijskom muzeju* u Ženevi. Do prije nekoliko godina jedno od najjačih evropskih takmičenja zvalo se upravo *Kup Radivoja Koraća*, a danas je to ime srpskog nacionalnog kupa.

O izvanrednoj sportskoj karijeri svjedoči i to da mnogi Koraćevi rekordi nisu oboreni ni do danas. Jedan od njih je 99 koševa postignutih na utakmici *Kupa evropskih prvaka* u Beogradu protiv švedskog *Alvika*. Bio je igrač *OKK Beograd*, a nakon toga karijeru je nastavio u Belgiji i Italiji, s istim uspjehom i ogromnom popularnošću.

Priča o Radivoju Koraću međutim nije samo priča o fascinantnoj sportskoj karijeri, već i priča o intelektualcu, humanisti i nadasve interesantnom čovjeku. Prema svjedočenju njegovih najbližih srodnika i prijatelja, podjednako kao košarku volio je i umjetnost i nauku. Bio je apsolvent Elektrotehničkog fakulteta u Beogradu, sa izuzetnim darom za matematiku i fiziku. To je bio period kada se tadašnja Jugoslavija otvarala prema svijetu, a sam Korać je upravo duh tog novog vremena i svijeta donosio u zemlju.

Donosio je ploče za *Radio Beograd*, a kad je prvi put čuo *Beatlese* zvao je lično **Radmila Karaklajića** iz kluba u Hamburgu i oduševljeno rekao: **"Ovi će da ućutkaju sve..."** Osim toga, bio je strastven zaljubljenik u umjetnost. Žućkov šarm osvojio je i pomalo zatvorenog **Ivu Andrića**, koji je prema sopstvenom svjedočenju, kao uspomenu na to prijateljstvo, svaki svoj odlazak u Sarajevo završavao obilaskom spomenika na mjestu pogibije Radivoja Koraća.

Korać je poginuo 2. juna 1969. u blizini Sarajeva, u naselju Srednje, žureći na reprizu predstave *Kosa* u *Ateljeu 212*. Ispraćaju iz Sarajeva prisustvovale su hiljade ljudi... Kilometarima po izlasku iz Sarajeva, ljudi su stajali uz ulice, kojima je prolazio kovčeg sa Koraćevim posmrtnim ostacima. Bio je prvi sportista sahranjen u Aleji velikana na Novom Beogradu, a na izričito insistiranje tadašnjeg predsjednika države **Josipa Broza Tita**, umjesto državnom, kovčeg je bio prekriven olimpijskom zastavom. Rečeno je: **"On je bio veći od zemlje koju je predstavljao. Pripadao je cijelom svijetu."** **(N. Hasić)**

LIFESTYLE

Ko su najveći pomodari na svjetskoj političkoj sceni

Moda i politika

MODNO OSVIJEŠTENI SVJETSKI LIDERI
Barack Obama nosi elegantna odijela sašivena po mjeri, Hamid Karzai voli duge plašteve i neobične kape, a Vladimir Putin demonstrira moć pokazivanjem mišića

Kada je legendarna holivudska glumica **Marilyn Monroe** izjavila da je za osvajanje svijeta potreban dobar par cipela, možda je znala više nego što smo joj bili voljni priznati. Cipele, odijela, haljine i kape opsesija su mnogih ljudi koji su osvojili ako ne cijeli svijet, onda zasigurno jedan njegov dio. Historijske ličnosti kao što je **Napoleon Bonaparte** pokazale su da interes za modu ide ruku pod ruku sa težnjom za moći. CNN je napravio listu najmoćnijih muškaraca i žena današnjice koji svoje političke ambicije "prekrivaju" odjevnim predmetima zbog kojih su dobili status modnih ikona.

Lider SAD-a **Barack Obama** uvijek izgleda dotjerano u odijelima sašivenim po mjeri, a upravo su ga zbog tih odijela i istančanog smisla za modu dizajneri 2009. godine na listi muškaraca sa najviše stila smjestili iznad **Brada Pitta**, **Davida Beckhama** i **Daniela Craiga**. **Hamid Karzai** stil nije promijenio već deset godina koliko je na čelu Afganistana, a karakteriziraju ga dugi plaštevi i specifične kape. No, kada vas renomirani američki dizajner **Tom Ford** proglasi "najelegantnijim muškarcem na planeti", mudro je nastaviti nositi istu odjeću, čak i ako ona uključuje pokrivala za glavu napravljena od nerođenog janjeta.

Julia Timošenko nije više ukrajinska premijerka, ali je njena prisutnost u Ukrajini itekako vidljiva. Plava pletenica obavijena oko glave stil je kakav svijet nije vidio od princeze Leie iz *Ratova zvijezda*. Njene haljine i visoke potpetice izazivale su burne reakcije u Parlamentu, jer navodno krše kodeks oblačenja. A političar koji doslovce slijedi savjet Marilyn Monroe je **Nicolas Sarkozy** - francuski predsjednik nije baš previše visok, pa se tako u javnosti rijetko pojavljuje bez solidne muške pete od četiri, pet centimetara. Elegantne cipele, koje mnogi u šali nazivaju *sarkozicama*, voli nositi i njegov kolega i prijatelj, talijanski premijer **Silvio Berlusconi**, koji je visok 167 centimetara.

Stil premijera Rusije **Vladimira Putina** više definiraju njegovi postupci, nego ono što on nosi. Putinova gola prsa, koja su od 2007. fotografirana u više navrata, pokazuju muškarca koji i u 58. godini života ima zategnuto tijelo, a njegova sklonost ka obnaživanju vjerovatno ima veze sa demonstracijom snage, moći i sposobnosti da i dalje vodi svjetsku velesilu.

Fidel Castro nije više predsjednik Kube, ali je njegov utjecaj u zemlji još uvijek prisutan u svim sferama života. Za vrijeme duge političke karijere teško ga je bilo vidjeti bez vojničke uniforme, šiljastih kapa i brade. Iako njegov stil modni dizajneri nisu baš hvalili, njega to nije previše brinulo. Dovoljne su mu bile riječi njegovog kolege i prijatelja, predsjednika Venecuele **Huge Chaveza**, koji je manekenki **Naomi Campbell** svojevremeno kazao da je Castro ikona stila. Historija možda neće pisati hvalospjeve svrgnutom libijskom vođi **Muameru Gadafiju**, no modna industrija mogla bi biti blagonaklona prema naslijeđu koje ostavlja iza sebe. Koliko je Gadafi bio modno osviješten, govori i podatak da je u aprilu ove godine *New York Times* od libijske vlade dobio zahtjev da se u *Metropolitan* muzeju organizira izložba u povodu četiri decenije Gadafijevog "vrhunskog odijevanja".

(Priredila: M. Radević)

KUBA

Vakcina

Kubanski naučnici saopštili su da su nakon 25 godina istraživanja uspjeli proizvesti vakcinu protiv raka pluća. Naučnici ističu da vakcina ne djeluje preventivno, već zaustavlja bjelančevine koje podstiču nekontrolisani rast ćelija raka. Hemoterapija i zračenje i dalje će se koristiti u prvoj fazi liječenja i borbe protiv kancerogenih ćelija, ali pacijentima kojima to ne pomogne, nova vakcina mogla bi spasiti život, tvrde naučnici.

SAD

"Haotični" crtići

Gledanje kratkih crtića poput *Spužva Boba* negativno utiče na koncentraciju i ponašanje djece, tvrde psiholozi. Istraživači sa Univerziteta u Virginiji otkrili su da četvorogodišnjaci koji samo nekoliko minuta gledaju jedan od svojih omiljenih crtića sporije rješavaju određene zadatke i slabije se koncentrišu od djece koja su te minute iskoristila za gledanje neke realne emisije ili za crtanje. Naučnici kažu da je razlog tome vjerovatno činjenica da djeca oponašaju "haotično ponašanje" svojih omiljenih TV likova, te se više uzbuđuju gledajući brze i nelogične animirane filmove.

EVROPSKA KOMISIJA

Kozmetika

Evropska komisija namjerava da do 2013. godine zabrani prodaju kozmetike u čijem su razvoju vršeni eksperimenti na životinjama, uprkos tome što do tog roka nije moguće pronaći adekvatne metode zamjene pri vršenju eksperimenata. Komisija je još 2004. zabranila izvođenje eksperimenata na životinjama za potrebe kozmetičke industrije, a za mart 2013. planirana je zabrana prodaje kozmetičkih proizvoda testiranih na životinjama bez obzira na zemlju njihovog porijekla.

MAKEDONIJA

Katarina Ivankovska

Makedonka je postala novo zaštitno lice brenda *Victoria's Secret*. Manekenka je potpisala ugovor s modnom kućom najpoznatijom po donjem rublju. Time je **Katarina** ušla u prestižnu društvo svjetskih modela.

HOLANDIJA

Lara Stone

Lara Stone izgleda gotovo neprepoznatljivo na fotografijama za novo izdanje časopisa *V. Photoshoot* je inspiriran glumicom **Elizabeth Taylor** te Lara izgleda poput dive iz '50-ih.

ITALIJA

Elisabetta Canalis

Voditeljica i manekenka krasi nove PETA-ine reklame *Radije ću hodati gola nego nositi krzno*. **Elisabetta** podržava organizaciju za prava i zaštitu životinja, te je odlučila pozirati gola nakon što je vidjela potresni dokumentarac o ubijanju životinja zbog krzna.

CRVENI FENJER

Porno parodija Severininog filma

Slovenačka starleta u ulozi Severine

URŠKA ČEPIN

Svakodnevno skandaliziranje slovenačke javnosti

Urška Čepin, najpoznatija slovenačka starleta, pozvala je pjevačicu **Severinu** da zajedno snime "mekani" porno film. Izjavila je to u kinu u Ljubljani na premijeri svoje porno parodije *Doručak za pijetlove* u kojoj glumi upravo Severinu i poput nje u originalnom filmu pjeva pjesmu *Diva*.

Originalni *Pijetlov doručak* film je o ljubavi u konzervativnoj sredini gdje glavni likovi sanjaju o ljubavi, automobilima i prijateljstvu. Muziku za film napisao je **Saša Lošić**, a izašao je još 2007. godine. Porno verziju filma režirao je **Maks Modić**, guru porno-industrije u Sloveniji, filmski kritičar i novinar tjednika *Mladina*. **"Filmovi koji su najgledaniji u zemlji, ali i inozemstvu, imaju i svoju porno verziju. Uzeli smo priču, ali smo promijenili imena likovima i nastavili tamo gdje je originalna verzija filma stala"**, rekao je Maks Modić. Po prvobitnoj zamisli, Severinu je trebala glumiti nekadašnja misica **Sabina Mali**, seksepilna crnka koja se također, kao i Urška, slikala za Playboy, ali je morala odustati zbog zdravstvenih problema.

Na premijeri pornića u Ljubljani Čepin, starleta i vlasnica bordela, otkrila je svoje seksi maštarije. Ovoj dami priče o seksu nisu tabu tema. Kada se u ljubičastom negliježu i mrežastim čarapama pojavila u kinu u Ljubljani na premijeri svoje porno parodije, Čepin je rekla i ovo: **"Bilo mi je zadovoljstvo gostovati u porniću iako nikada ne bih bila porno glumica. Posebno mi je drago što sam barem na pet minuta bila Severina. Nadam se da će me zvati da zajedno snimimo soft pornić. Obožavam seks. Volim dugu predigru, a često koristim lisice, vibratore i ostale igračke za seks. S bivšim dečkima gledala sam porniće kako bi začinili seksualni život."**

Produkcija filma *Doručak za pijetlove* iznosila je 11.000 eura. Glavni glumac, Čeh **Denis Rid**, karijeru je započeo u gay pornićima. Radnja porno parodije odvija se u hotelu. Urška je svoju "karijeru" započela 2007. godine na internet izboru za mis Havaja, gdje je ponijela titulu druge pratilje. Počela je da radi na televiziji *Paprika* kao voditeljica emisije *Muzičke želje s Urškom*. S obzirom na to da je njen tadašnji suprug bio vlasnik televizije, kada se razvela, ostala je bez posla. Naredne godine objavila je prvu pjesmu *Desetka*, a potom i pjesme *Diva*, *Ej, ej*, *Volim skandale*, *Paparaci*... Prošle godine se slikala za Playboy, a u isto vrijeme je počela da vodi poznati noćni klub u Ljubljani.

Urška je u Sloveniji poznata po tome da radi kao menadžer striptiz bara i da je vrlo slobodnih shvatanja, a u prilog tome ide i to što se do sada nekoliko puta obnažila za muške magazine. Kontroverzna Slovenka ima 27 godina, a svojim bogatim seksualnim iskustvom, godinama unazad punila je stupce novinskih članaka. Prvi brak je imala u 21. godini, sa dilerom automobila **Alešom Čepinom**, od koga se razvela jer ju je varao. Iz tog braka Urška ima sina **Vala**. Kasnije se zabavljala sa "najvećim kraljem kokaina" u Sloveniji i drugim biznismenima. Živi u Brezovici kod Ljubljane, a radi kao menadžer u najvećem striptiz klubu *Escape*, gdje organizuje program petkom.

(N. Hasić)

PREKO EX-YU GRANICA

Ovogodišnji, 45. BITEF u glavnom programu donosi 15 predstava, od kojih je devet iz regiona

Usijani BITEF

BOGOVI I HEROJI
Festival je otvoren provokativnom predstavom *Prometej pejzaž II* Belgijanca Jana Fabrea

Svestrani belgijski umjetnik **Jan Fabre** otvorio je 13. septembra 45. BITEF, koji je počeo njegovom predstavom *Prometej pejzaž II*. Fabreova predstava, u izvođenju trupe *Troubleyn* iz Antverpena, zasnovana je na poznatom mitu o pobunjeniku koji je od vrhovnog Boga oteo vatru za dobrobit čovjeka i zato ispašta. Tu žrtvu Fabre je predstavio kroz lik glumca koji je tokom cijele predstave razapet poput Isusa Hrista na scenografiji u vazduhu, dok se iza njega smjenjuju video snimci užarenog Sunca, hladnog Mjeseca, mora, a ispod se odigrava život i dijalog s bogovima. Danas, međutim, nema takvog heroja, a zašto je tako ne može da objasni - kako sugeriše Fabre - ni psihologija.

Ovogodišnji BITEF traje do 24. septembra i u glavnom programu, pod sloganom *Na usijanom limenom krovu*, donosi 15 predstava, od kojih je devet iz regiona. Publika 45. BITEF-a vidjeće predstave etabliranih internacionalnih umjetnika kao što su **Frank Castorf** ili **Heiner Goebbels**, kao i ostvarenja nekih od najprovokativnijih reditelja iz Slovenije, Hrvatske i Srbije, među kojima su **Oliver Frljić, Ivica Buljan, Ivana Sajko, Boris Liješević, Jožef Nađ, Selma Spahić, Snježana Abramović**... Novo ime na BITEF-u je francuska rediteljka **Gisele Vienne**, koja se u predstavi *I apologize* (*Izvinjavam se*) bavi omiljenom temom maštarija - kako erotskih, tako i umjetničkih, u odnosu na stvarnost koja je okružuje.

Regionalni dio glavnog programa počinje 15. septembra u Ateljeu 212 premijerom festivalske koprodukcije s *Bitef* teatrom i njegovom plesnom trupom - komadom *Ako bismo svi malo utihnuli* hrvatske koreografkinje Snježane Abramović. Predstava ukazuje na sve veću usamljenost ljudi u današnjem bučnom svijetu medija, u kojem nemaju snage čak ni sami sebe da čuju. Ljubitelji teatra vidjeće i dvije predstave Zagrebačkog kazališta mladih - *Izlog* **Nataše Rajković** i **Bobe Jelčića** i *Rose is a rose is a rose is a rose* Ivane Sajko.

Dvostruko učešće na 45. BITEF-u ima i hrvatski reditelj **Oliver Frljić** koji potpisuje predstave *Otac na službenom putu* **Abdulaha Sidrana**, u izvođenju Ateljea 212 iz Beograda, te *Proklet bio izdajica svoje domovine!* Slovenskog mladinskog gledališča iz Ljubljane, koja će biti izvedena 18. septembra u *Bitef* teatru. Tom predstavom, koja je već viđena na festivalima širom regiona, Frljić radikalno pristupa temi ljubavi i mržnje prema teatru, izlažući kako glumce, tako i publiku ispreplitanju ludila i bola.

Publika BITEF-a vidjeće 17. septembra i predstavu rađenu u koprodukciji *Hartefakt fonda* i *Bitef* teatra, *Hipermnezija*, u režiji naše Selme Spahić. Predstava analizira ono što je prešućeno u procesu odrastanja kroz porodične odnose osmoro mladih ljudi koji su rođeni u istoj državi, Jugoslaviji, a danas na toj istoj teritoriji žive u tri različite zemlje. (M. Radević)

VARAŽDIN

Filmski Trash

Najboljim filmovima šestog *Trash film festivala* u Varaždinu proglašena su ostvarenja iz Hrvatske, Španije, Srbije i Slovenije. *Zlatnu motorku* za najbolji borilački film dobio je hrvatski *Zmajeva oštrica* **Saše Đuračića**, najboljim akcionim proglašen je *Mercenarios & Psicopatas* **Manuela Blanca** iz Španije, najbolji SF film je *Sigismund* **Radoja Jačevića** iz Srbije, dok je u žanru horora pobijedio *Veriga Mesa* **Tomaža Gorkiča** iz Slovenije. Šesti TFF prikazao je 32 filma, a o dobitnicima nagrada odlučivao je žiri u sastavu **Đelo Hadžiselimović**, **Nenad Polimac** i **Milan Todorović**.

NOVI SAD

Free the Word

Svjetski književni festival *Free the Word*, u okviru 77. međunarodnog PEN kongresa, održava se u Kulturnom centru Novog Sada od 13. do 17. septembra. Tokom Festivala biće upriličena čitanja poznatih pisaca i njihovi razgovori sa čitaocima i novinarima, a tu je i program *Književnost na filmu*, mala retrospekiva filmova nastalih po književnim djelima savremenih pisaca među kojima su **David Grossman**, **Joseph Brodsky** i **Nelofer Pazira**.

BAR

Podvodno blago

Podvodna istraživanja u uvali Bigovica kod Bara donijela su nova otkrića na tom lokalitetu, čuvenom po bogatstvu arheoloških nalaza. Arheolozi su pronašli antičko staklo, srednjovjekovno slikano posuđe, kao i veliki broj antičkih materijala. Istraživanje traje do 29. septembra, a već slijedećeg dana dio ekipe putuje u Zadar na evropski podvodno-arheološki kongres, gdje će predstaviti njihov projekat.

Razgovarali: ADISA BAŠIĆ i DINO BAJRAMOVIĆ

BH. INFO

Selektor ovogodišnjeg MESS-a **Hrvoje Ivanković** odabrao je dvije predstave koje će predstavljati BiH u zvaničnoj selekciji 51. MESS-a. Prema njegovoj ocjeni, posebno su se istakle predstave *Radnička hronika* u režiji **Ane Đorđević** i izvedbi NPRS-a iz Banje Luke, te *Arapska noć*, reditelja **Filipa Grinvalda** i izvedbi BNP-a Zenica i NP-a Tuzla.

Ostajemo u "gradu soli". Narodno pozorište Tuzla je, kao i svake godine do sada, uzelo aktivno učešće u obilježavanju kulturne manifestacije *Ljeto u Tuzli*. Počelo je sa *Ježevom kućicom*, 13. septembra, naredni dan Tuzlaci su gledali *Odmor za umorne jahače ili Don Juanov osmijeh*, dok će 15. septembra na repertoaru bit predstava *Stranci pred rajem*.

Ode sarajevski *Hamlet* i u inostranstvo. Predstava Narodnog pozorišta Sarajevo *Hamlet u selu Mrduša Donja ili Hamlet zna što narod ne zna*, reditelja **Sulejmana Kupusovića**, izvedena je 10. septembra u dvorani Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku. I to u programu Festivala *Hit predstave naših susjeda*.

Taman kada ovaj broj *Slobodne Bosne* pristigne u Tešanj, stanovnici ovog grada će sređivati utiske sa tradicionalne kulturne manifestacije *Dani evropskog naslijeđa*, koju, 14. i 15. septembra, organizuje Federalno ministarstvo kulture i sporta. Govorimo o manifestaciji koja se od 1991. u evropskim zemljama održava u septembru.

Institut za istoriju u Sarajevu 14. septembra je predstavio tri svoja najnovija izdanja. *Bosna i Hercegovina: Iznevjerena tradicija*, američkih istoričara **Roberta J. Doniaje** i **Johna V. A. Finea**, *Društveni i ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine 1945. - 1953.*, autorice **Vere Katz**, kao i najnovije izdanje **Husnije Kamberovića**: *Hod po trnju - Iz bosanskohercegovačke historije 20. stoljeća*.

Izložba FP3000B, autora **Nebojše Šerića Šobe**, u novootvorenoj komercijalnoj galeriji savremene umjetnosti JAVA u Sarajevu biće postavljena do 3. oktobra. "Posjetioci, kolekcionari i ljubitelji izloženih osam polaroida, imaće priliku da ih prvi put vide i kupe u galeriji JAVA", čulo se na otvaranju.

MIROSLAV STAKIĆ, slikar

Slikanje bagerom

Prijedorski slikar **Miroslav Stakić** (28), apsolvent na Akademiji umjetnosti u Banjoj Luci, od djetinjstva je uz oca učio da upravlja bagerom. Godinama je i sam radio kao bagerista, izdržavao se tim zanatom. Ovih dana u Muzeju savremene umjetnosti RS-a postavljena je izložba slika koje je napravio četkom pričvršćenom za kašiku bagera.

"Oduvijek me privlačio spoj naizgled nespojivih stvari, robusnost mašine nasuprot krhkosti slike. Ova izložba na neki je način autobiografija, spoj nespojivog, i ja sam zarađujući za školovanje na Akademiji zapravo vodio život koji je po svemu bio nalik na performans. Mi umjetnici koji ne živimo lagodno, izvlačimo iz svog života maksimum kreativnosti", kaže za naš list Miroslav.

Na izložbi *The Big Mashine Art* su i video radovi koji prikazuju proces nastanka Miroslavovih slika. Izložba je otvorena do 30. septembra.

DRAGANA TOMAŠEVIĆ, književnica

Foto: Milutin Stojčević

DRAGANA TOMAŠEVIĆ
"Miss Irby je u sebi imala čvrstu nepokolebljivu tačku zahvaljujući kojoj je uspjela"

MIRALEM OVČINA, urednik "Dramskog i dokumentarnog programa" BH radija 1

Tri mjeseca Ive Andrića

Jesenska shema BH radija 1 startuje u ponedjeljak, 19. septembra, vjerovatno na najbolji mogući način u ovom trenutku...

U okviru obilježavanja pedesete godišnjice od dodjeljivanja *Nobelove nagrade za književnost* **Ivi Andriću** *Dramski program* BH radija 1 od ponedjeljka, 19. septembra, počinje emitovanje radio dramskih serijala u kojima će biti predstavljen dio Andrićevog romansijerskog i pripovjedačkog opusa. Tokom osam sedmica - septembar, oktobar, novembar - od ponedjeljka do petka u 18.30 sati emitovaćemo radijske adaptacije romana *Travnička hronika* u petnaest i *Gospođica* u deset epizoda, adaptaciju memoarske proze **Ljube Jandrića** *Sa Andrićem*, pet epizoda, te predstaviti pet priča - *Most na Žepi*, *Priča o kmetu Simanu*, *Razgovor*, *Susjedi* i *Šala u Samsarinom hanu* - u formatu radio novele. Nadamo se da će predstavljanje književnog djela Ive Andrića u radio dramskim serijama, pored obilježavanja pedesete godišnjice, otvoriti na nov način dijalog sa njegovim djelom i potaknuti nova čitanja.

Do kada će trajati emitovanje dramskih radio serijala?

Ciklus bi trebao trajati do polovine novembra. Pored pomenutih sadržaja, emitovaćemo i izbor iz lirske zbirke *Ex Ponto*, pripovijetku *Sunce* koju čita Andrić, a to je jedan od rijetkih radijskih intervjua sa Ivom Andrićem, dokumentarnu minijaturu o Muzeju *Rodna kuća Ive Andrića* autora **Enesa Škrge** i esej **Mirze Fehimovića** *Andrić i Bosna*. U nedjeljnom terminu

Dramskog programa, u oktobru u 21 sat, emitovaćemo radio dramu *Ćorkan* iz šezdesetih godina, u adaptaciji i režiji **Miodraga Žalice** i još jednom *Ćorkan* iz 2009., u adaptaciji **Gordane Milinović** i režiji **Gorana Damjanca**, te radio dokument posvećen gospodinu **Abdulahu Magliću**, Travničaninu koji se i službeno i privatno susretao sa Andrićem od 1948. pa sve do Andrićeve smrti 1975. godine. Nadamo se da ćemo ovaj ciklus završiti prezentacijom studije **Ivana Lovrenovića**: *Ivo Andrić - paradoks o šutnji*, u nekoliko nastavaka.

Svi su bili protiv školovanja žena

U okviru obilježavanja 100. godišnjice od smrti humanitarke i prosvjetne radnice **Pauline Irby**, književnica **Dragana Tomašević** je u Srpskom prosvjetnom i kulturnom društvu *Prosvjeta* govorila o ovoj zanimljivoj ženi, o kojoj je svojedobno pisala i u svojoj knjizi *Sve bih zemlje za Saraj'vo dala.*

"Pošto je Miss Irby svoj imetak ostavila u nasljedstvo *Prosvjeti* i organizaciji koja će kasnije biti nazvana *Kolo srpskih sestara*, *Prosvjeta* je odlučila napraviti to malo podsjećanje na njen život, u kojem sam i ja učestvovala. U obilježavanju godišnjice učestvuje i Joshua Irby, autor knjige o njoj, o kojem je vaš list ranije pisao. Važno mi je da se danas govori o toj ženi, jer je ona spadala u rijetke hrabre ljude koji su se trudili da omoguće školovanje ženskoj djeci u našoj zemlji. Staka Skenderova je djelovala prije nje i nailazila na velike teškoće, a ni Miss Irby nije bilo lako. Svi su bili protiv nje, niko ovdje u to vrijeme nije želio da se ženska djeca školuju", kaže Dragana Tomašević.

Govoreći o ozbiljnim protivnicima koje je Miss Irby imala, naša sagovornica spomenula je i **fra Grgu Martića** koji je **"držao u crkvama propovijedi protiv nje"**, a i pravoslavnu zajednicu **"koja je danas smatra velikom prosvjetiteljkom, ali je baš nije dočekala raširenih ruku"**. Britanka Miss Irby je, međutim, bila vrlo organizovana žena: studiozno se pripremila za dolazak u Bosnu, naučila je i naš jezik, išla je u Njemačku u jedan protestantski zavod gdje je učila kako se vodi škola. Zato je nije bilo lako obeshrabriti. **"U sebi je imala čvrstu nepokolebljivu tačku zahvaljujući kojoj je uspjela"**, tvrdi sarajevska književnica.

Priredio: Nedim Hasić

Lagana smrt

Prošlo je 20 godina otkako je zatvorena najpoznatija svjetska lokacija za nuklearne probe, ali naslijeđe sovjetskog nuklearnog programa prisutno je u Kazahstanu i danas, piše Radio Slobodna Evropa. Od 1949. do 1989. godine, stanovnici nekadašnje sovjetske oblasti Semipalatinska živjeli su u sjenci oblaka u znaku gljive. Tada je najmanje 456 nuklearnih eksplozija, što atmosferskih što podzemnih, zabilježeno na prostoru od 18.000 kvadratnih kilometara, poznatih kao Semipalatinski-21. Ono što je počelo kao dragulj u kruni sovjetskog nuklearnog programa postalo je sinonim za tragediju.

Patnje ljudi koji su tu živeli dobro su dokumentovane i prije prestanka testova 1989. i zvaničnog zatvaranja poligona, 29. avgusta 1991. godine. Oko 200.000 seljana pretvoreno je u pokusne kuniće dok su naučnici proučavali potencijale i opasnosti nuklearnog oružja. Tvrdilo se da je stanovnicima bilo naređeno da izađu iz kuća tokom proba kako bi kasnije bili ispitivani oko efekata radijacije. Neki lokalci mogu iz prve ruke da opišu kako izgledaju "gljive". I zbog toga plaćaju stravičnu cijenu.

Zemlja, voda i zrak bili su jako zagađeni i, kažu naučnici, radijacija je bila deset puta veća od normalne. Jedno od 20 djece u ovoj oblasti rođeno je sa ozbiljnim deformitetima. Mnogi se bore sa različitim tipovima raka, a više od polovine lokalnog stanovništva umrlo je prije 60. godine života. **"Gotovo svi moji prijatelji su umrli"**, kaže 50-godišnji seljak **Aiken Akimbekov** iz sela Sarzal u blizini takozvanog atomskog jezera koje su moćne nuklearne eksplozije stvorile sredinom 1960-ih. **"U jezeru nema živih bića. Riba tu ne može da živi. Kada vjetar puše iz tog pravca, svi se osjećaju bolesno"**, kaže Akimbekov koji pripada generaciji onih koji su se nagledali proba.

Ljudi koji žive usred zabite stepe nisu imali pojma da se oko njih isprobava smrtonosno oružje, niti su znali kakve to efekte može da ima po njihovo zdravlje. Sovjetske vlasti su testove držale u tajnosti i na svako pitanje o bolestima lokalaca ili oko visoke stope rođenih sa poremećajima uzvraćali da se radi o lošim genima ili slaboj higijeni. Tek sredinom 1980-ih, aktivisti su u Kazahstanu počeli da postavljaju pitanja o pravoj prirodi nuklearnih testova i pokrenuli kampanju da se oni prekinu. Želja im se ispunila iako patnje stanovnika nisu prekinute zatvaranjem Semipalatinska-21 koji je nedavno dobio novo ime – Semej.

Dr. **Toleuhan Nurmuhamedov** pozvao je vlasti da uvedu obavezni "genetski pasoš" kako bi se ljudi čiji su geni oštećeni radijacijom spriječili da imaju djecu. Kontroverzna ideja izazvala je kritiku mnogih lokalnih stanovnika koji ljekara optužuju da hoće da im uskrati ljudsko pravo da imaju porod. On insistira da ne vidi nikakvog smisla da se na svijet donose defektna djeca koja će biti prepuštena smrti. Nurmuhamedov također poziva Rusiju da prihvati odgovornost za nehumane eksperimente nad ljudima i traži da im se plati liječenje. **"Njemačka se izvinila za zločine nacista. Zašto Rusija ne bi učinila isto zbog razornih testova koje je obavljala na tlu Kazahstana?"** ■

Mexico, Mexico...

Piše: DINO BAJRAMOVIĆ

TRAGEDIJA U MEKSIKU

Zemljotres je 1986. odnio više od 12.000 života

I *Svjetsko prvenstvo* u fudbalu, koje je, ipak, održano 1986., bilo je dovedeno u pitanje, nakon što je glavni grad Meksika pogodio, razorio, gotovo uništio zemljotres, 19. septembra, samo devet mjeseci ranije. Stradalo je više od 12.000 stanovnika jednog od najmnogoljudnijih gradova svijeta.

Zapravo, Ciudad de México ili Mexico City, sa širom okolinom ima više od 22 miliona stanovnika, pa je vjerovatno i najveći. No, ako nekoga interesuju podaci o broju stanovnika svjetskih metropola, i onih gradova koji to nisu, neka napravi svoju tabelu. U ovom tekstu to više i nije važno. Jer, tada su stradali Meksikanci, taj temperamentni, duhoviti i drag narod. I u gradu koji je privredni, politički i kulturni centar te države.

Priroda je neumoljiva, ne oprašta ni kada joj ništa nisi skrivio. Pa je Meksiku "podarila" da se izgradi na trusnom području, kojem se, valjda, svaki dan pomjeraju tektonske ploče. A tog 19. septembra svijet se sledio! Fotografije i video snimci sa lica mjesta, ako je mjesta više uopšte i bilo, obišli su planetu u rekordnom roku.

Insani su čudne sorte, pa su se i Meksikanci uspjeli oporaviti. Žive svoje, uglavnom bijedne živote, i svake godine, 19. u septembru, prisjete se svojih žrtava. Svi znate da je *Svjetsko prvenstvo* 1986. održano, a pehar je u svoju državu ponijela reprezentacija Argentine. ■

STRIP ARTIST

DOZVOLITE DA SE OBLATIMO

by ALMIR PANJETA

SENAD HADŽIMUSIĆ TENO: "U prošlom životu bio sam princeza"

1. Kad ćete snimiti novi album?
Nemam pojma, kad mi prahne. Imam albuma, mislim da raja ima šta slušati.

2. Da li ste kao mali sanjali da ćete biti pjevač?
Nisam.

3. Kako se osjećate u Sarajevu?
Uvijek dobro.

4. Šta morate imati u frižideru?
Sladoled.

5. Koga biste poveli na pusto ostrvo?
Svoju ženu.

6. Tangice ili badić?
Badić. Jesu to one normalne gaće?

7. Da niste to što jeste, šta biste bili?
Možda bih bio glumac.

8. U kolikoj mjeri vjerujete astrolozima i šta ste u horoskopu?
Malo vjerujem, a u horoskopu sam vaga.

9. Šta ste bili u prošlom životu?
Princeza.

10. Jeste li meteoropata?
Još nisam.

11. Vaš tip djevojke?
Nekada sam imao tip, sada ne. Samo neka je zgodna.

12. Šta treba posjedovati djevojka da bi se našla u vašem spotu?
Arijevski izgled.

13. Šta na Vama privlači žene?
Karizma, nekada nešto unutra, a nekada nešto van.

14. Turske ili španske sapunice?
Jok nijedne! Awful!

15. Opišite Mišu Kovača u tri riječi?
Može jedna: Awful!

16. Omiljena grupa?
Kampec Dolores.

17. Muzičar?
Jack White.

18. Pratite li modu i koliko ste IN?
Ne pratim previše, ali trudim se da ne budem in, već da budem individualan. Nekada stavim neki šešir, ako treba negdje da se pojavim i privučem pažnju. Inače sam neprimjetan.

19. Na koji način brinete o svom tijelu?
Higijena.

20. Nosite li hranu na plažu i koju?
Ne nosim hranu na plažu. Jedino idem biciklom gdje je god moguće i usput pojedem sladoled.

21. Poruka čitaocima našeg magazina?
Sve vas voli **Teno**!

CSI PETAK 21:10

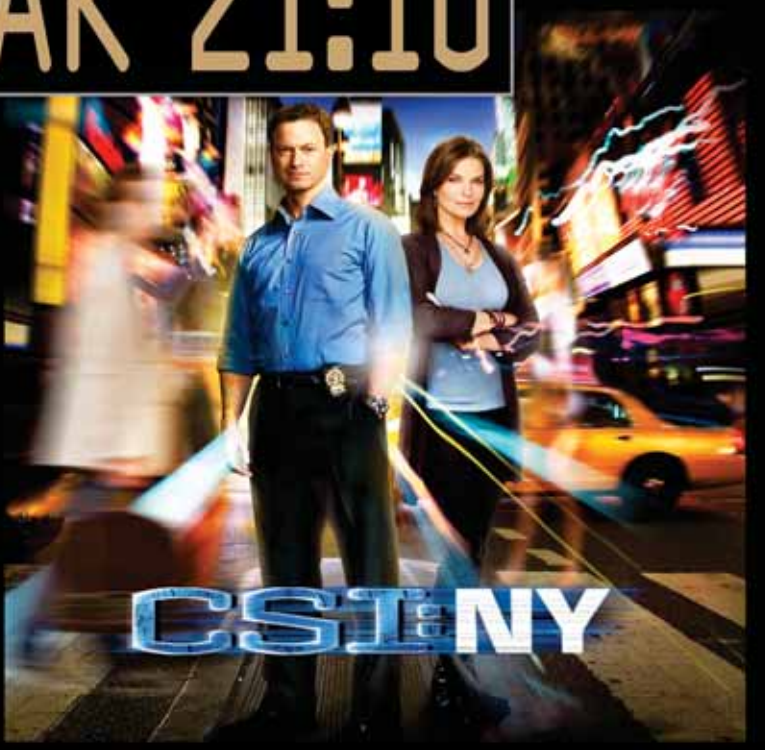

CSI

CSI:NY PON. 21:10

tv1 mreža

PRIMIJEĆENOST reklamne kampanje povećava se sa 49% na 71% ako se, uz TV, koriste i PRINTANI OGLASI

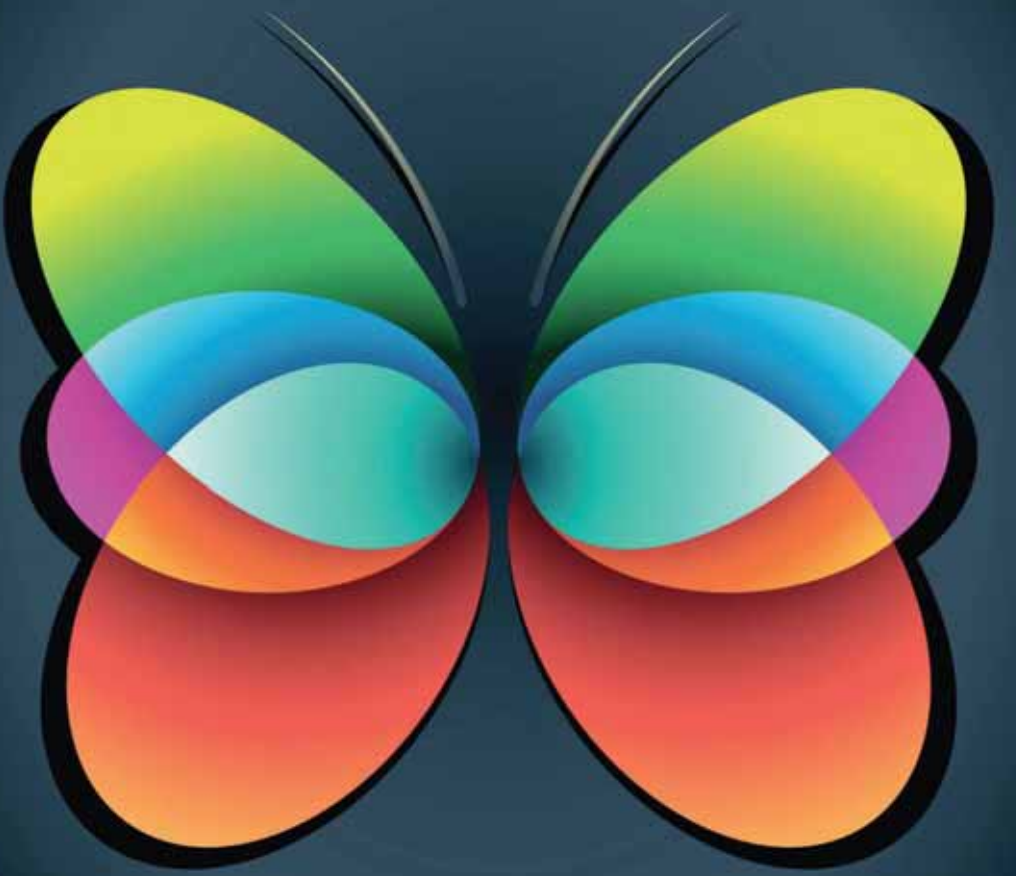

...Iako postoji mišljenje da televizija ima mnogo veći doseg od printantih medija u starosnoj skupini od 18 do 49 godina koja je oglašivačima najinteresantnija, doseg printanih medija približno je isti, a novine su općenito medij u koji građani imaju najviše povjerenja. Dokazano je i da se objavljivanjem oglasa u više medija, značajno povećava njegova primijećenost i uticaj na namjeru kupnje, istovremeno oglašavanje u printanom mediju sigurno će mnogo napraviti za ugled i status oglašivača... *(Izvor: Cebuco)*

PRESA
BOSNA
Глас Српске
San
NEZAVISNE novine
Večernji list
start
OSLOBOĐENJE

U Š T E D I T E N O V A C !

PRETPLATITE SE NA ON-LINE VERZIJU SLOBODNE BOSNE

Slobodna Bosna vam nudi pretplatu na on-line izdanje pod vrlo povoljnim uvjetima: polugodišnja pretplata 20 eura, godišnja pretplata 35 eura!!!
Također, uz kompletne sedmične novine čitaocima nudimo arhivu svih ranijih brojeva, iscrpan servis dnevnih vijesti te besplatan pristup svim izdanjima biblioteke Slobodna Bosna!
Detaljnije upute potražite na našoj web stranici
www.slobodna-bosna.ba

Obavještavamo vas da pretplatu za sljedećih 6 ili 12 mjeseci možete izvršiti na naš račun: **5020120000016806000004215 Raiffeisen bank,** Sarajevo, Danijela Ozme 3, Bosna i Hercegovina, SWIFT CODE: RZBABA2S, IBAN: BA391610600000421543 s naznakom za Pres-Sing d.o.o. Sarajevo, odnosno da pošaljete ček u naznačenom iznosu na našu adresu:

Pres-Sing d.o.o., "Slobodna Bosna", Čekaluša čikma 6, 71000 Sarajevo

Molimo da nam dostavite kopiju uplatnice, ime i prezime, tačnu adresu i kontakt telefon.

Cijena pretplate:
Za Evropu Godišnja: 180 EUR
Polugodišnja: 90 EUR

Za SAD, Kanadu i Afriku Godišnja: 360 USD
(avio pošta) Polugodišnja: 180 USD

Za ostale zemlje van Evrope Godišnja: 500 USD
(avio pošta) Polugodišnja: 250 USD

E-mail adresa je: sl.bos@bih.net.ba
www.slobodna-bosna.ba

SLOBODNA BOSNA *Vi znate zašto smo najbolji!*

od 09. septembra

Stigla je Ultra jesen!

ultra plus

POTRAŽI NA SVIM PRODAJNIM MJESTIMA BH TELECOMA

BESPLATNO

600 SMS poruka + **600** minuta razgovora

tokom 12 mjeseci

Kupi ultra plus 600+600 i dobiješ:
- **Mobilni telefon**
- **Ultra broj sa 7KM kredita**
- Mogućnost za dodjelu 600 **besplatnih** SMS poruka i 600 minuta **besplatnog** razgovora godišnje

Fantastične bonuse ostvaruješ na sljedeći način:
- Dopuni 5 KM u periodu 30 dana i dobivaš 50 besplatnih SMS poruka mjesečno.
- Dopuni 10 KM u periodu 30 dana i dobivaš 50 besplatnih SMS poruka mjesečno + 50 besplatnih minuta govornog saobraćaja

U ponudi su jednostavni i funkcionalni modeli mobilnih telefona koji vam omogućavaju jednostavan pristup društvenim mrežama i razmjenu e-mailova:

Samsung GT-C3530

8,5 KM mjesečno

102,01 KM jednokratno

Motorola Quartz EX211

9 KM mjesečno

108,03 KM jednokratno

LG Cookie Style T310i

8 KM mjesečno

96,03 KM jednokratno

Cijene su izražene bez PDV-a, a plaćanje je jednokratno ili na 12 mjesečnih rata, uz BH Line, BH Mobile, ADSL, Moja TV i Toptim račun.

www.bhtelecom.ba

bh